નમો તસ્સ ભગવતો અરહતો સમ્માસમ્બુદ્ધસ્સ

ખુદ્દકનિકાયે

થેરગાથાપાળિ

નિદાનગાથા

સીહાનંવ નદન્તાનં, દાઠીનં ગિરિગબ્ભરે;
સુણાથ ભાવિતત્તાનં, ગાથા અત્થૂપનાયિકા [અત્તૂપનાયિકા (સી॰ ક॰)].

યથાનામા યથાગોત્તા, યથાધમ્મવિહારિનો;
યથાધિમુત્તા સપ્પઞ્ઞા, વિહરિંસુ અતન્દિતા.

તત્થ તત્થ વિપસ્સિત્વા, ફુસિત્વા અચ્ચુતં પદં;
કતન્તં પચ્ચવેક્ખન્તા, ઇમમત્થમભાસિસું.

૧. એકકનિપાતો

૧. પઠમવગ્ગો

૧. સુભૂતિત્થેરગાથા

૧. ‘‘છન્ના મે કુટિકા સુખા નિવાતા, વસ્સ દેવ યથાસુખં;
ચિત્તં મે સુસમાહિતં વિમુત્તં, આતાપી વિહરામિ વસ્સ દેવા’’તિ.

ઇત્થં સુદં [ઇત્થં સુમં (ક॰ અટ્ઠ॰)] આયસ્મા સુભૂતિત્થેરો ગાથં અભાસિત્થાતિ.

૨. મહાકોટ્ઠિકત્થેરગાથા

૨. ‘‘ઉપસન્તો ઉપરતો, મન્તભાણી અનુદ્ધતો;
ધુનાતિ પાપકે ધમ્મે, દુમપત્તંવ માલુતો’’તિ.

ઇત્થં સુદં આયસ્મા મહાકોટ્ઠિકો [મહાકોટ્ઠિતો (સી॰ સ્યા॰)] થેરો ગાથં અભાસિત્થાતિ.

૩. કઙ્ખારેવતત્થેરગાથા

૩. ‘‘પઞ્ઞં ઇમં પસ્સ તથાગતાનં, અગ્ગિ યથા પજ્જલિતો નિસીથે;

આલોકદા ચક્ખુદદા ભવન્તિ, યે આગતાનં વિનયન્તિ કઙ્ખ’’ન્તિ.

ઇત્થં સુદં આયસ્મા કઙ્ખારેવતો થેરો ગાથં અભાસિત્થાતિ.

૪. પુણ્ણત્થેરગાથા

૪. ‘‘સબ્ભિરેવ સમાસેથ, પણ્ડિતેહત્થદસ્સિભિ;
અત્થં મહન્તં ગમ્ભીરં, દુદ્દસં નિપુણં અણું;
ધીરા સમધિગચ્છન્તિ, અપ્પમત્તા વિચક્ખણા’’તિ.

ઇત્થં સુદં આયસ્મા પુણ્ણો મન્તાણિપુત્તો [મન્તાનિપુત્તો (સ્યા॰ ક॰)] થેરો ગાથં અભાસિત્થાતિ.

૫. દબ્બત્થેરગાથા

૫. ‘‘યો દુદ્દમિયો દમેન દન્તો, દબ્બો સન્તુસિતો વિતિણ્ણકઙ્ખો;
વિજિતાવી અપેતભેરવો હિ, દબ્બો સો પરિનિબ્બુતો ઠિતત્તો’’તિ.

ઇત્થં સુદં આયસ્મા દબ્બો થેરો ગાથં અભાસિત્થાતિ.

૬. સીતવનિયત્થેરગાથા

૬. ‘‘યો સીતવનં ઉપગા ભિક્ખુ, એકો સન્તુસિતો સમાહિતત્તો;
વિજિતાવી અપેતલોમહંસો, રક્ખં કાયગતાસતિં ધિતિમા’’તિ.

ઇત્થં સુદં આયસ્મા સીતવનિયો થેરો ગાથં અભાસિત્થાતિ.

૭. ભલ્લિયત્થેરગાથા

૭. ‘‘યોપાનુદી મચ્ચુરાજસ્સ સેનં, નળસેતુંવ સુદુબ્બલં મહોઘો;
વિજિતાવી અપેતભેરવો હિ, દન્તો સો પરિનિબ્બુતો ઠિતત્તો’’તિ.

ઇત્થં સુદં આયસ્મા ભલ્લિયો થેરો ગાથં અભાસિત્થાતિ.

૮. વીરત્થેરગાથા

૮. ‘‘યો દુદ્દમિયો દમેન દન્તો, વીરો સન્તુસિતો વિતિણ્ણકઙ્ખો;
વિજિતાવી અપેતલોમહંસો, વીરો સો પરિનિબ્બુતો ઠિતત્તો’’તિ.

ઇત્થં સુદં આયસ્મા વીરો થેરો ગાથં અભાસિત્થાતિ.

૯. પિલિન્દવચ્છત્થેરગાથા

૯. ‘‘સ્વાગતં ન દુરાગતં [નાપગતં (સી॰ સ્યા॰)], નયિદં દુમન્તિતં મમ;
સંવિભત્તેસુ ધમ્મેસુ, યં સેટ્ઠં તદુપાગમિ’’ન્તિ.

ઇત્થં સુદં આયસ્મા પિલિન્દવચ્છો [પિલિન્દિવચ્છો (સી॰)] થેરો ગાથં અભાસિત્થાતિ.

૧૦. પુણ્ણમાસત્થેરગાથા

૧૦. ‘‘વિહરિ અપેક્ખં ઇધ વા હુરં વા, યો વેદગૂ સમિતો યતત્તો;
સબ્બેસુ ધમ્મેસુ અનૂપલિત્તો, લોકસ્સ જઞ્ઞા ઉદયબ્બયઞ્ચા’’તિ.

ઇત્થં સુદં આયસ્મા પુણ્ણમાસો થેરો ગાથં અભાસિત્થાતિ.

વગ્ગો પઠમો નિટ્ઠિતો.

તસ્સુદ્દાનં –

સુભૂતિ કોટ્ઠિકો થેરો, કઙ્ખારેવતસમ્મતો;
મન્તાણિપુત્તો દબ્બો ચ, સીતવનિયો ચ ભલ્લિયો;
વીરો પિલિન્દવચ્છો ચ, પુણ્ણમાસો તમોનુદોતિ.

૨. દુતિયવગ્ગો

૧. ચૂળવચ્છત્થેરગાથા

૧૧. ‘‘પામોજ્જબહુલો ભિક્ખુ, ધમ્મે બુદ્ધપ્પવેદિતે;
અધિગચ્છે પદં સન્તં, સઙ્ખારૂપસમં સુખ’’ન્તિ.

... ચૂળવચ્છો [ચૂલગવચ્છો (સી॰)] થેરો....

૨. મહાવચ્છત્થેરગાથા

૧૨. ‘‘પઞ્ઞાબલી સીલવતૂપપન્નો, સમાહિતો ઝાનરતો સતીમા;
યદત્થિયં ભોજનં ભુઞ્જમાનો, કઙ્ખેથ કાલં ઇધ વીતરાગો’’તિ.

... મહાવચ્છો [મહાગવચ્છો (સી॰)] થેરો....

૩. વનવચ્છત્થેરગાથા

૧૩. ‘‘નીલબ્ભવણ્ણા રુચિરા, સીતવારી સુચિન્ધરા;
ઇન્દગોપકસઞ્છન્ના, તે સેલા રમયન્તિ મ’’ન્તિ.

... વનવચ્છો થેરો....

૪. સિવકસામણેરગાથા

૧૪. ‘‘ઉપજ્ઝાયો મં અવચ, ઇતો ગચ્છામ સીવક;
ગામે મે વસતિ કાયો, અરઞ્ઞં મે ગતો મનો;
સેમાનકોપિ ગચ્છામિ, નત્થિ સઙ્ગો વિજાનત’’ન્તિ.

... સિવકો સામણેરો....

૫. કુણ્ડધાનત્થેરગાથા

૧૫. ‘‘પઞ્ચ છિન્દે પઞ્ચ જહે, પઞ્ચ ચુત્તરિ ભાવયે;
પઞ્ચસઙ્ગાતિગો ભિક્ખુ, ઓઘતિણ્ણોતિ વુચ્ચતી’’તિ.

... કુણ્ડધાનો થેરો....

૬. બેલટ્ઠસીસત્થેરગાથા

૧૬. ‘‘યથાપિ ભદ્દો આજઞ્ઞો, નઙ્ગલાવત્તની સિખી;
ગચ્છતિ અપ્પકસિરેન, એવં રત્તિન્દિવા મમ;
ગચ્છન્તિ અપ્પકસિરેન, સુખે લદ્ધે નિરામિસે’’તિ.

... બેલટ્ઠસીસો થેરો....

૭. દાસકત્થેરગાથા

૧૭. ‘‘મિદ્ધી યદા હોતિ મહગ્ઘસો ચ, નિદ્દાયિતા સમ્પરિવત્તસાયી;
મહાવરાહોવ નિવાપપુટ્ઠો, પુનપ્પુનં ગબ્ભમુપેતિ મન્દો’’તિ.

... દાસકો થેરો....

૮. સિઙ્ગાલપિતુત્થેરગાથા

૧૮. ‘‘અહુ બુદ્ધસ્સ દાયાદો, ભિક્ખુ ભેસકળાવને;
કેવલં અટ્ઠિસઞ્ઞાય, અફરી પથવિં [પઠવિં (સી॰ સ્યા॰)] ઇમં;
મઞ્ઞેહં કામરાગં સો, ખિપ્પમેવ પહિસ્સતી’’તિ [પહીયભિ (સબ્બત્થ પાળિયં)].

... સિઙ્ગાલપિતા [સીગાલપિતા (સી॰)] થેરો....

૯. કુલત્થેરગાથા

१९. [ध॰ प॰ ८०, १४५ धम्मपदेपि] ''ઉદકં હિ નયન્તિ નેત્તિકા, ઉસુકારા નમયન્તિ [દમયન્તિ (ક॰)] તેજનં;
દારું નમયન્તિ તચ્છકા, અત્તાનં દમયન્તિ સુબ્બતા''તિ.

... કુલો [કુણ્ડલો (સી॰), કુળો (સ્યા॰ ક॰)] થેરો....

१०. અજિતત્થેરગાથા

२०. ''મરણે મે ભયં નત્થિ, નિકન્તિ નત્થિ જીવિતે;
સન્દેહં નિક્ખિપિસ્સામિ, **સમ્પજાનો** પટિસ્સતો''તિ [પતિસ્સતોતિ (સી॰ સ્યા॰)];;

... અજિતો થેરો ....

વગ્ગો દુતિયો નિટ્ઠિતો.

તસ્સુદ્દાનં –

ચૂળવચ્છો મહાવચ્છો, વનવચ્છો ચ સીવકો;
કુણ્ડધાનો ચ બેલટ્ઠિ, દાસકો ચ તતોપરિ;
સિઙ્ગાલપિતિકો થેરો, કુલો ચ અજિતો દસાતિ.

३. તતિયવગ્ગો

१. નિગ્રોધત્થેરગાથા

२१. ''નાહં ભયસ્સ ભાયામિ, સત્થા નો અમતસ્સ કોવિદો;
યત્થ ભયં નાવતિટ્ઠતિ, તેન મગ્ગેન વજન્તિ ભિક્ખવો''તિ.

... નિગ્રોધો થેરો....

२. ચિત્તકત્થેરગાથા

२२. ''નીલા સુગીવા સિખિનો, મોરા કારમ્ભિયં [કારંવિયં (સી॰), કારવિયં (સ્યા॰)] અભિનદન્તિ;
તે સીતવાતકીળિતા [સીતવાતકદ્દિતકલિતા (સી॰), સીતવાતકલિતા (સ્યા॰)], સુત્તં ઝાયં [ઝાનં (સ્યા॰), ઝાયિં (?)] નિબોધેન્તી''તિ.

... ચિત્તકો થેરો....

३. ગોસાલત્થેરગાથા

२३. ''અહં ખો વેળુગુમ્બસ્મિં, ભુત્વાન મધુપાયસં;

પદક્ખિણં સમ્મસન્તો, **ખન્ધાનં ઉદયબ્બયં**;
સાનું પટિગમિસ્સામિ, વિવેકમનુબ્રૂહય''ન્તિ.

... ગોસાલો થેરો....

૪. સુગન્ધત્થેરગાથા

૨૪. ''અનુવસ્સિકો પબ્બજિતો, **પસ્સ ધમ્મસુધમ્મતં**;
તિસ્સો વિજ્જા અનુપ્પત્તા, કતં બુદ્ધસ્સ સાસન''ન્તિ.

... સુગન્ધો થેરો....

૫. નન્દિયત્થેરગાથા

૨૫. ''ઓભાસજાતં ફલગં, ચિત્તં યસ્સ અભિણ્હસો;
તાદિસં ભિક્ખુમાસજ્જ, કણ્હ દુક્ખં નિગચ્છસી''તિ.

... નન્દિયો થેરો....

૬. અભયત્થેરગાથા

૨૬. ''સુત્વા સુભાસિતં વાચં, બુદ્ધસ્સાદિચ્ચબન્ધુનો;
પચ્ચબ્યધિં હિ નિપુણં, વાલગ્ગં ઉસુના યથા''તિ.

... અભયો થેરો....

૭. લોમસકઙ્ગિયત્થેરગાથા

૨૭. ''દબ્બં કુસં પોટકિલં, ઉસીરં મુઞ્જપબ્બજં;
ઉરસા પનુદિસ્સામિ, વિવેકમનુબ્રૂહય''ન્તિ.

... લોમસકઙ્ગિયો થેરો....

૮. જમ્બુગામિકપુત્તત્થેરગાથા

૨૮. ''કચ્ચિ નો વત્થપસુતો, કચ્ચિ નો ભૂસનારતો;
કચ્ચિ સીલમયં ગન્ધં, કિં ત્વં વાયસિ [કચ્ચિ સીલમયં ગન્ધં, ત્વં વાસિ (સ્યા॰)] નેતરા પજા''તિ.

... જમ્બુગામિકપુત્તો થેરો....

૯. હારિતત્થેરગાથા

૨૯. ‘‘સમુન્નમયમત્તાનં, ઉસુકારોવ તેજનં;
ચિત્તં ઉજું કરિત્વાન, અવિજ્જં ભિન્દ હારિતા’’તિ.

... હારિતો થેરો....

૧૦. ઉત્તિયત્થેરગાથા

૩૦. ‘‘આબાધે મે સમુપ્પન્ને, સતિ મે ઉદપજ્જથ;
આબાધો મે સમુપ્પન્નો, કાલો મે નપ્પમજ્જિતુ’’ન્તિ.

... ઉત્તિયો થેરો....

વગ્ગો તતિયો નિટ્ઠિતો.

તસ્સુદ્દાનં –

નિગ્રોધો ચિત્તકો થેરો, ગોસાલથેરો સુગન્ધો;
નન્દિયો અભયો થેરો, થેરો લોમસકઙ્ગિયો;
જમ્બુગામિકપુત્તો ચ, હારિતો ઉત્તિયો ઇસીતિ.

૪. ચતુત્થવગ્ગો

૧. ગહ્વરતીરિયત્થેરગાથા

૩૧. ‘‘ફુટ્ઠો ડંસેહિ મકસેહિ, અરઞ્ઞસ્મિં બ્રહાવને;
નાગો સંગામસીસેવ, **સતો તત્રાધિવાસયે**’’**તિ**.

... ગહ્વરતીરિયો થેરો....

૨. સુપ્પિયત્થેરગાથા

૩૨. ‘‘અજરં જીરમાનેન, તપ્પમાનેન નિબ્બુતિં;
નિમિયં [નિમ્મિસ્સં (સી॰), નિરામિસં (સ્યા॰), નિમિનેય્યં (?)] પરમં સન્તિં, યોગક્ખેમં અનુત્તર’’ન્તિ.

... સુપ્પિયો થેરો....

૩. સોપાકત્થેરગાથા

૩૩. ‘‘યથાપિ એકપુત્તસ્મિં, પિયસ્મિં કુસલી સિયા;
એવં સબ્બેસુ પાણેસુ, સબ્બત્થ કુસલો સિયા’’તિ.

... સોપાકો થેરો....

૪. પોસિયત્થેરગાથા

૩૪. ‘‘અનાસન્નવરા એતા, નિચ્ચમેવ વિજાનતા;
ગામા અરઞ્ઞમાગમ્મ, તતો ગેહં ઉપાવિસિ [ઉપાવિસિં (સી॰)];
તતો ઉટ્ઠાય પક્કામિ, અનામન્તેત્વા [અનામન્તિય (સી॰)] પોસિયો’’તિ.

... પોસિયો થેરો....

૫. સામઞ્ઞકાનિત્થેરગાથા

૩૫. ‘‘સુખં સુખત્થો લભતે તદાચરં, કિત્તિઞ્ચ પપ્પોતિ યસસ્સ વડ્ઢતિ;
યો અરિયમટ્ઠઙ્ગિકમઞ્જસં ઉજું, ભાવેતિ મગ્ગં અમતસ્સ પત્તિયા’’તિ.

... સામઞ્ઞકાનિત્થેરો....

૬. કુમાપુત્તત્થેરગાથા

૩૬. ‘‘સાધુ સુતં સાધુ ચરિતકં, સાધુ સદા અનિકેતવિહારો;
અત્થપુચ્છનં પદક્ખિણકમ્મં, એતં સામઞ્ઞમકિઞ્ચનસ્સા’’તિ.

... કુમાપુત્તો થેરો....

૭. કુમાપુત્તસહાયકત્થેરગાથા

૩૭. ‘‘નાનાજનપદં યન્તિ, વિચરન્તા અસઞ્ઞતા;
સમાધિઞ્ચ વિરાધેન્તિ, કિંસુ રટ્ઠચરિયા કરિસ્સતિ;
તસ્મા વિનેય્ય સારમ્ભં, ઝાયેય્ય અપુરક્ખતો’’તિ.

... કુમાપુત્તત્થેરસ્સ સહાયકો થેરો....

૮. ગવમ્પતિત્થેરગાથા

૩૮. ‘‘યો ઇદ્ધિયા સરભું અટ્ઠપેસિ, સો ગવમ્પતિ અસિતો અનેજો;
તં સબ્બસઙ્ગાતિગતં મહામુનિં, દેવા નમસ્સન્તિ ભવસ્સ પારગુ’’ન્તિ.

... ગવમ્પતિત્થેરો....

૯. તિસ્સત્થેરગાથા

૩૯. [સં॰ નિ॰ ૧.૨૧, ૯૭]‘‘સત્તિયા વિય ઓમટ્ઠો, ડય્હમાનોવ [ડય્હમાનેવ (સબ્બત્થ)] મત્થકે;
કામરાગપ્પહાનાય, સતો ભિક્ખુ પરિબ્બજે’’તિ.

... તિસ્સો થેરો....

૧૦. વડ્ઢમાનત્થેરગાથા

૪૦. ‘‘સત્તિયા વિય ઓમટ્ઠો, ડય્હમાનોવ મત્થકે;
ભવરાગપ્પહાનાય, સતો ભિક્ખુ પરિબ્બજે’’તિ.

... વડ્ઢમાનો થેરો....

વગ્ગો ચતુત્થો નિટ્ઠિતો.

તસ્સુદ્દાનં –

ગહ્વરતીરિયો સુપ્પિયો, સોપાકો ચેવ પોસિયો;
સામઞ્ઞકાનિ કુમાપુત્તો, કુમાપુત્તસહાયકો;
ગવમ્પતિ તિસ્સત્થેરો, વડ્ઢમાનો મહાયસોતિ.

૫. પઞ્ચમવગ્ગો

૧. સિરિવડ્ઢત્થેરગાથા

૪૧. ‘‘વિવરમનુપતન્તિ વિજ્જુતા, વેભારસ્સ ચ પણ્ડવસ્સ ચ;
નગવિવરગતો ચ ઝાયતિ, પુત્તો અપ્પટિમસ્સ તાદિનો’’તિ.

... સિરિવડ્ઢો થેરો....

૨. ખદિરવનિયત્થેરગાથા

૪૨. ‘‘ચાલે ઉપચાલે સીસૂપચાલે ( ) [(ચાલા ઉપચાલા, સીસૂપચાલા) (ક॰)] પતિસ્સતા [પટિસ્સતિકા (સ્યા॰ ક॰)] નુ ખો વિહરથ;
આગતો વો વાલં વિય વેધી’’તિ.

... ખદિરવનિયો થેરો....

૩. સુમઙ્ગલત્થેરગાથા

૪૩. ‘‘સુમુત્તિકો સુમુત્તિકો સાહુ, સુમુત્તિકોમ્હિ તીહિ ખુજ્જકેહિ;
અસિતાસુ મયા નઙ્ગલાસુ, મયા ખુદ્દકુદ્દાલાસુ મયા.

યદિપિ ઇધમેવ ઇધમેવ, અથ વાપિ અલમેવ અલમેવ;
ઝાય સુમઙ્ગલ ઝાય સુમઙ્ગલ, અપ્પમત્તો વિહર સુમઙ્ગલા''તિ.

... સુમઙ્ગલો થેરો....

૪. સાનુત્થેરગાથા

૪૪. [સં॰ નિ॰ ૧.૨૩૯] ''મતં વા અમ્મ રોદન્તિ, યો વા જીવં ન દિસ્સતિ;
જીવન્તં મં અમ્મ પસ્સન્તી, કસ્મા મં અમ્મ રોદસી''તિ.

... સાનુત્થેરો....

૫. રમણીયવિહારિત્થેરગાથા

૪૫. ''યથાપિ ભદ્દો આજઞ્ઞો, ખલિત્વા પતિતિટ્ઠતિ;
એવં દસ્સનસમ્પન્નં, સમ્માસમ્બુદ્ધસાવક''ન્તિ.

... રમણીયવિહારિત્થેરો....

૬. સમિદ્ધિત્થેરગાથા

૪૬. ''સદ્ધાયાહં પબ્બજિતો, અગારસ્માનગારિયં;
સતિ પઞ્ઞા ચ મે વુડ્ઢા, ચિત્તઞ્ચ સુસમાહિતં;
કામં કરસ્સુ રૂપાનિ, નેવ મં બ્યાધયિસ્સસી''તિ [બાધયિસ્સસીતિ (સી॰), બ્યાથયિસ્સસીતિ (?)].

... સમિદ્ધિત્થેરો....

૭. ઉજ્જયત્થેરગાથા

૪૭. ''નમો તે બુદ્ધ વીરત્થુ, વિપ્પમુત્તોસિ સબ્બધિ;
તુય્હાપદાને વિહરં, વિહરામિ અનાસવો''તિ.

... ઉજ્જયો થેરો....

૮. સઞ્જયત્થેરગાથા

૪૮. ''યતો અહં પબ્બજિતો, અગારસ્માનગારિયં;
નાભિજાનામિ સઙ્કપ્પં, અનરિયં દોસસંહિત''ન્તિ.

... સઞ્જયો થેરો....

૯. રામણેય્યકત્થેરગાથા

૪૯. ‘‘ચિહચિહાભિનદિતે [વિહવિહાભિનદિતે (સી॰ સ્યા॰)], સિપ્પિકાભિરુતેહિ ચ;
ન મે તં ફન્દતિ ચિત્તં, એકત્તનિરતં હિ મે’’તિ.

... રામણેય્યકો થેરો....

૧૦. વિમલત્થેરગાથા

૫૦. ‘‘ધરણી ચ સિઞ્ચતિ વાતિ, માલુતો વિજ્જુતા ચરતિ નભે;
ઉપસમન્તિ વિતક્કા, ચિત્તં સુસમાહિતં મમા’’તિ.

... વિમલો થેરો....

વગ્ગો પઞ્ચમો નિટ્ઠિતો.

તસ્સુદ્દાનં –

સિરીવડ્ઢો રેવતો થેરો, સુમઙ્ગલો સાનુસવ્હયો ;
રમણીયવિહારી ચ, સમિદ્ધિઉજ્જયસઞ્ચયા;
રામણેય્યો ચ સો થેરો, વિમલો ચ રણઞ્જહોતિ.

૬. છટ્ઠવગ્ગો

૧. ગોધિકત્થેરગાથા

૫૧. ‘‘વસ્સતિ દેવો યથા સુગીતં, છન્ના મે કુટિકા સુખા નિવાતા;
ચિત્તં સુસમાહિતઞ્ચ મય્હં, અથ ચે પત્થયસિ પવસ્સ દેવા’’તિ.

... ગોધિકો થેરો....

૨. સુબાહુત્થેરગાથા

૫૨. ‘‘વસ્સતિ દેવો યથા સુગીતં, છન્ના મે કુટિકા સુખા નિવાતા;
ચિત્તં સુસમાહિતઞ્ચ કાયે, અથ ચે પત્થયસિ પવસ્સ દેવા’’તિ.

... સુબાહુત્થેરો....

૩. વલ્લિયત્થેરગાથા

૫૩. ‘‘વસ્સતિ દેવો યથા સુગીતં, છન્ના મે કુટિકા સુખા નિવાતા;

તસ્સં વિહરામિ અપ્પમત્તો, અથ ચે પત્થયસિ પવસ્સ દેવા''તિ.

... વલ્લિયો થેરો....

૪. ઉત્તિયત્થેરગાથા

૫૪. ''વસ્સતિ દેવો યથા સુગીતં, છન્ના મે કુટિકા સુખા નિવાતા;
તસ્સં વિહરામિ અદુતિયો, અથ ચે પત્થયસિ પવસ્સ દેવા''તિ.

... ઉત્તિયો થેરો....

૫. અઞ્જનવનિયત્થેરગાથા

૫૫. ''આસન્દિં કુટિકં કત્વા, ઓગય્હ અઞ્જનં વનં;
તિસ્સો વિજ્જા અનુપ્પત્તા, કતં બુદ્ધસ્સ સાસન''ન્તિ.

... અઞ્જનવનિયો થેરો....

૬. કુટિવિહારિત્થેરગાથા

૫૬. ''કો કુટિકાયં ભિક્ખુ કુટિકાયં, વીતરાગો સુસમાહિતચિત્તો;
એવં જાનાહિ આવુસો, અમોઘા તે કુટિકા કતા''તિ.

... કુટિવિહારિત્થેરો....

૭. દુતિયકુટિવિહારિત્થેરગાથા

૫૭. ''અયમાહુ પુરાણિયા કુટિ, અઞ્ઞં પત્થયસે નવં કુટિં;
આસં કુટિયા વિરાજય, દુક્ખા ભિક્ખુ પુન નવા કુટી''તિ.

... દુતિયકુટિવિહારિત્થેરો....

૮. રમણીયકુટિકત્થેરગાથા

૫૮. ''રમણીયા મે કુટિકા, સદ્ધાદેય્યા મનોરમા;
ન મે અત્થો કુમારીહિ, યેસં અત્થો તહિં ગચ્છથ નારિયો''તિ.

... રમણીયકુટિકો થેરો....

૯. કોસલવિહારિત્થેરગાથા

૫૯. ''સદ્ધાયાહં પબ્બજિતો, અરઞ્ઞે મે કુટિકા કતા;

અપ્પમત્તો ચ આતાપી, સમ્પજાનો પતિસ્સતો''તિ [પટિસ્સતોતિ (ક॰)].

... કોસલવિહારિત્થેરો....

૧૦. સીવલિત્થેરગાથા

૬૦. ''તે મે ઇજ્ઝિંસુ સઙ્કપ્પા, યદત્થો પાવિસિં કુટિં;
વિજ્જાવિમુત્તિં પચ્ચેસં, માનાનુસયમુજ્જહ''ન્તિ.

... સીવલિત્થેરો....

વગ્ગો છટ્ઠો નિટ્ઠિતો.

તસ્સુદ્દાનં –

ગોધિકો ચ સુબાહુ ચ, વલ્લિયો ઉત્તિયો ઇસિ;
અઞ્જનવનિયો થેરો, દુવે કુટિવિહારિનો;
રમણીયકુટિકો ચ, કોસલવ્હયસીવલીતિ.

૭. સત્તમવગ્ગો

૧. વપ્પત્થેરગાથા

૬૧. ''પસ્સતિ પસ્સો પસ્સન્તં, અપસ્સન્તઞ્ચ પસ્સતિ;
અપસ્સન્તો અપસ્સન્તં, પસ્સન્તઞ્ચ ન પસ્સતી''તિ.

... વપ્પો થેરો....

૨. વજ્જિપુત્તત્થેરગાથા

૬૨. ''એકકા મયં અરઞ્ઞે વિહરામ, અપવિદ્ધંવ વનસ્મિં દારુકં;
તસ્સ મે બહુકા પિહયન્તિ, નેરયિકા વિય સગ્ગગામિન''ન્તિ.

... વજ્જિપુત્તો થેરો....

૩. પક્ખત્થેરગાથા

૬૩. ''ચુતા પતન્તિ પતિતા, ગિદ્ધા ચ પુનરાગતા;
કતં કિચ્ચં રતં રમ્મં, સુખેનન્વાગતં સુખ''ન્તિ.

... પક્ખો થેરો....

૪. વિમલકોણ્ડઞ્ઞત્થેરગાથા

૬૪. ‘‘દુમવ્હયાય ઉપ્પન્નો, જાતો પણ્ડરકેતુના;
કેતુહા કેતુનાયેવ, મહાકેતું પધંસયી’’તિ.

... વિમલકોણ્ડઞ્ઞો થેરો....

૫. ઉક્ખેપકતવચ્છત્થેરગાથા

૬૫. ‘‘ઉક્ખેપકતવચ્છસ્સ, સઙ્કલિતં બહૂહિ વસ્સેહિ;
તં ભાસતિ ગહટ્ઠાનં, સુનિસિન્નો ઉળારપામોજ્જો’’તિ.

... ઉક્ખેપકતવચ્છો થેરો....

૬. મેઘિયત્થેરગાથા

૬૬. ‘‘અનુસાસિ મહાવીરો, સબ્બધમ્માન પારગૂ;
તસ્સાહં ધમ્મં સુત્વાન, વિહાસિં સન્તિકે સતો;
તિસ્સો વિજ્જા અનુપ્પત્તા, કતં બુદ્ધસ્સ સાસન’’ન્તિ.

... મેઘિયો થેરો....

૭. એકધમ્મસવનીયત્થેરગાથા

૬૭. ‘‘કિલેસા ઝાપિતા મય્હં, ભવા સબ્બે સમૂહતા;
વિક્ખીણો જાતિસંસારો, નત્થિ દાનિ પુનબ્ભવો’’તિ.

... એકધમ્મસવનીયો થેરો....

૮. એકુદાનિયત્થેરગાથા

૬૮. [ઉદા॰ ૩૭; પાચિ॰ ૧૫૩] ‘‘અધિચેતસો અપ્પમજ્જતો, મુનિનો મોનપથેસુ સિક્ખતો;
સોકા ન ભવન્તિ તાદિનો, ઉપસન્તસ્સ સદા સતીમતો’’તિ.

... એકુદાનિયો થેરો....

૯. છન્નત્થેરગાથા

૬૯. ‘‘સુત્વાન ધમ્મં મહતો મહારસં, સબ્બઞ્ઞુતઞ્ઞાણવરેન દેસિતં;
મગ્ગં પપજ્જિં [પપજ્જં (ક॰)] અમતસ્સ પત્તિયા, સો યોગક્ખેમસ્સ પથસ્સ કોવિદો’’તિ.

... છન્નો થેરો....

૧૦. પુણ્ણત્થેરગાથા

૭૦. ‘‘સીલમેવ ઇધ અગ્ગં, પઞ્ઞવા પન ઉત્તમો;
મનુસ્સેસુ ચ દેવેસુ, સીલપઞ્ઞાણતો જય’’ન્તિ.

... પુણ્ણો થેરો....

વગ્ગો સત્તમો નિટ્ઠિતો.

તસ્સુદ્દાનં –

વપ્પો ચ વજ્જિપુત્તો ચ, પક્ખો વિમલકોણ્ડઞ્ઞો;
ઉક્ખેપકતવચ્છો ચ, મેઘિયો એકધમ્મિકો;
એકુદાનિયછન્ના ચ, પુણ્ણત્થેરો મહબ્બલોતિ.

૮. અટ્ઠમવગ્ગો

૧. વચ્છપાલત્થેરગાથા

૭૧. ‘‘સુસુખુમનિપુણત્થદસ્સિના, મતિકુસલેન નિવાતવુત્તિના;
સંસેવિતવુદ્ધસીલિના [સંસેવિતબુદ્ધસીલિના (ક॰)], નિબ્બાનં ન હિ તેન દુલ્લભ’’ન્તિ.

... વચ્છપાલો થેરો....

૨. આતુમત્થેરગાથા

૭૨. ‘‘યથા કળીરો સુસુ વડ્ઢિતગ્ગો, દુન્નિક્ખમો હોતિ પસાખજાતો;
એવં અહં ભરિયાયાનિતાય, અનુમઞ્ઞં મં પબ્બજિતોમ્હિ દાની’’તિ.

... આતુમો થેરો....

૩. માણવત્થેરગાથા

૭૩. ‘‘જિણ્ણઞ્ચ દિસ્વા દુખિતઞ્ચ બ્યાધિતં, મતઞ્ચ દિસ્વા ગતમાયુસઙ્ખયં;
તતો અહં નિક્ખમિતૂન પબ્બજિં, પહાય કામાનિ મનોરમાની’’તિ.

... માણવો થેરો....

૪. સુયામનત્થેરગાથા

૭૪. ‘‘કામચ્છન્દો ચ બ્યાપાદો, થિનમિદ્ધઞ્ચ [થીનમિદ્ધઞ્ચ (સી॰ સ્યા॰)] ભિક્ખુનો;
ઉદ્ધચ્ચં વિચિકિચ્છા ચ, સબ્બસોવ ન વિજ્જતી’’તિ.

... સુયામનો થેરો....

૫. સુસારદત્થેરગાથા

૭૫. ‘‘સાધુ સુવિહિતાન દસ્સનં, કઙ્ખા છિજ્જતિ બુદ્ધિ વડ્ઢતિ;
બાલમ્પિ કરોન્તિ પણ્ડિતં, તસ્મા સાધુ સતં સમાગમો’’તિ.

... સુસારદો થેરો....

૬. પિયઞ્જહત્થેરગાથા

૭૬. ‘‘ઉપ્પતન્તેસુ નિપતે, નિપતન્તેસુ ઉપ્પતે;
વસે અવસમાનેસુ, રમમાનેસુ નો રમે’’તિ.

... પિયઞ્જહો થેરો....

૭. હત્થારોહપુત્તત્થેરગાથા

૭૭. ‘‘ઇદં પુરે ચિત્તમચારિ ચારિકં, યેનિચ્છકં યત્થકામં યથાસુખં;
તદજ્જહં નિગ્ગહેસ્સામિ યોનિસો, હત્થિપ્પભિન્નં વિય અઙ્કુસગ્ગહો’’તિ.

... હત્થારોહપુત્તો થેરો....

૮. મેણ્ડસિરત્થેરગાથા

૭૮. ‘‘અનેકજાતિસંસારં , સન્ધાવિસ્સં અનિબ્બિસં;
તસ્સ મે દુક્ખજાતસ્સ, દુક્ખક્ખન્ધો અપરદ્ધો’’તિ.

... મેણ્ડસિરો થેરો....

૯. રક્ખિતત્થેરગાથા

૭૯. ‘‘સબ્બો રાગો પહીનો મે, સબ્બો દોસો સમૂહતો;
સબ્બો મે વિગતો મોહો, સીતિભૂતોસ્મિ નિબ્બુતો’’તિ.

... રક્ખિતો થેરો....

૧૦. ઉગ્ગત્થેરગાથા

૮૦. ‘‘યં મયા પકતં કમ્મં, અપ્પં વા યદિ વા બહું;
સબ્બમેતં પરિક્ખીણં, નત્થિ દાનિ પુનબ્ભવો’’તિ.

... ઉગ્ગો થેરો....

વગ્ગો અટ્ઠમો નિટ્ઠિતો.

તસ્સુદ્દાનં –

વચ્છપાલો ચ યો થેરો, આતુમો માણવો ઇસિ;
સુયામનો સુસારદો, થેરો યો ચ પિયઞ્જહો;
આરોહપુત્તો મેણ્ડસિરો, રક્ખિતો ઉગ્ગસવ્હયોતિ.

૯. નવમવગ્ગો

૧. સમિતિગુત્તત્થેરગાથા

૮૧. ‘‘યં મયા પકતં પાપં, પુબ્બે અઞ્ઞાસુ જાતિસુ;
ઇધેવ તં વેદનીયં, વત્થુ અઞ્ઞં ન વિજ્જતી’’તિ.

... સમિતિગુત્તો થેરો....

૨. કસ્સપત્થેરગાથા

૮૨. ‘‘યેન યેન સુભિક્ખાનિ, સિવાનિ અભયાનિ ચ;
તેન પુત્તક ગચ્છસ્સુ, મા સોકાપહતો ભવા’’તિ.

... કસ્સપો થેરો....

૩. સીહત્થેરગાથા

૮૩. ‘‘સીહપ્પમત્તો વિહર, રત્તિન્દિવમતન્દિતો;
ભાવેહિ કુસલં ધમ્મં, જહ સીઘં સમુસ્સય’’ન્તિ.

... સીહો થેરો....

૪. નીતત્થેરગાથા

૮૪. ‘‘સબ્બરત્તિં સુપિત્વાન, દિવા સઙ્ગણિકે રતો;
કુદાસ્સુ નામ દુમ્મેધો, દુક્ખસ્સન્તં કરિસ્સતી’’તિ.

... નીતો થેરો....

૫. સુનાગત્થેરગાથા

૮૫. ‘‘ચિત્તનિમિત્તસ્સ કોવિદો, પવિવેકરસં વિજાનિય;
ઝાયં નિપકો પતિસ્સતો, અધિગચ્છેય્ય સુખં નિરામિસ’’ન્તિ.

... સુનાગો થેરો....

૬. નાગિતત્થેરગાથા

૮૬. ‘‘ઇતો બહિદ્ધા પુથુ અઞ્ઞવાદિનં, મગ્ગો ન નિબ્બાનગમો યથા અયં;
ઇતિસ્સુ સઙ્ઘં ભગવાનુસાસતિ, સત્થા સયં પાણિતલેવ દસ્સય’’ન્તિ.

... નાગિતો થેરો....

૭. પવિટ્ઠત્થેરગાથા

૮૭. ‘‘ખન્ધા દિટ્ઠા યથાભૂતં, ભવા સબ્બે પદાલિતા;
વિક્ખીણો જાતિસંસારો, નત્થિ દાનિ પુનબ્ભવો’’તિ.

... પવિટ્ઠો થેરો....

૮. અજ્જુનત્થેરગાથા

૮૮. ‘‘અસક્ખિં વત અત્તાનં, ઉદ્ધાતું ઉદકા થલં;
વુય્હમાનો મહોઘેવ, સચ્ચાનિ પટિવિજ્ઝહ’’ન્તિ.

... અજ્જુનો થેરો....

૯. (પઠમ)-દેવસભત્થેરગાથા

૮૯. ‘‘ઉત્તિણ્ણા પઙ્કપલિપા, પાતાલા પરિવજ્જિતા;
મુત્તો ઓઘા ચ ગન્થા ચ, સબ્બે માના વિસંહતા’’તિ.

... દેવસભો થેરો....

૧૦. સામિદત્તત્થેરગાથા

૯૦. ‘‘પઞ્ચક્ખન્ધા પરિઞ્ઞાતા, તિટ્ઠન્તિ છિન્નમૂલકા;
વિક્ખીણો જાતિસંસારો, નત્થિ દાનિ પુનબ્ભવો’’તિ.

... સામિદત્તો થેરો....

વગ્ગો નવમો નિટ્ઠિતો.

તસ્સુદ્દાનં –

થેરો સમિતિગુત્તો ચ, કસ્સપો સીહસવ્હયો;
નીતો સુનાગો નાગિતો, પવિટ્ઠો અજ્જુનો ઇસિ;
દેવસભો ચ યો થેરો, સામિદત્તો મહબ્બલોતિ.

૧૦. દસમવગ્ગો

૧. પરિપુણ્ણકત્થેરગાથા

૯૧. ‘‘ન તથા મતં સતરસં, સુધન્નં યં મયજ્જ પરિભુત્તં;
અપરિમિતદસ્સિના ગોતમેન, બુદ્ધેન દેસિતો ધમ્મો’’તિ.

... પરિપુણ્ણકો થેરો....

૨. વિજયત્થેરગાથા

૯૨. ‘‘યસ્સાસવા પરિક્ખીણા, આહારે ચ અનિસ્સિતો;
સુઞ્ઞતા અનિમિત્તો ચ, વિમોક્ખો યસ્સ ગોચરો;
આકાસેવ સકુન્તાનં, પદં તસ્સ દુરન્નય’’ન્તિ.

... વિજયો થેરો....

૩. એરકત્થેરગાથા

૯૩. ‘‘દુક્ખા કામા એરક, ન સુખા કામા એરક;
યો કામે કામયતિ, દુક્ખં સો કામયતિ એરક;
યો કામે ન કામયતિ, દુક્ખં સો ન કામયતિ એરકા’’તિ.

... એરકો થેરો....

૪. મેત્તજિત્થેરગાથા

૯૪. ‘‘નમો હિ તસ્સ ભગવતો, સક્યપુત્તસ્સ સિરીમતો;
તેનાયં અગ્ગપ્પત્તેન, અગ્ગધમ્મો [અગ્ગો ધમ્મો (સી॰)] સુદેસિતો’’તિ.

... મેત્તજિ થેરો....

૫. ચક્ખુપાલત્થેરગાથા

૯૫. ‘‘અન્ધોહં હતનેત્તોસ્મિ, કન્તારદ્ધાનપક્ખન્દો [પક્ખન્નો (સી॰), પક્કન્તો (સ્યા॰ સી॰ અટ્ઠ॰)];
સયમાનોપિ ગચ્છિસ્સં, ન સહાયેન પાપેના’’તિ.

… ચક્ખુપાલો થેરો….

૬. ખણ્ડસુમનત્થેરગાથા

૯૬. ‘‘એકપુપ્ફં ચજિત્વાન, અસીતિ [અસીતિં (સી॰)] વસ્સકોટિયો;
સગ્ગેસુ પરિચારેત્વા, સેસકેનમ્હિ નિબ્બુતો’’તિ.

… ખણ્ડસુમનો થેરો….

૭. તિસ્સત્થેરગાથા

૯૭. ‘‘હિત્વા સતપલં કંસં, સોવણ્ણં સતરાજિકં;
અગ્ગહિં મત્તિકાપત્તં, ઇદં દુતિયાભિસેચન’’ન્તિ.

… તિસ્સો થેરો….

૮. અભયત્થેરગાથા

૯૮. ‘‘રૂપં દિસ્વા સતિ મુટ્ઠા, પિયં નિમિત્તં મનસિકરોતો;
સારત્તચિત્તો વેદેતિ, તઞ્ચ અજ્ઝોસ તિટ્ઠતિ;
તસ્સ વડ્ઢન્તિ આસવા, ભવમૂલોપગામિનો’’તિ [ભવમૂલા ભવગામિનોતિ (સી॰ ક॰)].

… અભયો થેરો….

૯. ઉત્તિયત્થેરગાથા

૯૯. ‘‘સદ્દં સુત્વા સતિ મુટ્ઠા, પિયં નિમિત્તં મનસિકરોતો;
સારત્તચિત્તો વેદેતિ, તઞ્ચ અજ્ઝોસ તિટ્ઠતિ;
તસ્સ વડ્ઢન્તિ આસવા, સંસારં ઉપગામિનો’’તિ.

… ઉત્તિયો થેરો….

૧૦. (દુતિય)-દેવસભત્થેરગાથા

૧૦૦.‘‘સમ્મપ્પધાનસમ્પન્નો, સતિપટ્ઠાનગોચરો;
વિમુત્તિકુસુમસઞ્છન્નો, પરિનિબ્બિસ્સત્યનાસવો’’તિ.

... દેવસભો થેરો....

વગ્ગો દસમો નિટ્ઠિતો.

તસ્સુદ્દાનં –

પરિપુણ્ણકો ચ વિજયો, એરકો મેત્તજી મુનિ;
ચક્ખુપાલો ખણ્ડસુમનો, તિસ્સો ચ અભયો તથા;
ઉત્તિયો ચ મહાપઞ્ઞો, થેરો દેવસભોપિ ચાતિ.

૧૧. એકાદસમવગ્ગો

૧. બેલટ્ઠાનિકત્થેરગાથા

૧૦૧.''હિત્વા ગિહિત્તં અનવોસિતત્તો, મુખનઙ્ગલી ઓદરિકો કુસીતો;
મહાવરાહોવ નિવાપપુટ્ઠો, પુનપ્પુનં ગબ્ભમુપેતિ મન્દો''તિ.

... બેલટ્ઠાનિકો થેરો....

૨. સેતુચ્છત્થેરગાથા

૧૦૨.''માનેન વઞ્ચિતાસે, સઙ્ખારેસુ સંકિલિસ્સમાનાસે;
લાભાલાભેન મથિતા, સમાધિં નાધિગચ્છન્તી''તિ.

... સેતુચ્છો થેરો....

૩. બન્ધુરત્થેરગાથા

૧૦૩.''નાહં એતેન અત્થિકો, સુખિતો ધમ્મરસેન તપ્પિતો;
પિત્વા [પીત્વાન (સી॰ સ્યા॰)] રસગ્ગમુત્તમં, ન ચ કાહામિ વિસેન સન્થવ''ન્તિ.

... બન્ધુરો [બન્ધનો (ક॰)] થેરો....

૪. ખિતકત્થેરગાથા

૧૦૪.''લહુકો વત મે કાયો, ફુટ્ઠો ચ પીતિસુખેન વિપુલેન;
તૂલમિવ એરિતં માલુતેન, પિલવતીવ મે કાયો''તિ.

... ખિતકો થેરો....

૫. મલિતવમ્ભત્થેરગાથા

૧૦૫.‘‘ઉક્કણ્ઠિતોપિ ન વસે, રમમાનોપિ પક્કમે;
ન ત્વેવાનત્થસંહિતં, વસે વાસં વિચક્ખણો’’તિ.

... મલિતવમ્ભો થેરો....

૬. સુહેમન્તત્થેરગાથા

૧૦૬.‘‘સતલિઙ્ગસ્સ અત્થસ્સ, સતલક્ખણધારિનો;
એકઙ્ગદસ્સી દુમ્મેધો, સતદસ્સી ચ પણ્ડિતો’’તિ.

... સુહેમન્તો થેરો....

૭. ધમ્મસવત્થેરગાથા

૧૦૭.‘‘પબ્બજિં તુલયિત્વાન, અગારસ્માનગારિયં;
તિસ્સો વિજ્જા અનુપ્પત્તા, કતં બુદ્ધસ્સ સાસન’’ન્તિ.

... ધમ્મસવો થેરો....

૮. ધમ્મસવપિતુત્થેરગાથા

૧૦૮.‘‘સ વીસવસ્સસતિકો, પબ્બજિં અનગારિયં;
તિસ્સો વિજ્જા અનુપ્પત્તા, કતં બુદ્ધસ્સ સાસન’’ન્તિ.

... ધમ્મસવપિતુ થેરો....

૯. સઙ્ઘરક્ખિતત્થેરગાથા

૧૦૯.‘‘ન નૂનાયં પરમહિતાનુકમ્પિનો, રહોગતો અનુવિગણેતિ સાસનં;
તથાહયં વિહરતિ પાકતિન્દ્રિયો, મિગી યથા તરુણજાતિકા વને’’તિ.

... સઙ્ઘરક્ખિતો થેરો....

૧૦. ઉસભત્થેરગાથા

૧૧૦.‘‘નગા નગગ્ગેસુ સુસંવિરૂળ્હા, ઉદગ્ગમેઘેન નવેન સિત્તા;
વિવેકકામસ્સ અરઞ્ઞસઞ્ઞિનો, જનેતિ ભિય્યો ઉસભસ્સ કલ્યત’’ન્તિ.

... ઉસભો થેરો....

વગ્ગો એકાદસમો નિટ્ઠિતો.

તસ્સુદ્દાનં –

બેલટ્ઠાનિકો સેતુચ્છો, બન્ધુરો ખિતકો ઇસિ;
મલિતવમ્ભો સુહેમન્તો, ધમ્મસવો ધમ્મસવપિતા;
સઙ્ઘરક્ખિતત્થેરો ચ, ઉસભો ચ મહામુનીતિ.

૧૨. દ્વાદસમવગ્ગો

૧. જેન્તત્થેરગાથા

૧૧૧.‘‘દુપ્પબ્બજ્જં વે દુરધિવાસા ગેહા, ધમ્મો ગમ્ભીરો દુરધિગમા ભોગા;
કિચ્છા વુત્તિ નો ઇતરીતરેનેવ, યુત્તં ચિન્તેતું સતતમનિચ્ચત’’ન્તિ.

... જેન્તો થેરો....

૨. વચ્છગોત્તત્થેરગાથા

૧૧૨.‘‘તેવિજ્જોહં મહાઝાયી, ચેતોસમથકોવિદો;
સદત્થો મે અનુપ્પત્તો, કતં બુદ્ધસ્સ સાસન’’ન્તિ.

... વચ્છગોત્તો થેરો....

૩. વનવચ્છત્થેરગાથા

૧૧૩.‘‘અચ્છોદિકા પુથુસિલા,ગોનઙ્ગુલમિગાયુતા;
અમ્બુસેવાલસઞ્છન્ના, તે સેલા રમયન્તિ મ’’ન્તિ.

... વનવચ્છો થેરો....

૪. અધિમુત્તત્થેરગાથા

૧૧૪.‘‘કાયદુટ્ઠુલ્લગરુનો, હિય્યમાનમ્હિ [હીયમાનમ્હિ (સી॰)] જીવિતે;
સરીરસુખગિદ્ધસ્સ, કુતો સમણસાધુતા’’તિ.

... અધિમુત્તો થેરો....

૫. મહાનામત્થેરગાથા

૧૧૫.‘‘એસાવહિય્યસે પબ્બતેન, બહુકુટજસલ્લકિકેન [સલ્લકિતેન (સી॰), સલ્લરિકેન (સ્યા॰)];
નેસાદકેન ગિરિના, યસસ્સિના પરિચ્છદેના’’તિ.

... મહાનામો થેરો....

૬. પારાપરિયત્થેરગાથા

૧૧૬.“છફસ્સાયતને હિત્વા, ગુત્તદ્વારો સુસંવુતો;
અઘમૂલં વમિત્વાન, પત્તો મે આસવક્ખયો”તિ.

... પારાપરિયો [પારાસરિયો (સી॰), પારંપરિયો (ક॰)] થેરો ....

૭. યસત્થેરગાથા

૧૧૭.“સુવિલિત્તો સુવસનો,સબ્બાભરણભૂસિતો;
તિસ્સો વિજ્જા અજ્ઝગમિં, કતં બુદ્ધસ્સ સાસન”ન્તિ.

... યસો થેરો....

૮. કિમિલત્થેરગાથા

૧૧૮.“અભિસત્તોવ નિપતતિ, વયો રૂપં અઞ્ઞમિવ તથેવ સન્તં;
તસ્સેવ સતો અવિપ્પવસતો, અઞ્ઞસ્સેવ સરામિ અત્તાન”ન્તિ.
... કિમિલો [કિમ્બિલો (સી॰ સ્યા॰)] થેરો....

૯. વજ્જિપુત્તત્થેરગાથા

૧૧૯.“રુક્ખમૂલગહનં પસક્કિય, નિબ્બાનં હદયસ્મિં ઓપિય;
ઝાય ગોતમ મા ચ પમાદો, કિં તે બિળિબિળિકા કરિસ્સતી”તિ.
... વજ્જિપુત્તો થેરો....

૧૦. ઇસિદત્તત્થેરગાથા

૧૨૦.“પઞ્ચક્ખન્ધા પરિઞ્ઞાતા, તિટ્ઠન્તિ છિન્નમૂલકા;
દુક્ખક્ખયો અનુપ્પત્તો,પત્તો મે આસવક્ખયો”તિ.

... ઇસિદત્તો થેરો....

વગ્ગો દ્વાદસમો નિટ્ઠિતો.

તસ્સુદ્દાનં –

જેન્તો ચ વચ્છગોત્તો ચ, વચ્છો ચ વનસવ્હયો;
અધિમુત્તો મહાનામો, પારાપરિયો યસોપિ ચ;
કિમિલો વજ્જિપુત્તો ચ, ઇસિદત્તો મહાયસોતિ.

એકકનિપાતો નિટ્ઠિતો.

તત્રુદ્દાનં –

વીસુત્તરસતં થેરા, કતકિચ્ચા અનાસવા;
એકકેવ નિપાતમ્હિ, સુસઙ્ગીતા મહેસિભીતિ.

૨. દુકનિપાતો

૧. પઠમવગ્ગો

૧. ઉત્તરત્થેરગાથા

૧૨૧.‘‘નત્થિ કોચિ ભવો નિચ્ચો, સઙ્ખારા વાપિ સસ્સતા;
ઉપ્પજ્જન્તિ ચ તે ખન્ધા, ચવન્તિ અપરાપરં.

૧૨૨.‘‘એતમાદીનં ञત્વા, ભવેનમ્હિ અનત્થિકો;
નિસ્સટો સબ્બકામેહિ, પત્તો મે આસવક્ખયો’’તિ.

ઇત્થં સુદં આયસ્મા ઉત્તરો થેરો ગાથાયો અભાસિત્થાતિ.

૨. પિણ્ડોલભારદ્વાજત્થેરગાથા

૧૨૩.‘‘નયિદં અનયેન જીવિતં, નાહારો હદયસ્સ સન્તિકો;
આહારટ્ઠિતિકો સમુસ્સયો, ઇતિ દિસ્વાન ચરામિ એસનં.

૧૨૪.‘‘પઙ્કોતિ હિ નં પવેદયું, યાયં વન્દનપૂજના કુલેસુ;
સુખુમં સલ્લં દુરુબ્બહં, સક્કારો કાપુરિસેન દુજ્જહો’’તિ.

ઇત્થં સુદં આયસ્મા પિણ્ડોલભારદ્વાજો થેરો ગાથાયો અભાસિત્થાતિ.

૩. વલ્લિયત્થેરગાથા

૧૨૫.‘‘મક્કટો પઞ્ચદ્વારાયં, કુટિકાયં પસક્કિય;
દ્વારેન અનુપરિયેતિ, ઘટ્ટયન્તો મુહું મુહું.

૧૨૬.‘‘તિટ્ઠ મક્કટ મા ધાવિ, ન હિ તે તં યથા પુરે;
નિગ્ગહીતોસિ પઞ્ઞાય, નેવ દૂરં ગમિસ્સતી’’તિ.

… વલ્લિયો થેરો….

૪. ગઙ્ગાતીરિયત્થેરગાથા

૧૨૭.‘‘તિણ્ણં મે તાલપત્તાનં, ગઙ્ગાતીરે કુટી કતા;
છવસિત્તોવ મે પત્તો, પંસુકૂલઞ્ચ ચીવરં.

૧૨૮.‘‘દ્વિન્નં અન્તરવસ્સાનં, એકા વાચા મે ભાસિતા;

તતિયે અન્તરવસ્સમ્હિ, તમોખન્ધો [તમોક્ખન્ધો (સી॰ સ્યા॰)] પદાલિતો’’તિ.

... ગઙ્ગાતીરિયો થેરો....

૫. અજિનત્થેરગાથા

૧૨૯.‘‘અપિ ચે હોતિ તેવિજ્જો, મચ્ચુહાયી અનાસવો;
અપ્પઞ્ઞાતોતિ નં બાલા, અવજાનન્તિ અજાનતા.

૧૩૦.‘‘યો ચ ખો અન્નપાનસ્સ, લાભી હોતીધ પુગ્ગલો;
પાપધમ્મોપિ ચે હોતિ, સો નેસં હોતિ સક્કતો’’તિ.

... અજિનો થેરો....

૬. મેળજિનત્થેરગાથા

૧૩૧.‘‘યદાહં ધમ્મમસ્સોસિં, ભાસમાનસ્સ સત્થુનો;
ન કઙ્ખમભિજાનામિ, સબ્બઞ્ઞૂઅપરાજિતે.

૧૩૨.‘‘સત્થવાહે મહાવીરે, સારથીનં વરુત્તમે;
મગ્ગે પટિપદાયં વા, કઙ્ખા મય્હં ન વિજ્જતી’’તિ.

... મેળજિનો થેરો....

૭. રાધત્થેરગાથા

૧૩૩[ધ॰ પ॰ ૧૩ ધમ્મપદે] ‘‘યથા અગારં દુચ્છન્નં, વુટ્ઠી સમતિવિજ્ઝતિ;
એવં અભાવિતં ચિત્તં, રાગો સમતિવિજ્ઝતિ.

૧૩૪[ધ॰ પ॰ ૧૪ ધમ્મપદે] ‘‘યથા અગારં સુચ્છન્નં, વુટ્ઠી ન સમતિવિજ્ઝતિ;
એવં સુભાવિતં ચિત્તં, રાગો ન સમતિવિજ્ઝતી’’તિ.

... રાધો થેરો....

૮. સુરાધત્થેરગાથા

૧૩૫.‘‘ખીણા હિ મય્હં જાતિ, વુસિતં જિનસાસનં;
પહીનો જાલસઙ્ખાતો, ભવનેત્તિ સમૂહતા.

૧૩૬.‘‘યસ્સત્થાય પબ્બજિતો, અગારસ્માનગારિયં;
સો મે અત્થો અનુપ્પત્તો, સબ્બસંયોજનક્ખયો’’તિ.

... સુરાધો થેરો....

૯. ગોતમત્થેરગાથા

૧૩૭.“સુખં સુપન્તિ મુનયો, યે ઇત્થીસુ ન બજ્ઝરે;
સદા વે રક્ખિતબ્બાસુ, યાસુ સચ્ચં સુદુલ્લભં.

૧૩૮.“વધં ચરિમ્હ તે કામ, અનણા દાનિ તે મયં;
ગચ્છામ દાનિ નિબ્બાનં, યત્થ ગન્ત્વા ન સોચતી”તિ.

... ગોતમો થેરો....

૧૦. વસભત્થેરગાથા

૧૩૯.“પુબ્બે હનતિ અત્તાનં, પચ્છા હનતિ સો પરે;
સુહતં હન્તિ અત્તાનં, વીતંસેનેવ પક્ખિમા.

૧૪૦.“ન બ્રાહ્મણો બહિવણ્ણો, અન્તો વણ્ણો હિ બ્રાહ્મણો;
યસ્મિં પાપાનિ કમ્માનિ, સ વે કણ્હો સુજમ્પતી”તિ.

... વસભો થેરો....

વગ્ગો પઠમો નિટ્ઠિતો.

તસ્સુદ્દાનં –

ઉત્તરો ચેવ પિણ્ડોલો, વલ્લિયો તીરિયો ઇસિ;
અજિનો ચ મેળજિનો, રાધો સુરાધો ગોતમો;
વસભેન ઇમે હોન્તિ, દસ થેરા મહિદ્ધિકાતિ.

૨. દુતિયવગ્ગો

૧. મહાચુન્દત્થેરગાથા

૧૪૧.“સુસ્સૂસા સુતવદ્ધની, સુતં પઞ્ઞાય વદ્ધનં;
પઞ્ઞાય અત્થં જાનાતિ, ઞાતો અત્થો સુખાવહો.

૧૪૨.“સેવેથ પન્તાનિ સેનાસનાનિ, ચરેય્ય સંયોજનવિપ્પમોક્ખં;
સચે રતિં નાધિગચ્છેય્ય તત્થ, સઙ્ઘે વસે રક્ખિતત્તો સતિમા”તિ.

... મહાચુન્દો થેરો....

૨. જોતિદાસત્થેરગાથા

૧૪૩."યે ખો તે વેઠમિસ્સેન [વેધમિસ્સેન (સી॰ સ્યા॰), વે ગમિસ્સેન, વેખમિસ્સેન (ક॰)], નાનત્તેન ચ કમ્મુના;
મનુસ્સે ઉપરુન્ધન્તિ, ફરુસૂપક્કમા જના;
તેપિ તત્થેવ કીરન્તિ, ન હિ કમ્મં પનસ્સતિ.

૧૪૪."યં કરોતિ નરો કમ્મં, કલ્યાણં યદિ પાપકં;
તસ્સ તસ્સેવ દાયાદો, યં યં કમ્મં પકુબ્બતી"તિ.

... જોતિદાસો થેરો....

૩. હેરઞ્ઞકાનિત્થેરગાથા

૧૪૫."અચ્ચયન્તિ અહોરત્તા, જીવિતં ઉપરુજ્ઝતિ;
આયુ ખીયતિ મચ્ચાનં, કુન્નદીનંવ ઓદકં.

૧૪૬."અથ પાપાનિ કમ્માનિ, કરં બાલો ન બુજ્ઝતિ;
પચ્છાસ્સ કટુકં હોતિ, વિપાકો હિસ્સ પાપકો"તિ.

... હેરઞ્ઞકાનિત્થેરો....

૪. સોમમિત્તત્થેરગાથા

૧૪૭."પરિત્તં દારુમારુય્હ, યથા સીદે મહણ્ણવે;
એવં કુસીતમાગમ્મ, સાધુજીવીપિ સીદતિ;
તસ્મા તં પરિવજ્જેય્ય, કુસીતં હીનવીરિયં.

૧૪૮."પવિવિત્તેહિ અરિયેહિ, પહિતત્તેહિ ઝાયિભિ;
નિચ્ચં આરદ્ધવીરિયેહિ, પણ્ડિતેહિ સહાવસે"તિ.

... સોમમિત્તો થેરો....

૫. સબ્બમિત્તત્થેરગાથા

૧૪૯."જનો જનમ્હિ સમ્બદ્ધો [સમ્બદ્ધો (સ્યા॰ ક॰)], જનમેવસ્સિતો જનો;
જનો જનેન હેઠીયતિ, હેઠેતિ ચ [બોધિયતિ, બાધેતિ ચ (ક॰)] જનો જનં.

૧૫૦."કો હિ તસ્સ જનેનત્થો, જનેન જનિતેન વા;
જનં ઓહાય ગચ્છં તં, હેઠયિત્વા [બાધયિત્વા (ક॰)] બહું જન"ન્તિ.

... સબ્બમિત્તો થેરો....

૬. મહાકાળત્થેરગાથા

૧૫૧.‘‘કાળી ઇત્થી બ્રહતી ધઙ્કરૂપા, સત્થિઞ્ચ ભેત્વા અપરઞ્ચ સત્થિં;
બાહઞ્ચ ભેત્વા અપરઞ્ચ બાહં, સીસઞ્ચ ભેત્વા દધિથાલકંવ;
એસા નિસિન્ના અભિસન્દહિત્વા.

૧૫૨.‘‘યો વે અવિદ્વા ઉપધિં કરોતિ, પુનપ્પુનં દુક્ખમુપેતિ મન્દો;
તસ્મા પજાનં ઉપધિં ન કયિરા, માહં પુન ભિન્નસિરો સયિસ્સ’’ન્તિ [પસ્સિસ્સન્તિ (ક॰)].

... મહાકાળો થેરો....

૭. તિસ્સત્થેરગાથા

૧૫૩.‘‘બહૂ સપત્તે લભતિ, મુણ્ડો સઙ્ઘાટિપારુતો;
લાભી અન્નસ્સ પાનસ્સ, વત્થસ્સ સયનસ્સ ચ.

૧૫૪.‘‘એતમાદીનવં ઞત્વા, સક્કારેસુ મહબ્ભયં;
અપ્પલાભો અનવસ્સુતો, સતો ભિક્ખુ પરિબ્બજે’’તિ.

... તિસ્સો થેરો....

૮. કિમિલત્થેરગાથા

૧૫૫.‘‘પાચીનવંસદાયમ્હિ , સક્યપુત્તા સહાયકા;
પહાયાનપ્પકે ભોગે, ઉઞ્છાપત્તાગતે રતા.

૧૫૬.‘‘આરદ્ધવીરિયા પહિતત્તા, નિચ્ચં દળ્હપરક્કમા;
રમન્તિ ધમ્મરતિયા, હિત્વાન લોકિયં રતિ’’ન્તિ.

... કિમિલો [કિમ્બિલો (સી॰ સ્યા॰ પી॰)] થેરો....

૯. નન્દત્થેરગાથા

૧૫૭.‘‘અયોનિસો મનસિકારા, મણ્ડનં અનુયુઞ્જિસં;
ઉદ્ધતો ચપલો ચાસિં, કામરાગેન અટ્ટિતો.

૧૫૮.‘‘ઉપાયકુસલેનાહં, બુદ્ધેનાદિચ્ચબન્ધુના;
યોનિસો પટિપજ્જિત્વા, ભવે ચિત્તં ઉદબ્બહિ’’ન્તિ.

... નન્દો થેરો....

૧૦. સિરિમત્થેરગાથા

૧૫૯.“પરે ચ નં પસંસન્તિ, અત્તા ચે અસમાહિતો;
મોઘં પરે પસંસન્તિ, અત્તા હિ અસમાહિતો.

૧૬૦.“પરે ચ નં ગરહન્તિ, અત્તા ચે સુસમાહિતો;
મોઘં પરે ગરહન્તિ, અત્તા હિ સુસમાહિતો”તિ.

... સિરિમા થેરો....

વગ્ગો દુતિયો નિટ્ઠિતો.

તસ્સુદ્દાનં –

ચુન્દો ચ જોતિદાસો ચ, થેરો હેરઞ્ઞકાનિ ચ;
સોમમિત્તો સબ્બમિત્તો, કાલો તિસ્સો ચ કિમિલો [કિમ્બિલો (સી॰ સ્યા॰ પી॰), છન્દલક્ખણાનુલોમં];
નન્દો ચ સિરિમા ચેવ, દસ થેરા મહિદ્ધિકાતિ.

૩. તતિયવગ્ગો

૧. ઉત્તરત્થેરગાથા

૧૬૧.“ખન્ધા મયા પરિઞ્ઞાતા, તણ્હા મે સુસમૂહતા;
ભાવિતા મમ બોજ્ઝઙ્ગા, પત્તો મે આસવક્ખયો.

૧૬૨.“સોહં ખન્ધે પરિઞ્ઞાય, અબ્બહિત્વાન [અબ્બુહિત્વાન (ક॰)] જાલિનિં;
ભાવયિત્વાન બોજ્ઝઙ્ગે, નિબ્બાયિસ્સં અનાસવો”તિ.

... ઉત્તરો થેરો....

૨. ભદ્દજિત્થેરગાથા

૧૬૩.“પનાદો નામ સો રાજા, યસ્સ યૂપો સુવણ્ણયો;
તિરિયં સોળસુબ્બેધો [સોળસપબ્બેધો (સી॰ અટ્ઠ॰), સોળસબ્બાણો (?)], ઉબ્ભમાહુ [ઉદ્ધમાહુ (સી॰), ઉચ્ચમાહુ (સ્યા॰)] સહસ્સધા.

૧૬૪.“સહસ્સકણ્ડો સતગેણ્ડુ, ધજાલુ હરિતામયો;
અનચ્ચું તત્થ ગન્ધબ્બા, છસહસ્સાનિ સત્તધા”તિ.

... ભદ્દજિત્થેરો....

૩. સોભિતત્થેરગાથા

૧૬૫."**સતિમા પઞ્ઞવા** ભિક્ખુ, આરદ્ધબલવીરિયો;
પઞ્ચ કપ્પસતાનાહં, એકરત્તિં અનુસ્સરિં.

૧૬૬."ચત્તારો સતિપટ્ઠાને, સત્ત અટ્ઠ ચ ભાવયં;
પઞ્ચ કપ્પસતાનાહં, એકરત્તિં અનુસ્સરિ"ન્તિ.

... સોભિતો થેરો....

૪. વલ્લિયત્થેરગાથા

૧૬૭."યં કિચ્ચં દળ્હવીરિયેન, યં કિચ્ચં બોદ્ધુમિચ્છતા;
કરિસ્સં નાવરજ્ઝિસ્સં [નાવરુજ્ઝિસ્સં (ક॰ સી॰ ક॰)], પસ્સ વીરિયં પરક્કમ.

૧૬૮."ત્વઞ્ચ મે મગ્ગમક્ખાહિ, અઞ્જસં અમતોગધં;
અહં મોનેન મોનિસ્સં, ગઙ્ગાસોતોવ સાગર"ન્તિ.

... વલ્લિયો થેરો....

૫. વીતસોકત્થેરગાથા

૧૬૯."કેસે મે ઓલિખિસ્સન્તિ, કપ્પકો ઉપસઙ્કમિ;
તતો આદાસમાદાય, સરીરં પચ્ચવેક્ખિસં.

૧૭૦."તુચ્છો કાયો અદિસ્સિત્થ, અન્ધકારો તમો બ્યગા;
સબ્બે ચોળા સમુચ્છિન્ના, નત્થિ દાનિ પુનબ્ભવો"તિ.

... વીતસોકો થેરો....

૬. પુણ્ણમાસત્થેરગાથા

૧૭૧."પઞ્ચ નીવરણે હિત્વા, યોગક્ખેમસ્સ પત્તિયા;
ધમ્માદાસં ગહેત્વાન, ઞાણદસ્સનમત્તનો.

૧૭૨."પચ્ચવેક્ખિં ઇમં કાયં, સબ્બં સન્તરબાહિરં;
અજ્ઝત્તઞ્ચ બહિદ્ધા ચ, તુચ્છો કાયો અદિસ્સથા"તિ.

... પુણ્ણમાસો થેરો....

૭. નન્દકત્થેરગાથા

૧૭૩.“યથાપિ ભદ્દો આજઞ્ઞો, ખલિત્વા પતિતિટ્ઠતિ;
ભિય્યો લદ્ધાન સંવેગં, અદીનો વહતે ધુરં.

૧૭૪.“એવં દસ્સનસમ્પન્નં, સમ્માસમ્બુદ્ધસાવકં;
આજાનીયં મં ધારેથ, પુત્તં બુદ્ધસ્સ ઓરસ”ન્તિ.

... નન્દકો થેરો....

૮. ભરતત્થેરગાથા

૧૭૫.“એહિ નન્દક ગચ્છામ, ઉપજ્ઝાયસ્સ સન્તિકં;
સીહનાદં નદિસ્સામ, બુદ્ધસેટ્ઠસ્સ સમ્મુખા.

૧૭૬.“યાય નો અનુકમ્પાય, અમ્હે પબ્બાજયી મુનિ;
સો નો અત્થો અનુપ્પત્તો, સબ્બસંયોજનક્ખયો”તિ.

... ભરતો થેરો....

૯. ભારદ્વાજત્થેરગાથા

૧૭૭.“નદન્તિ એવં સપ્પઞ્ઞા, સીહાવ ગિરિગબ્ભરે;
વીરા વિજિતસઙ્ગામા, જેત્વા મારં સવાહનિં [સવાહનં (બહૂસુ)].

૧૭૮.“સત્થા ચ પરિચિણ્ણો મે, ધમ્મો સઙ્ઘો ચ પૂજિતો;
અહઞ્ચ વિત્તો સુમનો, પુત્તં દિસ્વા અનાસવ”ન્તિ.

... ભારદ્વાજો થેરો....

૧૦. કણ્હદિન્નત્થેરગાથા

૧૭૯.“ઉપાસિતા સપ્પુરિસા, સુતા ધમ્મા અભિણ્હસો;
સુત્વાન પટિપજ્જિસ્સં, અઞ્જસં અમતોગધં.

૧૮૦.“ભવરાગહતસ્સ મે સતો, ભવરાગો પુન મે ન વિજ્જતિ;
ન ચાહુ ન ચ મે ભવિસ્સતિ, ન ચ મે એતરહિ વિજ્જતી”તિ.

... કણ્હદિન્નો થેરો....

વગ્ગો તતિયો નિટ્ઠિતો.

તસ્સુદ્દાનં –

ઉત્તરો ભદ્દજિત્થેરો, સોભિતો વલ્લિયો ઇસિ;
વીતસોકો ચ યો થેરો, પુણ્ણમાસો ચ નન્દકો;
ભરતો ભારદ્વાજો ચ, કણ્હદિન્નો મહામુનીતિ.

૪. ચતુત્થવગ્ગો

૧. મિગસિરત્થેરગાથા

૧૮૧.“યતો અહં પબ્બજિતો, સમ્માસમ્બુદ્ધસાસને;
વિમુચ્ચમાનો ઉગ્ગચ્છિં, કામધાતું ઉપચ્ચગં.

૧૮૨.“બ્રહ્મુનો પેક્ખમાનસ્સ, તતો ચિત્તં વિમુચ્ચિ મે;
અકુપ્પા મે વિમુત્તીતિ, સબ્બસંયોજનક્ખયા”તિ.

... મિગસિરો થેરો....

૨. સિવકત્થેરગાથા

૧૮૩.“અનિચ્ચાનિ ગહકાનિ, તત્થ તત્થ પુનપ્પુનં;
ગહકારં [ગહકારકં (સી॰ પી॰)] ગવેસન્તો, દુક્ખા જાતિ પુનપ્પુનં.

૧૮૪.“ગહકારક દિટ્ઠોસિ, પુન ગેહં ન કાહસિ;
સબ્બા તે ફાસુકા ભગ્ગા, થૂણિકા [થૂણિરા (પી॰ ક॰), ધુણિરા (સ્યા॰)] ચ વિદાલિતા [પદાલિતા (સી॰ સ્યા॰)];
વિમરિયાદિકતં ચિત્તં, ઇધેવ વિધમિસ્સતી”તિ.

... સિવકો [સીવકો (સી॰)] થેરો....

૩. ઉપવાણત્થેરગાથા

૧૮૫.“અરહં સુગતો લોકે, વાતેહાબાધિતો [... બાધિતો (ક॰)] મુનિ;
સચે ઉણ્હોદકં અત્થિ, મુનિનો દેહિ બ્રાહ્મણ.

૧૮૬.“પૂજિતો પૂજનેય્યાનં [પૂજનીયાનં (સી॰)], સક્કરેય્યાન સક્કતો;
અપચિતોપચેય્યાનં [અપચનીયાનં (સી॰), અપચિનેય્યાનં (સ્યા॰)], તસ્સ ઇચ્છામિ હાતવે”તિ.

... ઉપવાણો થેરો....

૪. ઇસિદિન્નત્થેરગાથા

૧૮૭.“દિટ્ઠા મયા ધમ્મધરા ઉપાસકા, કામા અનિચ્ચા ઇતિ ભાસમાના;
સારત્તરત્તા મણિકુણ્ડલેસુ, પુત્તેસુ દારેસુ ચ તે અપેક્ખા.

૧૮૮.“અદ્ધા ન જાનન્તિ યતોધ ધમ્મં, કામા અનિચ્ચા ઇતિ ચાપિ આહુ;
રાગઞ્ચ તેસં ન બલત્થિ છેત્તું, તસ્મા સિતા પુત્તદારં ધનઞ્ચા”તિ.

... ઇસિદિન્નો થેરો....

૫. સમ્બુલકચ્ચાનત્થેરગાથા

૧૮૯.“દેવો ચ વસ્સતિ દેવો ચ ગળગળાયતિ,
એકકો ચાહં ભેરવે બિલે વિહરામિ;
તસ્સ મય્હં એકકસ્સ ભેરવે બિલે વિહરતો,
નત્થિ ભયં વા છમ્ભિતત્તં વા લોમહંસો વા.

૧૯૦.“ધમ્મતા મમસા યસ્સ મે, એકકસ્સ ભેરવે બિલે;
વિહરતો નત્થિ ભયં વા, છમ્ભિતત્તં વા લોમહંસો વા”તિ.

... સમ્બુલકચ્ચાનો [સમ્બહુલકચ્ચાનો (ક॰)] થેરો....

૬. નિતકત્થેરગાથા

૧૯૧[ઉદા॰ ૩૪ ઉદાનેપિ] “કસ્સ સેલૂપમં ચિત્તં, ઠિતં નાનુપકમ્પતિ;
વિરત્તં રજનીયેસુ, કુપ્પનીયે ન કુપ્પતિ;
યસ્સેવં ભાવિતં ચિત્તં, કુતો તં દુક્ખમેસ્સતિ.

૧૯૨.“મમ સેલૂપમં ચિત્તં, ઠિતં નાનુપકમ્પતિ;
વિરત્તં રજનીયેસુ, કુપ્પનીયે ન કુપ્પતિ;
મમેવં ભાવિતં ચિત્તં, કુતો મં દુક્ખમેસ્સતી”તિ.

... નિતકો [ખિતકો (સી॰ સ્યા॰)] થેરો....

૭. સોણપોટિરિયત્થેરગાથા

૧૯૩.“ન તાવ સુપિતું હોતિ, રત્તિ નક્ખત્તમાલિની;
પટિજગ્ગિતુમેવેસા, રત્તિ હોતિ વિજાનતા.

૧૯૪.“હત્થિક્ખન્ધાવપતિતં , કુઞ્જરો ચે અનુક્કમે;
સઙ્ગામે મે મતં સેય્યો, યઞ્ચે જીવે પરાજિતો”તિ.

... સોણો પોટિરિયો [સેલિસ્સરિયો (સી॰), પોટ્ટિરિયપુત્તો (સ્યા॰)] થેરો ....

૮. નિસભત્થેરગાથા

૧૯૫.‘‘પઞ્ચ કામગુણે હિત્વા, પિયરૂપે મનોરમે;
સદ્ધાય ઘરા નિક્ખમ્મ, દુક્ખસ્સન્તકરો ભવે.

૧૯૬.‘‘નાભિનન્દામિ મરણં, નાભિનન્દામિ જીવિતં;
કાલઞ્ચ પટિકઙ્ખામિ, સમ્પજાનો પતિસ્સતો’’તિ.

... નિસભો થેરો....

૯. ઉસભત્થેરગાથા

૧૯૭.‘‘અમ્બપલ્લવસઙ્કાસં, અંસે કત્વાન ચીવરં;
નિસિન્નો હત્થિગીવાયં, ગામં પિણ્ડાય પાવિસિં.

૧૯૮.‘‘હત્થિક્ખન્ધતો ઓરુય્હ, સંવેગં અલભિં તદા;
સોહં દિત્તો તદા સન્તો, પત્તો મે આસવક્ખયો’’તિ.

... ઉસભો થેરો....

૧૦. કપ્પટકુરત્થેરગાથા

૧૯૯.‘‘અયમિતિ કપ્પટો કપ્પટકુરો, અચ્છાય અતિભરિતાય [અતિભરિયાય (સી॰ ક॰), અચ્ચં ભરાય (સ્યા॰)];
અમતઘટિકાયં ધમ્મકટમત્તો [ધમ્મકટપત્તો (સ્યા॰ ક॰ અટ્ઠ॰), ધમ્મકટમગ્ગો (સી॰ અટ્ઠ॰)], કતપદં ઝાનાનિ ઓચેતું.

૨૦૦.‘‘મા ખો ત્વં કપ્પટ પચાલેસિ, મા ત્વં ઉપકણ્ણમ્હિ તાળેસ્સં;
ન હિ [ન વા (ક॰)] ત્વં કપ્પટ મત્તમઞ્ઞાસિ, સઙ્ઘમજ્ઝમ્હિ પચલાયમાનોતિ.

... કપ્પટકુરો થેરો....

વગ્ગો ચતુત્થો નિટ્ઠિતો.

તસ્સુદ્દાનં –

મિગસિરો સિવકો ચ, ઉપવાનો ચ પણ્ડિતો;
ઇસિદિન્નો ચ કચ્ચાનો, નિતકો ચ મહાવસી;
પોટિરિયપુત્તો નિસભો, ઉસભો કપ્પટકુરોતિ.

૫. પઞ્ચમવગ્ગો

૧. કુમારકસ્સપત્થેરગાથા

૨૦૧.“અહો બુદ્ધા અહો ધમ્મા, અહો નો સત્થુ સમ્પદા;
યત્થ એતાદિસં ધમ્મં, સાવકો સચ્છિકાહિ”તિ.

૨૦૨.“અસઙ્ખેય્યેસુ કપ્પેસુ, સક્કાયાધિગતા અહૂ;
તેસમયં પચ્છિમકો, ચરિમોયં સમુસ્સયો;
જાતિમરણસંસારો, નત્થિ દાનિ પુનબ્ભવો”તિ.

… કુમારકસ્સપો થેરો….

૨. ધમ્મપાલત્થેરગાથા

૨૦૩.“યો હવે દહરો ભિક્ખુ, યુઞ્જતિ બુદ્ધસાસને;
જાગરો સ હિ સુત્તેસુ [પતિસુત્તેસુ (સી॰ ક॰)], અમોઘં તસ્સ જીવિતં.

૨૦૪.“તસ્મા સદ્ધઞ્ચ સીલઞ્ચ, પસાદં ધમ્મદસ્સનં;
અનુયુઞ્જેથ મેધાવી, સરં બુદ્ધાન સાસન”ન્તિ.

… ધમ્મપાલો થેરો….

૩. બ્રહ્માલિત્થેરગાથા

૨૦૫.“કસ્સિન્દ્રિયાનિ સમથઙ્ગતાનિ, અસ્સા યથા સારથિના સુદન્તા;
પહીનમાનસ્સ અનાસવસ્સ, દેવાપિ કસ્સ [તસ્સ (બહૂસુ)] પિહયન્તિ તાદિનો”તિ.

૨૦૬[ધ॰ પ॰ ૯૪ ધમ્મપદેપિ] “મય્હિન્દ્રિયાનિ સમથઙ્ગતાનિ, અસ્સા યથા સારથિના સુદન્તા;
પહીનમાનસ્સ અનાસવસ્સ, દેવાપિ મય્હં પિહયન્તિ તાદિનો”તિ.

… બ્રહ્માલિ થેરો….

૪. મોઘરાજત્થેરગાથા

૨૦૭.“છવિપાપક ચિત્તભદ્દક, મોઘરાજ સતતં સમાહિતો;
હેમન્તિકસીતકાલરત્તિયો [હેમન્તિકકાલરત્તિયો (ક॰)], ભિક્ખુ ત્વંસિ કથં કરિસ્સસિ”.

૨૦૮.“સમ્પન્નસસ્સા મગધા, કેવલા ઇતિ મે સુતં;
પલાલચ્છન્નકો સેય્યં, યથઞ્ઞે સુખજીવિનો”તિ.

... મોઘરાજા થેરો....

૫. વિસાખપઞ્ચાલપુત્તત્થેરગાથા

૨૦૯.‘‘ન ઉક્ખિપે નો ચ પરિક્ખિપે પરે, ઓક્ખિપે પારગતં ન એરયે;
ન ચત્તવણ્ણં પરિસાસુ બ્યાહરે, અનુદ્ધતો સમ્મિતભાણિ સુબ્બતો.

૨૧૦.‘‘સુસુખુમનિપુણત્થદસ્સિના, મતિકુસલેન નિવાતવુત્તિના;
સંસેવિતવુદ્ધસીલિના, નિબ્બાનં ન હિ તેન દુલ્લભ’’ન્તિ.

... વિસાખો પઞ્ચાલપુત્તો થેરો ....

૬. ચૂળકત્થેરગાથા

૨૧૧.‘‘નદન્તિ મોરા સુસિખા સુપેખુણા, સુનીલગીવા સુમુખા સુગજ્જિનો;
સુસદ્દલા ચાપિ મહામહી અયં, સુબ્યાપિતમ્બુ સુવલાહકં નભં.

૨૧૨.‘‘સુકલ્લરૂપો સુમનસ્સ ઝાયતં [ઝાયિતં (સ્યા॰ ક॰)], સુનિક્કમો સાધુ સુબુદ્ધસાસને;
સુસુક્કસુક્કં નિપુણં સુદુદ્દસં, ફુસાહિ તં ઉત્તમમચ્ચુતં પદ’’ન્તિ.

... ચૂળકો [ચૂલકો (સી॰ અટ્ઠ॰)] થેરો....

૭. અનૂપમત્થેરગાથા

૨૧૩.‘‘નન્દમાનાગતં ચિત્તં, સૂલમારોપમાનકં;
તેન તેનેવ વજસિ, યેન સૂલં કલિઙ્ગરં.

૨૧૪.‘‘તાહં ચિત્તકલિં બ્રૂમિ, તં બ્રૂમિ ચિત્તદુબ્ભકં;
સત્થા તે દુલ્લભો લદ્ધો, માનત્થે મં નિયોજયી’’તિ.

... અનૂપમો થેરો....

૮. વજ્જિતત્થેરગાથા

૨૧૫.‘‘સંસરં દીઘમદ્ધાનં, ગતીસુ પરિવત્તિસં;
અપસ્સં અરિયસચ્ચાનિ, અન્ધભૂતો [અન્ધીભૂતો (ક॰)] પુથુજ્જનો.

૨૧૬.‘‘તસ્સ મે અપ્પમત્તસ્સ, સંસારા વિનળીકતા;
સબ્બા ગતી સમુચ્છિન્ના, નત્થિ દાનિ પુનબ્ભવો’’તિ.

... વજ્જિતો થેરો....

૯. સન્ધિતત્થેરગાથા

૨૧૭.‘‘અસ્સત્થે હરિતોભાસે, સંવિરૂળ્હમ્હિ પાદપે;
એકં બુદ્ધગતં સઞ્ઞં, અલભિત્થં [અલભિં હં (ક॰)] પતિસ્સતો.

૨૧૮.‘‘એકતિંસે ઇતો કપ્પે, યં સઞ્ઞમલભિં તદા;
તસ્સા સઞ્ઞાય વાહસા, પત્તો મે આસવક્ખયો’’તિ.

… સન્ધિતો થેરો….

વગ્ગો પઞ્ચમો નિટ્ઠિતો.

તસ્સુદ્દાનં –

કુમારકસ્સપો થેરો, ધમ્મપાલો ચ બ્રહ્માલિ;
મોઘરાજા વિસાખો ચ, ચૂળકો ચ અનૂપમો;
વજ્જિતો સન્ધિતો થેરો, કિલેસરજવાહનોતિ.

દુકનિપાતો નિટ્ઠિતો.

તત્રુદ્દાનં –

ગાથાદુકનિપાતમ્હિ, નવુતિ ચેવ અટ્ઠ ચ;
થેરા એકૂનપઞ્ઞાસં, ભાસિતા નયકોવિદાતિ.

૩. તિકનિપાતો

૧. અઙ્ગણિકભારદ્વાજત્થેરગાથા

૨૧૯.“અયોનિ સુદ્ધિમન્વેસં, અગ્ગિં પરિચરિં વને;
સુદ્ધિમગ્ગં અજાનન્તો, અકાસિં અમરં તપં [અકાસિં અપરં તપં (સ્યા॰), અકાસિં અમતં તપં (ક॰)].

૨૨૦.“તં સુખેન સુખં લદ્ધં, પસ્સ ધમ્મસુધમ્મતં;
તિસ્સો વિજ્જા અનુપ્પત્તા, કતં બુદ્ધસ્સ સાસનં.

૨૨૧.“બ્રહ્મબન્ધુ પુરે આસિં, ઇદાનિ ખોમ્હિ બ્રાહ્મણો;
તેવિજ્જો ન્હાતકો [નહાતકો (સી॰ અટ્ઠ॰)] ચમ્હિ, સોત્તિયો ચમ્હિ વેદગૂ”તિ.

... અઙ્ગણિકભારદ્વાજો થેરો....

૨. પચ્ચયત્થેરગાથા

૨૨૨.“પઞ્ચાહાહં પબ્બજિતો, સેખો અપ્પત્તમાનસો,
વિહારં મે પવિટ્ઠસ્સ, ચેતસો પણિધી અહુ.

૨૨૩.“નાસિસ્સં ન પિવિસ્સામિ, વિહારતો ન નિક્ખમે;
નપિ પસ્સં નિપાતેસ્સં, તણ્હાસલ્લે અનૂહતે.

૨૨૪.“તસ્સ મેવં વિહરતો, પસ્સ વીરિયપરક્કમં;
તિસ્સો વિજ્જા અનુપ્પત્તા, કતં બુદ્ધસ્સ સાસન”ન્તિ.

... પચ્ચયો થેરો....

૩. બાકુલત્થેરગાથા

૨૨૫.“યો પુબ્બે કરણીયાનિ, પચ્છા સો કાતુમિચ્છતિ;
સુખા સો ધંસતે ઠાના, પચ્છા ચ મનુતપ્પતિ.

૨૨૬.“યઞ્હિ કયિરા તઞ્હિ વદે, યં ન કયિરા ન તં વદે;
અકરોન્તં ભાસમાનં, પરિજાનન્તિ પણ્ડિતા.

૨૨૭.“સુસુખં વત નિબ્બાનં, સમ્માસમ્બુદ્ધદેસિતં;
અસોકં વિરજં ખેમં, યત્થ દુક્ખં નિરુજ્ઝતી”તિ.

... બાકુલો [બાક્કુલો (સી॰)] થેરો....

૪. ધનિયત્થેરગાથા

૨૨૮.“સુખં ચે જીવિતું ઇચ્છે, સામઞ્ઞસ્મિં અપેક્ખવા;
સઙ્ઘિકં નાતિમઞ્ઞેય્ય, ચીવરં પાનભોજનં.

૨૨૯.“સુખં ચે જીવિતું ઇચ્છે, સામઞ્ઞસ્મિં અપેક્ખવા;
અહિ મૂસિકસોબ્ભંવ, સેવેથ સયનાસનં.

૨૩૦.“સુખં ચે જીવિતું ઇચ્છે, સામઞ્ઞસ્મિં અપેક્ખવા;
ઇતરીતરેન તુસ્સેય્ય, એકધમ્મઞ્ચ ભાવયે”તિ.

... ધનિયો થેરો....

૫. માતઙ્ગપુત્તત્થેરગાથા

૨૩૧.“અતિસીતં અતિઉણ્હં, અતિસાયમિદં અહુ;
ઇતિ વિસ્સટ્ઠકમ્મન્તે, ખણા અચ્ચેન્તિ માણવે.

૨૩૨.“યો ચ સીતઞ્ચ ઉણ્હઞ્ચ, તિણા ભિય્યો ન મઞ્ઞતિ;
કરં પુરિસકિચ્ચાનિ, સો સુખા ન વિહાયતિ.

૨૩૩.“દબ્બં કુસં પોટકિલં, ઉસીરં મુઞ્જપબ્બજં;
ઉરસા પનુદિસ્સામિ, વિવેકમનુબ્રૂહય”ન્તિ.

... માતઙ્ગપુત્તો થેરો....

૬. ખુજ્જસોભિતત્થેરગાથા

૨૩૪.“યે ચિત્તકથી બહુસ્સુતા, સમણા પાટલિપુત્તવાસિનો;
તેસઞ્ઞતરોયમાયુવા, દ્વારે તિટ્ઠતિ ખુજ્જસોભિતો.

૨૩૫.“યે ચિત્તકથી બહુસ્સુતા, સમણા પાટલિપુત્તવાસિનો;
તેસઞ્ઞતરોયમાયુવા, દ્વારે તિટ્ઠતિ માલુતેરિતો.

૨૩૬.“સુયુદ્ધેન સુયિટ્ઠેન, સઙ્ગામવિજયેન ચ;
બ્રહ્મચરિયાનુચિણ્ણેન, એવાયં સુખમેધતી”તિ.

... ખુજ્જસોભિતો થેરો....

૭. વારણત્થેરગાથા

૨૩૭.“યોધ કોચિ મનુસ્સેસુ, પરપાણાનિ હિંસતિ;
અસ્મા લોકા પરમ્હા ચ, ઉભયા ધંસતે નરો.

૨૩૮.“યો ચ મેત્તેન ચિત્તેન, સબ્બપાણાનુકમ્પતિ;
બહુઞ્હિ સો પસવતિ, પુઞ્ઞં તાદિસકો નરો.

૨૩૯.“સુભાસિતસ્સ સિક્ખેથ, સમણૂપાસનસ્સ ચ;
એકાસનસ્સ ચ રહો, ચિત્તવૂપસમસ્સ ચા”તિ.

... વારણો થેરો....

૮. વસ્સિકત્થેરગાથા

૨૪૦.“એકોપિ સદ્ધો મેધાવી, અસ્સદ્ધાનીધ ઞાતિનં;
ધમ્મટ્ઠો સીલસમ્પન્નો, હોતિ અત્થાય બન્ધુનં.

૨૪૧.“નિગ્ગય્હ અનુકમ્પાય, ચોદિતા ઞાતયો મયા;
ઞાતિબન્ધવપેમેન, કારં કત્વાન ભિક્ખુસુ.

૨૪૨.“તે અબ્ભતીતા કાલઙ્કતા, પત્તા તે તિદિવં સુખં;
ભાતરો મય્હં માતા ચ, મોદન્તિ કામકામિનો”તિ.

... વસ્સિકો [પસ્સિકો (સી॰ સ્યા॰ પી॰)] થેરો....

૯. યસોજત્થેરગાથા

૨૪૩.“કાલપબ્બઙ્ગસઙ્કાસો, કિસો ધમનિસન્થતો;
મત્તઞ્ઞૂ અન્નપાનમ્હિ, અદીનમનસો નરો”.

૨૪૪.“ફુટ્ઠો ડંસેહિ મકસેહિ, અરઞ્ઞસ્મિં બ્રહાવને;
નાગો સઙ્ગામસીસેવ, સતો તત્રાધિવાસયે.

૨૪૫.“યથા બ્રહ્મા તથા એકો, યથા દેવો તથા દુવે;
યથા ગામો તથા તયો, કોલાહલં તતુત્તરિ”ન્તિ.

... યસોજો થેરો....

૧૦. સાટિમત્તિયત્થેરગાથા

૨૪૬.“અહુ તુય્હં પુરે સદ્ધા, સા તે અજ્જ ન વિજ્જતિ;
યં તુય્હં તુય્હમેવેતં, નત્થિ દુચ્ચરિતં મમ.

૨૪૭.“અનિચ્ચા હિ ચલા સદ્દા, એવં દિટ્ઠા હિ સા મયા;
રજ્જન્તિપિ વિરજ્જન્તિ, તત્થ કિં જિય્યતે મુનિ.

૨૪૮.“પચ્ચતિ મુનિનો ભત્તં, થોકં થોકં કુલે કુલે;
પિણ્ડિકાય ચરિસ્સામિ, અત્થિ જઙ્ઘબલં [જઙ્ઘાબલં (સી॰)] મમા”તિ.

... સાટિમત્તિયો થેરો....

૧૧. ઉપાલિત્થેરગાથા

૨૪૯.“સદ્ધાય અભિનિક્ખમ્મ, નવપબ્બજિતો નવો;
મિત્તે ભજેય્ય કલ્યાણે, સુદ્ધાજીવે અતન્દિતે.

૨૫૦.“સદ્ધાય અભિનિક્ખમ્મ, નવપબ્બજિતો નવો;
સઙ્ઘસ્મિં વિહરં ભિક્ખુ, સિક્ખેથ વિનયં બુધો.

૨૫૧.“સદ્ધાય અભિનિક્ખમ્મ, નવપબ્બજિતો નવો;
કપ્પાકપ્પેસુ કુસલો, ચરેય્ય અપુરક્ખતો”તિ.

... ઉપાલિત્થેરો....

૧૨. ઉત્તરપાલત્થેરગાથા

૨૫૨.“પણ્ડિતં વત મં સન્તં, અલમત્થવિચિન્તકં;
પઞ્ચ કામગુણા લોકે, સમ્મોહા પાતયિંસુ મં.

૨૫૩.“પક્ખન્દો મારવિસયે, દળ્હસલ્લસમપ્પિતો;
અસક્ખિં મચ્ચુરાજસ્સ, અહં પાસા પમુચ્ચિતું.

૨૫૪.“સબ્બે કામા પહીના મે, ભવા સબ્બે પદાલિતા [વિદાલિતા (સી॰ પી॰ અટ્ઠ॰)];
વિક્ખીણો જાતિસંસારો, નત્થિ દાનિ પુનબ્ભવો”તિ.

... ઉત્તરપાલો થેરો....

૧૩. અભિભૂતત્થેરગાથા

૨૫૫.“સુણાથ ઞાતયો સબ્બે, યાવન્તેત્થ સમાગતા;
ધમ્મં વો દેસયિસ્સામિ, દુક્ખા જાતિ પુનપ્પુનં.

૨૫૬[સં॰ નિ॰ ૧.૧૮૫] “આરમ્ભથ [આરભથ (સી॰ સ્યા॰), આરબ્ભથ (ક॰)] નિક્કમથ, યુઞ્જથ બુદ્ધસાસને;
ધુનાથ મચ્ચુનો સેનં, નળાગારંવ કુઞ્જરો.

૨૫૭.‘‘યો ઇમસ્મિં ધમ્મવિનયે, **અપ્પમત્તો** વિહસ્સતિ [વિહેસ્સતિ (સ્યા॰ પી॰)];
પહાય જાતિસંસારં, દુક્ખસ્સન્તં કરિસ્સતી’’તિ.

… અભિભૂતો થેરો….

૧૪. ગોતમત્થેરગાથા

૨૫૮.‘‘સંસરં હિ નિરયં અગચ્છિસ્સં, પેતલોકમગમં પુનપ્પુનં;
દુક્ખમમ્હિપિ તિરચ્છાનયોનિયં, નેકધા હિ વુસિતં ચિરં મયા.

૨૫૯.‘‘માનુસોપિ ચ ભવોભિરાધિતો, સગ્ગકાયમગમં સકિં સકિં;
રૂપધાતુસુ અરૂપધાતુસુ, નેવસઞ્ઞિસુ અસઞ્ઞિસુટ્ઠિતં.

૨૬૦.‘‘સમ્ભવા સુવિદિતા અસારકા, સઙ્ખતા પચલિતા સદેરિતા;
તં વિદિત્વા મહમત્તસમ્ભવં, સન્તિમેવ સતિમા સમજ્ઝગ’’ન્તિ.

… ગોતમો થેરો….

૧૫. હારિતત્થેરગાથા

૨૬૧.‘‘યો પુબ્બે કરણીયાનિ, પચ્છા સો કાતુમિચ્છતિ;
સુખા સો ધંસતે ઠાના, પચ્છા ચ મનુતપ્પતિ.

૨૬૨.‘‘યઞ્હિ કયિરા તઞ્હિ વદે, યં ન કયિરા ન તં વદે;
અકરોન્તં ભાસમાનં, પરિજાનન્તિ પણ્ડિતા.

૨૬૩.‘‘સુસુખં વત નિબ્બાનં, સમ્માસમ્બુદ્ધદેસિતં;
અસોકં વિરજં ખેમં, યત્થ દુક્ખં નિરુજ્ઝતી’’તિ.

… હારિતો થેરો….

૧૬. વિમલત્થેરગાથા

૨૬૪.‘‘પાપમિત્તે વિવજ્જેત્વા, ભજેય્યુત્તમપુગ્ગલં;
ઓવાદે ચસ્સ તિટ્ઠેય્ય, પત્થેન્તો અચલં સુખં.

૨૬૫.‘‘પરિત્તં દારુમારુય્હ, યથા સીદે મહણ્ણવે;
એવં કુસીતમાગમ્મ, સાધુજીવીપિ સીદતિ;
તસ્મા તં પરિવજ્જેય્ય, કુસીતં હીનવીરિયં.

૨૬૬.‘‘પવિવિત્તેહિ અરિયેહિ, પહિતત્તેહિ ઝાયિભિ;

નિચ્ચં આરદ્ધવીરિયેહિ, પણ્ડિતેહિ સહાવસે’’તિ.

… વિમલો થેરો….

તિકનિપાતો નિટ્ઠિતો.

તત્રુદ્દાનં –

અઙ્ગણિકો ભારદ્વાજો, પચ્ચયો બાકુલો ઇસિ;
ધનિયો માતઙ્ગપુત્તો, સોભિતો વારણો ઇસિ.

વસ્સિકો ચ યસોજો ચ, સાટિમત્તિયુપાલિ ચ;
ઉત્તરપાલો અભિભૂતો, ગોતમો હારિતોપિ ચ.

થેરો તિકનિપાતમ્હિ, નિબ્બાને વિમલો કતો;
અટ્ઠતાલીસ ગાથાયો, થેરા સોળસ કિત્તિતાતિ.

૪. ચતુકનિપાતો

૧. નાગસમાલત્થેરગાથા

૨૬૭.“અલઙ્કતા સુવસના, માલિની ચન્દનુસ્સદા;
મજ્ઝે મહાપથે નારી, તુરિયે નચ્ચતિ નટ્ટકી.

૨૬૮.“પિણ્ડિકાય પવિટ્ઠોહં, ગચ્છન્તો નં ઉદિક્ખિસં;
અલઙ્કતં સુવસનં, મચ્ચુપાસંવ ઓડ્ડિતં.

૨૬૯.“તતો મે મનસીકારો, યોનિસો ઉદપજ્જથ;
આદીનવો પાતુરહુ, નિબ્બિદા સમતિટ્ઠથ [સમ્પતિટ્ઠથ (ક॰)].

૨૭૦.“તતો ચિત્તં વિમુચ્ચિ મે, પસ્સ ધમ્મસુધમ્મતં;
તિસ્સો વિજ્જા અનુપ્પત્તા, કતં બુદ્ધસ્સ સાસન”ન્તિ.

... નાગસમાલો થેરો....

૨. ભગુત્થેરગાથા

૨૭૧.“અહં મિદ્ધેન પકતો, વિહારા ઉપનિક્ખમિં;
ચઙ્કમં અભિરુહન્તો, તત્થેવ પપતિં છમા.

૨૭૨.“ગત્તાનિ પરિમજ્જિત્વા, પુનપારુય્હ ચઙ્કમં;
ચઙ્કમે ચઙ્કમિં સોહં, અજ્ઝત્તં સુસમાહિતો.

૨૭૩.“તતો મે મનસીકારો, યોનિસો ઉદપજ્જથ;
આદીનવો પાતુરહુ, નિબ્બિદા સમતિટ્ઠથ.

૨૭૪.“તતો ચિત્તં વિમુચ્ચિ મે, પસ્સ ધમ્મસુધમ્મતં;
તિસ્સો વિજ્જા અનુપ્પત્તા, કતં બુદ્ધસ્સ સાસન”ન્તિ.

... ભગુત્થેરો....

૩. સભિયત્થેરગાથા

૨૭૫[ધ॰ પ॰ ૬ ધમ્મપદેપિ] “પરે ચ ન વિજાનન્તિ, મયમેત્થ યમામસે;
યે ચ તત્થ વિજાનન્તિ, તતો સમ્મન્તિ મેધગા.

૨૭૬.“યદા ચ અવિજાનન્તા, ઇરિયન્ત્યમરા વિય;

विजानन्ति च ये धम्मं, आतुरेसु अनातुरा.

૨૭૭.“યં કિઞ્ચિ સિથિલં કમ્મં, સંકિલિટ્ઠઞ્ચ યં વતં;
સઙ્કસ્સરં બ્રહ્મચરિયં, ન તં હોતિ મહપ્ફલં.

૨૭૮.“યસ્સ સબ્રહ્મચારીસુ, ગારવો નૂપલબ્ભતિ;
આરકા હોતિ સદ્ધમ્મા, નભં પુથવિયા યથા”તિ.

... સભિયો થેરો....

૪. નન્દકત્થેરગાથા

૨૭૯.“ધિરત્થુ પૂરે દુગ્ગન્ધે, મારપક્ખે અવસ્સુતે;
નવસોતાનિ તે કાયે, યાનિ સન્દન્તિ સબ્બદા.

૨૮૦.“મા પુરાણં અમઞ્ઞિત્થો, માસાદેસિ તથાગતે;
સગ્ગેપિ તે ન રજ્જન્તિ, કિમઙ્ગં પન [કિમઙ્ગ પન (સી॰)] માનુસે.

૨૮૧.“યે ચ ખો બાલા દુમ્મેધા, દુમ્મન્તી મોહપારુતા;
તાદિસા તત્થ રજ્જન્તિ, મારખિત્તમ્હિ બન્ધને.

૨૮૨.“યેસં રાગો ચ દોસો ચ, અવિજ્જા ચ વિરાજિતા;
તાદી તત્થ ન રજ્જન્તિ, છિન્નસુત્તા અબન્ધના”તિ.

... નન્દકો થેરો....

૫. જમ્બુકત્થેરગાથા

૨૮૩.“પઞ્ચપઞ્ઞાસવસ્સાનિ, રજોજલ્લમધારયિં;
ભુઞ્જન્તો માસિકં ભત્તં, કેસમસ્સું અલોચયિં.

૨૮૪.“એકપાદેન અટ્ઠાસિં, આસનં પરિવજ્જયિં;
સુક્ખગૂથાનિ ચ ખાદિં, ઉદ્દેસઞ્ચ ન સાદિયિં.

૨૮૫.“એતાદિસં કરિત્વાન, બહું દુગ્ગતિગામિનં;
વુય્હમાનો મહોઘેન, બુદ્ધં સરણમાગમં.

૨૮૬.“સરણગમનં પસ્સ, પસ્સ ધમ્મસુધમ્મતં;
તિસ્સો વિજ્જા અનુપ્પત્તા, કતં બુદ્ધસ્સ સાસન”ન્તિ.

... જમ્બુકો થેરો....

૬. સેનકત્થેરગાથા

૨૮૭.“સ્વાગતં વત મે આસિ, ગયાયં ગયફગ્ગુયા;
યં અદ્દસાસિં સમ્બુદ્ધં, દેસેન્તં ધમ્મમુત્તમં.

૨૮૮.“મહપ્પભં ગણાચરિયં, અગ્ગપત્તં વિનાયકં;
સદેવકસ્સ લોકસ્સ, જિનં અતુલદસ્સનં.

૨૮૯.“મહાનાગં મહાવીરં, મહાજુતિમનાસવં;
સબ્બાસવપરિક્ખીણં, સત્થારમકુતોભયં.

૨૯૦.“ચિરસંકિલિટ્ઠં વત મં, દિટ્ઠિસન્દાનબન્ધિતં [સન્ધિતં (સી॰ સ્યા॰), સન્દિતં (પી॰ સી॰ અટ્ઠ॰)];
વિમોચયિ સો ભગવા, સબ્બગન્થેહિ સેનક”ન્તિ.

... સેનકો થેરો....

૭. સમ્ભૂતત્થેરગાથા

૨૯૧.“યો દન્ધકાલે તરતિ, તરણીયે ચ દન્ધયે;
અયોનિ [અયોનિસો (સ્યા॰)] સંવિધાનેન, બાલો દુક્ખં નિગચ્છતિ.

૨૯૨.“તસ્સત્થા પરિહાયન્તિ, કાળપક્ખેવ ચન્દિમા;
આયસક્યઞ્ચ [આયસસ્યઞ્ચ (સી॰)] પપ્પોતિ, મિત્તેહિ ચ વિરુજ્ઝતિ.

૨૯૩.“યો દન્ધકાલે દન્ધેતિ, તરણીયે ચ તારયે;
યોનિસો સંવિધાનેન, સુખં પપ્પોતિ પણ્ડિતો.

૨૯૪.“તસ્સત્થા પરિપૂરેન્તિ, સુક્કપક્ખેવ ચન્દિમા;
યસો કિત્તિઞ્ચ પપ્પોતિ, મિત્તેહિ ન વિરુજ્ઝતી”તિ.

... સમ્ભૂતો થેરો....

૮. રાહુલત્થેરગાથા

૨૯૫.“ઉભયેનેવ સમ્પન્નો, રાહુલભદ્દોતિ મં વિદૂ;
યઞ્ચમ્હિ પુત્તો બુદ્ધસ્સ, યઞ્ચ ધમ્મેસુ ચક્ખુમા.

૨૯૬.“યઞ્ચ મે આસવા ખીણા, યઞ્ચ નત્થિ પુનબ્ભવો;
અરહા દક્ખિણેય્યોમ્હિ, તેવિજ્જો અમતદ્દસો.

૨૯૭.“કામન્ધા જાલપચ્છન્ના, તણ્હાછાદનછાદિતા;

પમત્તબન્ધુના બદ્ધા, મચ્છાવ કુમિનામુખે.

૨૯૮.“તં કામં અહમુજ્જિત્વા, છેત્વા મારસ્સ બન્ધનં;
સમૂલં તણ્હમબ્બુય્હ, સીતિભૂતોસ્મિ નિબ્બુતો”તિ.

... રાહુલો થેરો....

૯. ચન્દનત્થેરગાથા

૨૯૯.“જાતરૂપેન સઞ્છન્ના [પચ્છન્ના (સી॰)], દાસીગણપુરક્ખતા;
અઙ્કેન પુત્તમાદાય, ભરિયા મં ઉપાગમિ.

૩૦૦.“તઞ્ચ દિસ્વાન આયન્તિં, સકપુત્તસ્સ માતરં;
અલઙ્કતં સુવસનં, મચ્ચુપાસંવ ઓડ્ડિતં.

૩૦૧.“તતો મે મનસીકારો, યોનિસો ઉદપજ્જથ;
આદીનવો પાતુરહુ, નિબ્બિદા સમતિટ્ઠથ.

૩૦૨.“તતો ચિત્તં વિમુચ્ચિ મે, **પસ્સ ધમ્મસુધમ્મતં**;
તિસ્સો વિજ્જા અનુપ્પત્તા, કતં બુદ્ધસ્સ સાસન”ન્તિ.

... ચન્દનો થેરો....

૧૦. ધમ્મિકત્થેરગાથા

૩૦૩[જા॰ ૧.૧૦.૧૦૨ જાતકેપિ] “ધમ્મો હવે રક્ખતિ ધમ્મચારિં, ધમ્મો સુચિણ્ણો સુખમાવહતિ;
એસાનિસંસો ધમ્મે સુચિણ્ણે, ન દુગ્ગતિં ગચ્છતિ ધમ્મચારી.

૩૦૪[જા॰ ૧.૧૫.૩૮૫] “નહિ ધમ્મો અધમ્મો ચ, ઉભો સમવિપાકિનો;
અધમ્મો નિરયં નેતિ, ધમ્મો પાપેતિ સુગ્ગતિં.

૩૦૫.“તસ્મા હિ ધમ્મેસુ કરેય્ય છન્દં, ઇતિ મોદમાનો સુગતેન તાદિના;
ધમ્મે ઠિતા સુગતવરસ્સ સાવકા, નીયન્તિ ધીરા સરણવરગ્ગગામિનો.

૩૦૬.“વિપ્ફોટિતો ગણ્ડમૂલો, તણ્હાજાલો સમૂહતો;
સો ખીણસંસારો ન ચત્થિ કિઞ્ચનં,
ચન્દો યથા દોસિના પુણ્ણમાસિય”ન્તિ.

... ધમ્મિકો થેરો....

૧૧. સપ્પકત્થેરગાથા

૩૦૭.“યદા બલાકા સુચિપણ્ડરચ્છદા, કાળસ્સ મેઘસ્સ ભયેન તજ્જિતા;
પલેહિતિ આલયમાલયેસિની, તદા નદી અજકરણી રમેતિ મં.

૩૦૮.“યદા બલાકા સુવિસુદ્ધપણ્ડરા, કાળસ્સ મેઘસ્સ ભયેન તજ્જિતા;
પરિયેસતિ લેણમલેણદસ્સિની, તદા નદી અજકરણી રમેતિ મં.

૩૦૯.“કં નુ તત્થ ન રમેન્તિ, જમ્બુયો ઉભતો તહિં;
સોભેન્તિ આપગાકૂલં, મમ લેણસ્સ [મહાલેણસ્સ (સ્યા॰ ક॰)] પચ્છતો.

૩૧૦.“તા મતમદસઙ્ઘસુપ્પહીના,
ભેકા મન્દવતી પનાદયન્તિ;
‘નાજ્જ ગિરિનદીહિ વિપ્પવાસસમયો,
ખેમા અજકરણી સિવા સુરમ્મા’”તિ.

… સપ્પકો થેરો….

૧૨. મુદિતત્થેરગાથા

૩૧૧.“પબ્બજિં જીવિકત્થોહં, લદ્ધાન ઉપસમ્પદં;
તતો સદ્ધં પટિલભિં, દળ્હવીરિયો પરક્કમિં.

૩૧૨.“કામં ભિજ્જતુયં કાયો, મંસપેસી વિસીયરું [વિસિયન્તુ (ક॰)];
ઉભો જણ્ણુકસન્ધીહિ, જઙ્ઘાયો પપતન્તુ મે.

૩૧૩.“નાસિસ્સં ન પિવિસ્સામિ, વિહારા ચ ન નિક્ખમે;
નપિ પસ્સં નિપાતેસ્સં, તણ્હાસલ્લે અનૂહતે.

૩૧૪.“તસ્સ મેવં વિહરતો, પસ્સ વીરિયપરક્કમં;
તિસ્સો વિજ્જા અનુપ્પત્તા, કતં બુદ્ધસ્સ સાસન”ન્તિ.

… મુદિતો થેરો….

ચતુક્કનિપાતો નિટ્ઠિતો.

તત્રુદ્દાનં –

નાગસમાલો ભગુ ચ, સભિયો નન્દકોપિ ચ;
જમ્બુકો સેનકો થેરો, સમ્ભૂતો રાહુલોપિ ચ.

ભવતિ ચન્દનો થેરો, દસેતે [ઇદાનિ નવેવ થેરા દિસ્સન્તિ] બુદ્ધસાવકા;

ધમ્મિકો સપ્પકો થેરો, મુદિતો ચાપિ તે તયો;
ગાથાયો દ્વે ચ પઞ્ઞાસ, થેરા સબ્બેપિ તેરસાતિ [ઇદાનિ દ્વાદસેવ થેરા દિસ્સન્તિ].

૫. પઞ્ચકનિપાતો

૧. રાજદત્તત્થેરગાથા

૩૧૫.“ભિક્ખુ સિવથિકં [સીવથિકં (સી॰ સ્યા॰ પી॰)] ગન્ત્વા, અદ્દસ ઇત્થિમુજ્ઝિતં;
અપવિદ્ધં સુસાનસ્મિં, ખજ્જન્તિં કિમિહી ફુટં.

૩૧૬.“યઞ્હિ એકે જિગુચ્છન્તિ, મતં દિસ્વાન પાપકં;
કામરાગો પાતુરહુ, અન્ધોવ સવતી [વસતી (સી॰)] અહું.

૩૧૭.“ઓરં ઓદનપાકમ્હા, તમ્હા ઠાના અપક્કમિં;
સતિમા સમ્પજાનોહં, એકમન્તં ઉપાવિસિં.

૩૧૮.“તતો મે મનસીકારો, યોનિસો ઉદપજ્જથ;
આદીનવો પાતુરહુ, નિબ્બિદા સમતિટ્ઠથ.

૩૧૯.“તતો ચિત્તં વિમુચ્ચિ મે, પસ્સ ધમ્મસુધમ્મતં;
તિસ્સો વિજ્જા અનુપ્પત્તા, કતં બુદ્ધસ્સ સાસન”ન્તિ.

... રાજદત્તો થેરો....

૨. સુભૂતત્થેરગાથા

૩૨૦.“અયોગે યુઞ્જમત્તાનં, પુરિસો કિચ્ચમિચ્છકો [કિચ્ચમિચ્છતો (સી॰), કિચ્ચમિચ્છયં (કત્થચિ)];
ચરં ચે નાધિગચ્છેય્ય, ‘તં મે દુબ્ભગલક્ખણં’.

૩૨૧.“અબ્બૂળ્હં અઘગતં વિજિતં, એકઞ્ચે ઓસ્સજેય્ય કલીવ સિયા;
સબ્બાનિપિ ચે ઓસ્સજેય્ય અન્ધોવ સિયા, સમવિસમસ્સ અદસ્સનતો.

૩૨૨.“યઞ્હિ કયિરા તઞ્હિ વદે, યં ન કયિરા ન તં વદે;
અકરોન્તં ભાસમાનં, પરિજાનન્તિ પણ્ડિતા.

૩૨૩[ધ॰ પ॰ ૫૧ ધમ્મપદેપિ] “યથાપિ રુચિરં પુપ્ફં, વણ્ણવન્તં અગન્ધકં;
એવં સુભાસિતા વાચા, અફલા હોતિ અકુબ્બતો.

૩૨૪[ધ॰ પ॰ ૫૨] “યથાપિ રુચિરં પુપ્ફં, વણ્ણવન્તં સુગન્ધકં [સગન્ધકં (સી॰ સ્યા॰ પી॰)];
એવં સુભાસિતા વાચા, સફલા હોતિ કુબ્બતો”તિ [સકુબ્બતો (સી॰ પી॰), સુકુબ્બતો (સ્યા॰)].

... સુભૂતો થેરો....

૩. ગિરિમાનન્દત્થેરગાથા

૩૨૫."વસ્સતિ દેવો યથા સુગીતં, છન્ના મે કુટિકા સુખા નિવાતા;
તસ્સં વિહરામિ વૂપસન્તો, અથ ચે પત્થયસી પવસ્સ દેવ.

૩૨૬."વસ્સતિ દેવો યથા સુગીતં, છન્ના મે કુટિકા સુખા નિવાતા;
તસ્સં વિહરામિ સન્તચિત્તો, અથ ચે પત્થયસી પવસ્સ દેવ.

૩૨૭."વસ્સતિ દેવો...પે॰... તસ્સં વિહરામિ વીતરાગો...પે॰....
૩૨૮."વસ્સતિ દેવો...પે॰... તસ્સં વિહરામિ વીતદોસો...પે॰....
૩૨૯."વસ્સતિ દેવો...પે॰... તસ્સં વિહરામિ વીતમોહો;
અથ ચે પત્થયસી પવસ્સ દેવા"તિ.

... ગિરિમાનન્દો થેરો....

૪. સુમનત્થેરગાથા

૩૩૦."યં પત્થયાનો ધમ્મેસુ, ઉપજ્ઝાયો અનુગ્ગહિ;
અમતં અભિકઙ્ખન્તં, કતં કત્તબ્બકં મયા.

૩૩૧."અનુપ્પત્તો સચ્છિકતો, સયં ધમ્મો અનીતિહો;
વિસુદ્ધિઞાણો નિક્કઙ્ખો, બ્યાકરોમિ તવન્તિકે.

૩૩૨."પુબ્બેનિવાસં જાનામિ, દિબ્બચક્ખુ વિસોધિતં;
સદત્થો મે અનુપ્પત્તો, કતં બુદ્ધસ્સ સાસનં.

૩૩૩."અપ્પમત્તસ્સ મે સિક્ખા, સુસ્સુતા તવ સાસને;
સબ્બે મે આસવા ખીણા, નત્થિ દાનિ પુનબ્ભવો.

૩૩૪."અનુસાસિ મં અરિયવતા, અનુકમ્પિ અનુગ્ગહિ;
અમોઘો તુય્હમોવાદો, અન્તેવાસિમ્હિ સિક્ખિતો"તિ.

... સુમનો થેરો....

૫. વડ્ઢત્થેરગાથા

૩૩૫."સાધૂ હિ કિર મે માતા, પતોદં ઉપદંસયિ;
યસ્સાહં વચનં સુત્વા, અનુસિટ્ઠો જનેત્તિયા;
આરદ્ધવીરિયો પહિતત્તો, પત્તો સમ્બોધિમુત્તમં.

૩૩૬.“અરહા દક્ખિણેય્યોમ્હિ, તેવિજ્જો અમતદ્દસો;
જેત્વા નમુચિનો સેનં, વિહરામિ અનાસવો.

૩૩૭.“અજ્ઝત્તઞ્ચ બહિદ્ધા ચ, યે મે વિજ્જિંસુ આસવા;
સબ્બે અસેસા ઉચ્છિન્ના, ન ચ ઉપ્પજ્જરે પુન.

૩૩૮.“વિસારદા ખો ભગિની, એતમત્થં અભાસયિ;
‘અપિહા નૂન મયિપિ, વનથો તે ન વિજ્જતિ’.

૩૩૯.“પરિયન્તકતં દુક્ખં, અન્તિમોયં સમુસ્સયો;
જાતિમરણસંસારો, નત્થિ દાનિ પુનબ્ભવો”તિ.

… વડ્ઢો થેરો….

૬. નદીકસ્સપત્થેરગાથા

૩૪૦.“અત્થાય વત મે બુદ્ધો, નદિં નેરઞ્જરં અગા;
યસ્સાહં ધમ્મં સુત્વાન, મિચ્છાદિટ્ઠિં વિવજ્જયિં.

૩૪૧.“યજિં ઉચ્ચાવચે યઞ્ઞે, અગ્ગિહુત્તં જુહિં અહં;
‘એસા સુદ્ધી’તિ મઞ્ઞન્તો, અન્ધભૂતો [અન્ધીભૂતો (ક॰)] પુથુજ્જનો.

૩૪૨.“દિટ્ઠિગહનપક્ખન્દો [પક્ખન્તો (સી॰), પક્ખન્નો (સ્યા॰ પી॰)], પરામાસેન મોહિતો;
અસુદ્ધિં મઞ્ઞિસં સુદ્ધિં, અન્ધભૂતો અવિદ્દસુ.

૩૪૩.“મિચ્છાદિટ્ઠિ પહીના મે, ભવા સબ્બે પદાલિતા [વિદાલિતા (ક॰)];
જુહામિ દક્ખિણેય્યગ્ગિં, નમસ્સામિ તથાગતં.

૩૪૪.“મોહા સબ્બે પહીના મે, ભવતણ્હા પદાલિતા;
વિક્ખીણો જાતિસંસારો, નત્થિ દાનિ પુનબ્ભવો”તિ.

… નદીકસ્સપો થેરો….

૭. ગયાકસ્સપત્થેરગાથા

૩૪૫.“પાતો મજ્ઝન્હિકં સાયં, તિક્ખત્તું દિવસસ્સહં;
ઓતરિં ઉદકં સોહં, ગયાય ગયફગ્ગુયા.

૩૪૬.“‘યં મયા પકતં પાપં, પુબ્બે અઞ્ઞાસુ જાતિસુ;
તં દાનીધ પવાહેમિ’, એવંદિટ્ઠિ પુરે અહું.

૩૪૭.“સુત્વા સુભાસિતં વાચં, ધમ્મત્થસહિતં પદં;
તથં યાથાવકં અત્થં, યોનિસો પચ્ચવેક્ખિસં;

૩૪૮.“નિન્હાતસબ્બપાપોમ્હિ, નિમ્મલો પયતો સુચિ;
સુદ્ધો સુદ્ધસ્સ દાયાદો, પુત્તો બુદ્ધસ્સ ઓરસો.

૩૪૯.“ઓગય્હટ્ઠઙ્ગિકં સોતં, સબ્બપાપં પવાહયિં;
તિસ્સો વિજ્જા અજ્ઝગમિં, કતં બુદ્ધસ્સ સાસન”ન્તિ.

... ગયાકસ્સપો થેરો....

૮. વક્કલિત્થેરગાથા

૩૫૦.“વાતરોગાભિનીતો ત્વં, વિહરં કાનને વને;
પવિદ્ધગોચરે લૂખે, કથં ભિક્ખુ કરિસ્સસિ.

૩૫૧.“પીતિસુખેન વિપુલેન, ફરમાનો સમુસ્સયં;
લૂખમ્પિ અભિસમ્ભોન્તો, વિહરિસ્સામિ કાનને.

૩૫૨.“ભાવેન્તો સતિપટ્ઠાને, ઇન્દ્રિયાનિ બલાનિ ચ;
બોજ્ઝઙ્ગાનિ ચ ભાવેન્તો, વિહરિસ્સામિ કાનને.

૩૫૩.“આરદ્ધવીરિયે પહિતત્તે, નિચ્ચં દળ્હપરક્કમે [આરદ્ધવીરિયો પહિતત્તો, નિચ્ચં દળ્હપરક્કમો (સી॰)];
સમગ્ગે સહિતે દિસ્વા, વિહરિસ્સામિ કાનને.

૩૫૪.“અનુસ્સરન્તો સમ્બુદ્ધં, અગ્ગં દન્તં સમાહિતં;
અતન્દિતો રત્તિન્દિવં, વિહરિસ્સામિ કાનને”તિ.

... વક્કલિત્થેરો....

૯. વિજિતસેનત્થેરગાથા

૩૫૫.“ઓલગ્ગેસ્સામિ તે ચિત્ત, આણિદ્વારેવ હત્થિનં;
ન તં પાપે નિયોજેસ્સં, કામજાલ [કામજાલં (સ્યા॰)] સરીરજ [સરીરજં (સ્યા॰ ક॰)].

૩૫૬.“ત્વં ઓલગ્ગો ન ગચ્છસિ [ન ગચ્છિસિ (પી)], દ્વારવિવરં ગજોવ અલભન્તો;
ન ચ ચિત્તકલિ પુનપ્પુનં, પસક્ક [પસહં (સી॰ સ્યા॰ પી॰)] પાપરતો ચરિસ્સસિ.

૩૫૭.“યથા કુઞ્જરં અદન્તં, નવગ્ગહમઙ્કુસગ્ગહો;
બલવા આવત્તેતિ અકામં, એવં આવત્તયિસ્સં તં.

૩૫૮."યથા વરહયદમકુસલો, સારથિ પવરો દમેતિ આજઞ્ઞં;
એવં દમયિસ્સં તં, પતિટ્ઠિતો પઞ્ચસુ બલેસુ.

૩૫૯."સતિયા તં નિબન્ધિસ્સં, પયુત્તો તે દમેસ્સામિ [પયતત્તો વોદપેસ્સામિ (સી॰)];
વીરિયધુરનિગ્ગહિતો, ન યિતો દૂરં ગમિસ્સસે ચિત્તા"તિ.

... વિજિતસેનો થેરો....

૧૦. યસદત્તત્થેરગાથા

૩૬૦."ઉપારમ્ભચિત્તો દુમ્મેધો, સુણાતિ જિનસાસનં;
આરકા હોતિ સદ્ધમ્મા, નભસો પથવી યથા.

૩૬૧."ઉપારમ્ભચિત્તો દુમ્મેધો, સુણાતિ જિનસાસનં;
પરિહાયતિ સદ્ધમ્મા, કાળપક્ખેવ ચન્દિમા.

૩૬૨."ઉપારમ્ભચિત્તો દુમ્મેધો, સુણાતિ જિનસાસનં;
પરિસુસ્સતિ સદ્ધમ્મે, મચ્છો અપ્પોદકે યથા.

૩૬૩."ઉપારમ્ભચિત્તો દુમ્મેધો, સુણાતિ જિનસાસનં;
ન વિરૂહતિ સદ્ધમ્મે, ખેત્તે બીજંવ પૂતિકં.

૩૬૪."યો ચ તુટ્ઠેન ચિત્તેન, સુણાતિ જિનસાસનં;
ખેપેત્વા આસવે સબ્બે, સચ્છિકત્વા અકુપ્પતં;
પપ્પુય્ય પરમં સન્તિં, પરિનિબ્બાતિનાસવો"તિ.

... યસદત્તો થેરો....

૧૧. સોણકુટિકણ્ણત્થેરગાથા

૩૬૫."ઉપસમ્પદા ચ મે લદ્ધા, વિમુત્તો ચમ્હિ અનાસવો;
સો ચ મે ભગવા દિટ્ઠો, વિહારે ચ સહાવસિં.

૩૬૬."બહુદેવ રત્તિં ભગવા, અબ્ભોકાસેતિનામયિ;
વિહારકુસલો સત્થા, વિહારં પાવિસી તદા.

૩૬૭."સન્થરિત્વાન સઙ્ઘાટિં, સેય્યં કપ્પેસિ ગોતમો;
સીહો સેલગુહાયંવ, પહીનભયભેરવો.

૩૬૮."તતો કલ્યાણવાક્કરણો, સમ્માસમ્બુદ્ધસાવકો;

સોણો અભાસિ સદ્ધમ્મં, બુદ્ધસેટ્ઠસ્સ સમ્મુખા.

૩૬૯.‘‘પઞ્ચક્ખન્ધે પરિઞ્ઞાય, ભાવયિત્વાન અઞ્જસં;
પપ્પુય્ય પરમં સન્તિં, પરિનિબ્બિસ્સત્યનાસવો’’તિ.

… સોણો કુટિકણ્ણથેરો….

૧૨. કોસિયત્થેરગાથા

૩૭૦.‘‘યો વે ગરૂનં વચનઞ્ઞુ ધીરો, વસે ચ તમ્હિ જનયેથ પેમં;
સો ભત્તિમા નામ ચ હોતિ પણ્ડિતો, ઞત્વા ચ ધમ્મેસુ વિસેસિ અસ્સ.

૩૭૧.‘‘યં આપદા ઉપ્પતિતા ઉળારા, નક્ખમ્ભયન્તે પટિસઙ્ખયન્તં;
સો થામવા નામ ચ હોતિ પણ્ડિતો, ઞત્વા ચ ધમ્મેસુ વિસેસિ અસ્સ.

૩૭૨.‘‘યો વે સમુદ્દોવ ઠિતો અનેજો, ગમ્ભીરપઞ્ઞો નિપુણત્થદસ્સી;
અસંહારિયો નામ ચ હોતિ પણ્ડિતો, ઞત્વા ચ ધમ્મેસુ વિસેસિ અસ્સ.

૩૭૩.‘‘બહુસ્સુતો ધમ્મધરો ચ હોતિ, ધમ્મસ્સ હોતિ અનુધમ્મચારી;
સો તાદિસો નામ ચ હોતિ પણ્ડિતો, ઞત્વા ચ ધમ્મેસુ વિસેસિ અસ્સ.

૩૭૪.‘‘અત્થઞ્ચ યો જાનાતિ ભાસિતસ્સ, અત્થઞ્ચ ઞત્વાન તથા કરોતિ;
અત્થન્તરો નામ સ હોતિ પણ્ડિતો, ઞત્વા ચ ધમ્મેસુ વિસેસિ અસ્સા’’તિ.

… કોસિયો થેરો….

પઞ્ચકનિપાતો નિટ્ઠિતો.

તત્રુદ્દાનં –

રાજદત્તો સુભૂતો ચ, ગિરિમાનન્દસુમના;
વડ્ઢો ચ કસ્સપો થેરો, ગયાકસ્સપવક્કલી.

વિજિતો યસદત્તો ચ, સોણો કોસિયસવ્હયો;
સટ્ઠિ ચ પઞ્ચ ગાથાયો, થેરા ચ એત્થ દ્વાદસાતિ.

૬. છક્કનિપાતો

૧. ઉરુવેળકસ્સપત્થેરગાથા

૩૭૫.‘‘દિસ્વાન પાટિહીરાનિ, ગોતમસ્સ યસસ્સિનો;
ન તાવાહં પણિપતિં, ઇસ્સામાનેન વઞ્ચિતો.

૩૭૬.‘‘મમ સઙ્કપ્પમઞ્ઞાય, ચોદેસિ નરસારથિ;
તતો મે આસિ સંવેગો, અબ્ભુતો લોમહંસનો.

૩૭૭.‘‘પુબ્બે જટિલભૂતસ્સ, યા મે સિદ્ધિ પરિત્તિકા;
તાહં તદા નિરાકત્વા [નિરંકત્વા (સ્યા॰ ક॰)], પબ્બજિં જિનસાસને.

૩૭૮.‘‘પુબ્બે યઞ્ઞેન સન્તુટ્ઠો, કામધાતુપુરક્ખતો;
પચ્છા રાગઞ્ચ દોસઞ્ચ, મોહઞ્ચાપિ સમૂહનિં.

૩૭૯.‘‘પુબ્બેનિવાસં જાનામિ, દિબ્બચક્ખુ વિસોધિતં;
ઇદ્ધિમા પરચિત્તઞ્ઞૂ, દિબ્બસોતઞ્ચ પાપુણિં.

૩૮૦.‘‘યસ્સ ચત્થાય પબ્બજિતો, અગારસ્માનગારિયં;
સો મે અત્થો અનુપ્પત્તો, સબ્બસંયોજનક્ખયો’’તિ.

... ઉરુવેળકસ્સપો થેરો....

૨. તેકિચ્છકારિત્થેરગાથા

૩૮૧.‘‘અતિહિતા વીહિ, ખલગતા સાલી;
ન ચ લભે પિણ્ડં, કથમહં કસ્સં.

૩૮૨.‘‘બુદ્ધમપ્પમેય્યં અનુસ્સર પસન્નો;
પીતિયા ફુટસરીરો હોહિસિ સતતમુદગ્ગો.

૩૮૩.‘‘ધમ્મમપ્પમેય્યં અનુસ્સર પસન્નો;
પીતિયા ફુટસરીરો હોહિસિ સતતમુદગ્ગો.

૩૮૪.‘‘સઙ્ઘમપ્પમેય્યં અનુસ્સર પસન્નો;
પીતિયા ફુટસરીરો હોહિસિ સતતમુદગ્ગો.

૩૮૫.‘‘અબ્ભોકાસે વિહરસિ, સીતા હેમન્તિકા ઇમા રત્યો;

મા સીતેન પરેતો વિહઞ્ઞિત્થો, પવિસ ત્વં વિહારં કુસિતગ્ગળં.

૩૮૬.‘‘કુસિસ્સં ચતસ્સો અપ્પમઞ્ઞાયો, તાહિ ચ સુખિતો વિહરિસ્સં;
નાહં સીતેન વિહઞ્ઞિસ્સં, અનિઞ્જિતો વિહરન્તો’’તિ.

... તેકિચ્છકારી [તેકિચ્છકાનિ (સી॰ સ્યા॰ પી॰)] થેરો....

૩. મહાનાગત્થેરગાથા

૩૮૭.‘‘યસ્સ સબ્રહ્મચારીસુ, ગારવો નૂપલબ્ભતિ;
પરિહાયતિ સદ્ધમ્મા, મચ્છો અપ્પોદકે યથા.

૩૮૮.‘‘યસ્સ સબ્રહ્મચારીસુ, ગારવો નૂપલબ્ભતિ;
ન વિરૂહતિ સદ્ધમ્મે, ખેત્તે બીજંવ પૂતિકં.

૩૮૯.‘‘યસ્સ સબ્રહ્મચારીસુ, ગારવો નૂપલબ્ભતિ;
આરકા હોતિ નિબ્બાના [નિબ્બાણા (સી॰)], ધમ્મરાજસ્સ સાસને.

૩૯૦.‘‘યસ્સ સબ્રહ્મચારીસુ, ગારવો ઉપલબ્ભતિ;
ન વિહાયતિ સદ્ધમ્મા, મચ્છો બવ્હોદકે [બહ્વોદકે (સી॰), બહોદકે (સ્યા॰)] યથા.

૩૯૧.‘‘યસ્સ સબ્રહ્મચારીસુ, ગારવો ઉપલબ્ભતિ;
સો વિરૂહતિ સદ્ધમ્મે, ખેત્તે બીજંવ ભદ્દકં.

૩૯૨.‘‘યસ્સ સબ્રહ્મચારીસુ, ગારવો ઉપલબ્ભતિ;
સન્તિકે હોતિ નિબ્બાનં [નિબ્બાણં (સી॰)], ધમ્મરાજસ્સ સાસને’’તિ.

... મહાનાગો થેરો....

૪. કુલ્લત્થેરગાથા

૩૯૩.‘‘કુલ્લો સિવથિકં ગન્ત્વા, અદ્દસ ઇત્થિમુજ્ઝિતં;
અપવિદ્ધં સુસાનસ્મિં, ખજ્જન્તિં કિમિહી ફુટં.

૩૯૪.‘‘આતુરં અસુચિં પૂતિં, પસ્સ કુલ્લ સમુસ્સયં;
ઉગ્ઘરન્તં પગ્ઘરન્તં, બાલાનં અભિનન્દિતં.

૩૯૫.‘‘ધમ્માદાસં ગહેત્વાન, ઞાણદસ્સનપત્તિયા;
પચ્ચવેક્ખિં ઇમં કાયં, તુચ્છં સન્તરબાહિરં.

૩૯૬.‘‘યથા ઇદં તથા એતં, યથા એતં તથા ઇદં;

યથા અધો તથા ઉદ્ધં, યથા ઉદ્ધં તથા અધો.

૩૯૭.“યથા દિવા તથા રત્તિં, યથા રત્તિં તથા દિવા;
યથા પુરે તથા પચ્છા, યથા પચ્છા તથા પુરે.

૩૯૮.“પઞ્ચઙ્ગિકેન તુરિયેન, ન રતી હોતિ તાદિસી;
યથા એકગ્ગચિત્તસ્સ, સમ્મા ધમ્મં વિપસ્સતો”તિ.

... કુલ્લો થેરો....

૫. માલુક્યપુત્તત્થેરગાથા

૩૯૯.“મનુજસ્સ પમત્તચારિનો, તણ્હા વડ્ઢતિ માલુવા વિય;
સો પ્લવતી [પ્લવતિ (સી॰ પી॰ ક॰), પરિપ્લવતિ (સ્યા॰)] હુરા હુરં, ફલમિચ્છંવ વનસ્મિ વાનરો.

૪૦૦.“યં એસા સહતે [સહતિ (પી॰ ક॰)] જમ્મી, તણ્હા લોકે વિસત્તિકા;
સોકા તસ્સ પવડ્ઢન્તિ, અભિવટ્ઠંવ [અભિવુટ્ઠંવ (સ્યા॰), અભિવડ્ઢંવ (ક॰)] બીરણં.

૪૦૧.“યો ચેતં સહતે [સહતિ (પી॰ ક॰)] જમ્મિં, તણ્હં લોકે દુરચ્ચયં;
સોકા તમ્હા પપતન્તિ, ઉદબિન્દૂવ પોક્ખરા.

૪૦૨.“તં વો વદામિ ભદ્દં વો, યાવન્તેત્થ સમાગતા;
તણ્હાય મૂલં ખણથ, ઉસીરત્થોવ બીરણં;
મા વો નળંવ સોતોવ, મારો ભઞ્જિ પુનપ્પુનં.

૪૦૩.“કરોથ બુદ્ધવચનં, ખણો વો મા ઉપચ્ચગા;
ખણાતીતા હિ સોચન્તિ, નિરયમ્હિ સમપ્પિતા.

૪૦૪.“પમાદો રજો પમાદો [સબ્બદા (સી॰ ક॰), સુત્તનિપાતટ્ઠકથાયં ઉટ્ઠાનસુત્તવણ્ણના ઓલોકેતબ્બા],
પમાદાનુપતિતો રજો;
અપ્પમાદેન વિજ્જાય, અબ્બહે સલ્લમત્તનો”તિ.

... માલુક્યપુત્તો [માલુઙ્ક્યપુત્તો (સી॰ સ્યા॰ પી॰)] થેરો....

૬. સપ્પદાસત્થેરગાથા

૪૦૫.“પણ્ણવીસતિવસ્સાનિ , યતો પબ્બજિતો અહં;
અચ્છરાસઙ્ઘાતમત્તમ્પિ, ચેતોસન્તિમનજ્ઝગં.

૪૦૬.“અલદ્ધા ચિત્તસ્સેકગ્ગં, કામરાગેન અટ્ટિતો [અદ્દિતો (સ્યા॰ સી॰ અટ્ઠ॰), અટ્ઠિતો (ક॰)];

બાહા પગ્ગય્હ કન્દન્તો, વિહારા ઉપનિક્ખમિં [નૂપનિક્ખમિં (સબ્બત્થ), દુપનિક્ખમિં (?)].

૪૦૭.‘‘સત્થં વા આહરિસ્સામિ, કો અત્થો જીવિતેન મે;
કથં હિ સિક્ખં પચ્ચક્ખં, કાલં કુબ્બેથ માદિસો.

૪૦૮.‘‘તદાહં ખુરમાદાય, મઞ્ચકમ્હિ ઉપાવિસિં;
પરિનીતો ખુરો આસિ, ધમનિં છેત્તુમત્તનો.

૪૦૯.‘‘તતો મે મનસીકારો, યોનિસો ઉદપજ્જથ;
આદીનવો પાતુરહુ, નિબ્બિદા સમતિટ્ઠથ.

૪૧૦.‘‘તતો ચિત્તં વિમુચ્ચિ મે, પસ્સ ધમ્મસુધમ્મતં;
તિસ્સો વિજ્જા અનુપ્પત્તા, કતં બુદ્ધસ્સ સાસન’’ન્તિ.

… સપ્પદાસો થેરો….

૭.કાતિયાનત્થેરગાથા

૪૧૧.‘‘ઉટ્ઠેહિ નિસીદ કાતિયાન, મા નિદ્દાબહુલો અહુ જાગરસ્સુ;
મા તં અલસં પમત્તબન્ધુ, કૂટેનેવ જિનાતુ મચ્ચુરાજા.

૪૧૨.‘‘સેય્યથાપિ [સયથાપિ (સી॰ પી॰)] મહાસમુદ્દવેગો, એવં જાતિજરાતિવત્તતે તં;
સો કરોહિ સુદીપમત્તનો ત્વં, ન હિ તાણં તવ વિજ્જતેવ અઞ્ઞં.

૪૧૩.‘‘સત્થા હિ વિજેસિ મગ્ગમેતં, સઙ્ગા જાતિજરાભયા અતીતં;
પુબ્બાપરરત્તમપ્પમત્તો, અનુયુઞ્જસ્સુ દળ્હં કરોહિ યોગં.

૪૧૪.‘‘પુરિમાનિ પમુઞ્ચ બન્ધનાનિ, સઙ્ઘાટિખુરમુણ્ડભિક્ખભોજી;
મા ખિડ્ડારતિઞ્ચ મા નિદ્દં, અનુયુઞ્જિત્થ ઝાય કાતિયાન.

૪૧૫.‘‘ઝાયાહિ જિનાહિ કાતિયાન, યોગક્ખેમપથેસુ કોવિદોસિ;
પપ્પુય્ય અનુત્તરં વિસુદ્ધિં, પરિનિબ્બાહિસિ વારિનાવ જોતિ.

૪૧૬.‘‘પજ્જોતકરો પરિત્તરંસો, વાતેન વિનમ્યતે લતાવ;
એવમ્પિ તુવં અનાદિયાનો, મારં ઇન્દસગોત્ત નિદ્ધુનાહિ;
સો વેદયિતાસુ વીતરાગો, કાલં કઙ્ખ ઇધેવ સીતિભૂતો’’તિ.

… કાતિયાનો થેરો….

૮. મિગજાલત્થેરગાથા

૪૧૭.‘‘સુદેસિતો ચક્ખુમતા, બુદ્ધેનાદિચ્ચબન્ધુના;
સબ્બસંયોજનાતીતો, સબ્બવટ્ટવિનાસનો.

૪૧૮.‘‘નિય્યાનિકો ઉત્તરણો, તણ્હામૂલવિસોસનો;
વિસમૂલં આઘાતનં, છેત્વા પાપેતિ નિબ્બુતિં.

૪૧૯.‘‘અઞ્ઞાણમૂલભેદાય , કમ્મયન્તવિઘાટનો;
વિઞ્ઞાણાનં પરિગ્ગહે, ઞાણવજિરનિપાતનો.

૪૨૦.‘‘વેદનાનં વિઞ્ઞાપનો, ઉપાદાનપ્પમોચનો;
ભવં અઙ્ગારકાસુંવ, ઞાણેન અનુપસ્સનો [અનુપસ્સકો (સી॰ પી॰)].

૪૨૧.‘‘મહારસો સુગમ્ભીરો, જરામચ્ચુનિવારણો;
અરિયો અટ્ઠઙ્ગિકો મગ્ગો, દુક્ખૂપસમનો સિવો.

૪૨૨.‘‘કમ્મં કમ્મન્તિ ઞત્વાન, વિપાકઞ્ચ વિપાકતો;
પટિચ્ચુપ્પન્નધમ્માનં, યથાવાલોકદસ્સનો;
મહાખેમઙ્ગમો સન્તો, પરિયોસાનભદ્દકો’’તિ.

... મિગજાલો થેરો....

૯. પુરોહિતપુત્તજેન્તત્થેરગાથા

૪૨૩.‘‘જાતિમદેન મત્તોહં, ભોગઇસ્સરિયેન ચ;
સણ્ઠાનવણ્ણરૂપેન, મદમત્તો અચારિહં.

૪૨૪.‘‘નાત્તનો સમકં કઞ્ચિ, અતિરેકં ચ મઞ્ઞિસં;
અતિમાનહતો બાલો, પત્થદ્ધો ઉસ્સિતદ્ધજો.

૪૨૫.‘‘માતરં પિતરઞ્ચાપિ, અઞ્ઞેપિ ગરુસમ્મતે;
ન કઞ્ચિ અભિવાદેસિં, માનત્થદ્ધો અનાદરો.

૪૨૬.‘‘દિસ્વા વિનાયકં અગ્ગં, સારથીનં વરુત્તમં;
તપન્તમિવ આદિચ્ચં, ભિક્ખુસઙ્ઘપુરક્ખતં.

૪૨૭.‘‘માનં મદઞ્ચ છડ્ડેત્વા, વિપ્પસન્નેન ચેતસા;
સિરસા અભિવાદેસિં, સબ્બસત્તાનમુત્તમં.

૪૨૮.‘‘અતિમાનો ચ ઓમાનો, પહીના સુસમૂહતા;
અસ્મિમાનો સમુચ્છિન્નો, સબ્બે માનવિધા હતા’’તિ.

... જેન્તો પુરોહિતપુત્તો થેરો....

૧૦. સુમનત્થેરગાથા

૪૨૯.“યદા નવો પબ્બજિતો, જાતિયા સત્તવસ્સિકો;
ઇદ્ધિયા અભિભોત્વાન, પન્નગિન્દં મહિદ્ધિકં.

૪૩૦.“ઉપજ્ઝાયસ્સ ઉદકં, અનોતત્તા મહાસરા;
આહરામિ તતો દિસ્વા, મં સત્થા એતદબ્રવિ”.

૪૩૧.“સારિપુત્ત ઇમં પસ્સ, આગચ્છન્તં કુમારકં;
ઉદકકુમ્ભમાદાય, અજ્ઝત્તં સુસમાહિતં.

૪૩૨.“પાસાદિકેન વત્તેન, કલ્યાણઇરિયાપથો;
સામણેરોનુરુદ્ધસ્સ, ઇદ્ધિયા ચ વિસારદો.

૪૩૩.“આજાનીયેન આજઞ્ઞો, સાધુના સાધુકારિતો;
વિનીતો અનુરુદ્ધેન, કતકિચ્ચેન સિક્ખિતો.

૪૩૪.“સો પત્વા પરમં સન્તિં, સચ્છિકત્વા અકુપ્પતં;
સામણેરો સ સુમનો, મા મં જઞ્ઞાતિ ઇચ્છતી”તિ.

... સુમનો થેરો....

૧૧. ન્હાતકમુનિત્થેરગાથા

૪૩૫.“વાતરોગાભિનીતો ત્વં, વિહરં કાનને વને;
પવિદ્ધગોચરે લૂખે, કથં ભિક્ખુ કરિસ્સસિ”.

૪૩૬.“પીતિસુખેન વિપુલેન, ફરિત્વાન સમુસ્સયં;
લૂખમ્પિ અભિસમ્ભોન્તો, વિહરિસ્સામિ કાનને.

૪૩૭.“ભાવેન્તો સત્ત બોજ્ઝઙ્ગે, ઇન્દ્રિયાનિ બલાનિ ચ;
ઝાનસોખુમ્મસમ્પન્નો [ઝાનસુખુમસમ્પન્નો (સ્યા॰ ક॰)], વિહરિસ્સં અનાસવો.

૪૩૮.“વિપ્પમુત્તં કિલેસેહિ, સુદ્ધચિત્તં અનાવિલં;
અભિણ્હં પચ્ચવેક્ખન્તો, વિહરિસ્સં અનાસવો.

૪૩૯.“અજ્ઝત્તઞ્ચ બહિદ્ધા ચ, યે મે વિજ્જિંસુ આસવા;
સબ્બે અસેસા ઉચ્છિન્ના, ન ચ ઉપ્પજ્જરે પુન.

૪૪૦.“પઞ્ચક્ખન્ધા પરિઞ્ઞાતા, તિટ્ઠન્તિ છિન્નમૂલકા;
દુક્ખક્ખયો અનુપ્પત્તો, નત્થિ દાનિ પુનબ્ભવો”તિ.

... ન્હાતકમુનિત્થેરો....

૧૨. બ્રહ્મદત્તત્થેરગાથા

૪૪૧.“અક્કોધસ્સ કુતો કોધો, દન્તસ્સ સમજીવિનો;
સમ્મદઞ્ઞા વિમુત્તસ્સ, ઉપસન્તસ્સ તાદિનો.

૪૪૨.“તસ્સેવ તેન પાપિયો, યો કુદ્ધં પટિકુજ્ઝતિ;
કુદ્ધં અપ્પટિકુજ્ઝન્તો, સઙ્ગામં જેતિ દુજ્જયં.

૪૪૩[સં॰ નિ॰ ૧.૧૮૮, ૨૫૦] “ઉભિન્નમત્થં ચરતિ, અત્તનો ચ પરસ્સ ચ;
પરં સઙ્કુપિતં ઞત્વા, યો સતો ઉપસમ્મતિ.

૪૪૪[સં॰ નિ॰ ૧.૧૮૮, ૨૫૦] “ઉભિન્નં તિકિચ્છન્તં તં, અત્તનો ચ પરસ્સ ચ;
જના મઞ્ઞન્તિ બાલોતિ, યે ધમ્મસ્સ અકોવિદા.

૪૪૫.“ઉપ્પજ્જે તે સચે કોધો, આવજ્જ કકચૂપમં;
ઉપ્પજ્જે ચે રસે તણ્હા, પુત્તમંસૂપમં સર.

૪૪૬.“સચે ધાવતિ ચિત્તં તે, કામેસુ ચ ભવેસુ ચ;
ખિપ્પં નિગ્ગણ્હ સતિયા, કિટ્ઠાદં વિય દુપ્પસુ”ન્તિ;

... બ્રહ્મદત્તો થેરો....

૧૩. સિરિમણ્ડત્થેરગાથા

૪૪૭[ઉદા॰ ૪૫; ચૂળવ॰ ૩૮૫; પરિ॰ ૩૩૯] “છન્નમતિવસ્સતિ , વિવટં નાતિવસ્સતિ;
તસ્મા છન્નં વિવરેથ, એવં તં નાતિવસ્સતિ.

૪૪૮[સં॰ નિ॰ ૧.૬૬; નેત્તિ॰ ૧૮] “મચ્ચુનાબ્ભહતો લોકો, જરાય પરિવારિતો;
તણ્હાસલ્લેન ઓતિણ્ણો, ઇચ્છાધૂપાયિતો સદા.

૪૪૯.“મચ્ચુનાબ્ભહતો લોકો, પરિક્ખિત્તો જરાય ચ;
હઞ્ઞતિ નિચ્ચમત્તાણો, પત્તદણ્ડોવ તક્કરો.

૪૫૦.“આગચ્છન્તગ્ગિખન્ધાવ, મચ્ચુ બ્યાધિ જરા તયો;
પચ્ચુગ્ગન્તું બલં નત્થિ, જવો નત્થિ પલાયિતું.

૪૫૧.“અમોઘં દિવસં કયિરા, અપ્પેન બહુકેન વા;
યં યં વિજહતે [વિરહતે (સી॰ પી॰), વિવહતે (સ્યા॰)] રત્તિં, તદૂનં તસ્સ જીવિતં.

૪૫૨.“ચરતો તિટ્ઠતો વાપિ, આસીનસયનસ્સ વા;
ઉપેતિ ચરિમા રત્તિ, ન તે કાલો પમજ્જિતુ”ન્તિ.

... સિરિમણ્ડો [સિરિમન્દો (સી॰)] થેરો....

૧૪. સબ્બકામિત્થેરગાથા

૪૫૩.“દ્વિપાદકોયં અસુચિ, દુગ્ગન્ધો પરિહીરતિ [પરિહરતિ (ક॰)];
નાનાકુણપપરિપૂરો, વિસ્સવન્તો તતો તતો.

૪૫૪.“મિગં નિલીનં કૂટેન, બળિસેનેવ અમ્બુજં;
વાનરં વિય લેપેન, બાધયન્તિ પુથુજ્જનં.

૪૫૫.“રૂપા સદ્દા રસા ગન્ધા, ફોટ્ઠબ્બા ચ મનોરમા;
પઞ્ચ કામગુણા એતે, ઇત્થિરૂપસ્મિં દિસ્સરે.

૪૫૬.“યે એતા ઉપસેવન્તિ, રત્તચિત્તા પુથુજ્જના;
વડ્ઢેન્તિ કટસિં ઘોરં, આચિનન્તિ પુનબ્ભવં.

૪૫૭.“યો ચેતા પરિવજ્જેતિ, સપ્પસ્સેવ પદા સિરો;
સોમં વિસત્તિકં લોકે, સતો સમતિવત્તતિ.

૪૫૮.“કામેસ્વાદીનવં દિસ્વા, નેક્ખમ્મં દટ્ઠુ ખેમતો;
નિસ્સટો સબ્બકામેહિ, પત્તો મે આસવક્ખયો”તિ.

... સબ્બકામિત્થેરો....

છક્કનિપાતો નિટ્ઠિતો.

તત્રુદ્દાનં –

ઉરુવેળકસ્સપો ચ, થેરો તેકિચ્છકારિ ચ;
મહાનાગો ચ કુલ્લો ચ, માલુક્યો [માલુતો (સી॰ ક॰), માલુઙ્ક્યો (સ્યા॰)] સપ્પદાસકો.

કાતિયાનો મિગજાલો, જેન્તો સુમનસવ્હયો;
ન્હાતમુનિ બ્રહ્મદત્તો, સિરિમણ્ડો સબ્બકામી ચ;
ગાથાયો ચતુરાસીતિ, થેરા ચેત્થ ચતુદ્દસાતિ.

૭. સત્તકનિપાતો

૧. સુન્દરસમુદ્દત્થેરગાથા

૪૫૯.“અલઙ્કતા સુવસના, માલધારી [માલાભારી (સી॰), માલભારી (સ્યા॰)] વિભૂસિતા;
અલત્તકકતાપાદા, પાદુકારુય્હ વેસિકા.

૪૬૦.“પાદુકા ઓરુહિત્વાન, પુરતો પઞ્જલીકતા;
સા મં સણ્હેન મુદુના, મ્હિતપુબ્બં [મિહિતપુબ્બં (સી॰)] અભાસથ’’.

૪૬૧.“યુવાસિ ત્વં પબ્બજિતો, તિટ્ઠાહિ મમ સાસને;
ભુઞ્જ માનુસકે કામે, અહં વિત્તં દદામિ તે;
સચ્ચં તે પટિજાનામિ, અગ્ગિં વા તે હરામહં.

૪૬૨.“યદા જિણ્ણા ભવિસ્સામ, ઉભો દણ્ડપરાયના;
ઉભોપિ પબ્બજિસ્સામ, ઉભયત્થ કટગ્ગહો’’.

૪૬૩.“તઞ્ચ દિસ્વાન યાચન્તિં, વેસિકં પઞ્જલીકતં;
અલઙ્કતં સુવસનં, મચ્ચુપાસંવ ઓડ્ડિતં.

૪૬૪.“તતો મે મનસીકારો…પે॰… નિબ્બિદા સમતિટ્ઠથ.
૪૬૫.“તતો ચિત્તં વિમુચ્ચિ મે…પે॰… કતં બુદ્ધસ્સ સાસન’’ન્તિ.
… સુન્દરસમુદ્દો થેરો….

૨. લકુણ્ડકભદ્દિયત્થેરગાથા

૪૬૬.પરે અમ્બાટકારામે, વનસણ્ડમ્હિ ભદ્દિયો;
સમૂલં તણ્હમબ્બુય્હ, તત્થ ભદ્દોવ ઝાયતિ [ભદ્દો’ધિઝાયાયતિ (સી॰), ભદ્દો ઝિયાયતિ (સ્યા॰ સી॰ અટ્ઠ॰)].

૪૬૭.“રમન્તેકે મુદિઙ્ગેહિ [મુતિઙ્ગેહિ (સી॰ અટ્ઠ॰)], વીણાહિ પણવેહિ ચ;
અહઞ્ચ રુક્ખમૂલસ્મિં, રતો બુદ્ધસ્સ સાસને.

૪૬૮.“બુદ્ધો ચે [બુદ્ધો ચ (સબ્બત્થ)] મે વરં દજ્જા, સો ચ લબ્ભેથ મે વરો;
ગણ્હેહં સબ્બલોકસ્સ, નિચ્ચં કાયગતં સતિં.

૪૬૯.“યે મં રૂપેન પામિંસુ, યે ચ ઘોસેન અન્વગૂ;
છન્દરાગવસૂપેતા, ન મં જાનન્તિ તે જના.

૪૭૦.“અજ્ઝત્તઞ્ચ ન જાનાતિ, બહિદ્ધા ચ ન પસ્સતિ;
સમન્તાવરણો બાલો, સ વે ઘોસેન વુય્હતિ.

૪૭૧.“અજ્ઝત્તઞ્ચ ન જાનાતિ, બહિદ્ધા ચ વિપસ્સતિ;
બહિદ્ધા ફલદસ્સાવી, સોપિ ઘોસેન વુય્હતિ.

૪૭૨.“અજ્ઝત્તઞ્ચ પજાનાતિ, બહિદ્ધા ચ વિપસ્સતિ;
અનાવરણદસ્સાવી, ન સો ઘોસેન વુય્હતી”તિ.

... લકુણ્ડકભદ્દિયો થેરો....

૩. ભદ્દત્થેરગાથા

૪૭૩.“એકપુત્તો અહં આસિં, પિયો માતુ પિયો પિતુ;
બહૂહિ વતચરિયાહિ, લદ્ધો આયાચનાહિ ચ.

૪૭૪.“તે ચ મં અનુકમ્પાય, અત્થકામા હિતેસિનો;
ઉભો પિતા ચ માતા ચ, બુદ્ધસ્સ ઉપનામયું”.

૪૭૫.“કિચ્છા લદ્ધો અયં પુત્તો, સુખુમાલો સુખેધિતો;
ઇમં દદામ તે નાથ, જિનસ્સ પરિચારકં”.

૪૭૬.“સત્થા ચ મં પટિગ્ગય્હ, આનન્દં એતદબ્રવિ;
‘પબ્બાજેહિ ઇમં ખિપ્પં, હેસ્સત્યાજાનિયો અયં.

૪૭૭.“પબ્બાજેત્વાન મં સત્થા, વિહારં પાવિસી જિનો;
અનોગ્ગતસ્મિં સૂરિયસ્મિં, તતો ચિત્તં વિમુચ્ચિ મે.

૪૭૮.“તતો સત્થા નિરાકત્વા, પટિસલ્લાનવુટ્ઠિતો;
‘એહિ ભદ્દા’તિ મં આહ, સા મે આસૂપસમ્પદા.

૪૭૯.“જાતિયા સત્તવસ્સેન, લદ્ધા મે ઉપસમ્પદા;
તિસ્સો વિજ્જા અનુપ્પત્તા, અહો ધમ્મસુધમ્મતા”તિ.

... ભદ્દો થેરો....

૪. સોપાકત્થેરગાથા

૪૮૦.“દિસ્વા પાસાદછાયાયં, ચઙ્કમન્તં નરુત્તમં;
તત્થ નં ઉપસઙ્કમ્મ, વન્દિસ્સં [વન્દિસં (સી॰ પી॰)] પુરિસુત્તમં.

૪૮૧.“એકંસં ચીવરં કત્વા, સંહરિત્વાન પાણયો;
અનુચઙ્કમિસ્સં વિરજં, સબ્બસત્તાનમુત્તમં.

૪૮૨.“તતો પઞ્હે અપુચ્છિ મં, પઞ્હાનં કોવિદો વિદૂ;
અચ્છમ્ભી ચ અભીતો ચ, બ્યાકાસિં સત્થુનો અહં.

૪૮૩.“વિસ્સજ્જિતેસુ પઞ્હેસુ, અનુમોદિ તથાગતો;
ભિક્ખુસઙ્ઘં વિલોકેત્વા, ઇમમત્થં અભાસથ”.

૪૮૪.“લાભા અઙ્ગાનં મગધાનં, યેસાયં પરિભુઞ્જતિ;
ચીવરં પિણ્ડપાતઞ્ચ, પચ્ચયં સયનાસનં;
પચ્ચુટ્ઠાનઞ્ચ સામીચિં, તેસં લાભા”તિ ચાબ્રવિ.

૪૮૫.“અજ્જતગ્ગે મં સોપાક, દસ્સનાયોપસઙ્કમ;
એસા ચેવ તે સોપાક, ભવતુ ઉપસમ્પદા”.

૪૮૬.“જાતિયા સત્તવસ્સોહં, લદ્ધાન ઉપસમ્પદં;
ધારેમિ અન્તિમં દેહં, અહો ધમ્મસુધમ્મતા”તિ.

... સોપાકો થેરો....

૫. સરભઙ્ગત્થેરગાથા

૪૮૭.“સરે હત્થેહિ ભઞ્જિત્વા, કત્વાન કુટિમચ્છિસં;
તેન મે સરભઙ્ગોતિ, નામં સમ્મુતિયા અહુ.

૪૮૮.“ન મય્હં કપ્પતે અજ્જ, સરે હત્થેહિ ભઞ્જિતું;
સિક્ખાપદા નો પઞ્ઞત્તા, ગોતમેન યસસ્સિના.

૪૮૯.“સકલં સમત્તં રોગં, સરભઙ્ગો નાદ્દસં પુબ્બે;
સોયં રોગો દિટ્ઠો, વચનકરેનાતિદેવસ્સ.

૪૯૦.“યેનેવ મગ્ગેન ગતો વિપસ્સી, યેનેવ મગ્ગેન સિખી ચ વેસ્સભૂ;
કકુસન્ધકોણાગમનો ચ કસ્સપો, તેનઞ્જસેન અગમાસિ ગોતમો.

૪૯૧.“વીતતણ્હા અનાદાના, સત્ત બુદ્ધા ખયોગધા;
યેહાયં દેસિતો ધમ્મો, ધમ્મભૂતેહિ તાદિભિ.

૪૯૨.“ચત્તારિ અરિયસચ્ચાનિ, અનુકમ્પાય પાણિનં;
દુક્ખં સમુદયો મગ્ગો, નિરોધો દુક્ખસઙ્ખયો.

૪૯૩.‘‘યસ્મિં નિવત્તતે [યસ્મિં ન નિબ્બત્તતે (ક॰)] દુક્ખં, સંસારસ્મિં અનન્તકં;
ભેદા ઇમસ્સ કાયસ્સ, જીવિતસ્સ ચ સઙ્ખયા;
અઞ્ઞો પુનબ્ભવો નત્થિ, સુવિમુત્તોમ્હિ સબ્બધી’’તિ.

... સરભઙ્ગો થેરો....

સત્તકનિપાતો નિટ્ઠિતો.

તત્રુદ્દાનં –

સુન્દરસમુદ્દો થેરો, થેરો લકુણ્ડભદ્દિયો;
ભદ્દો થેરો ચ સોપાકો, સરભઙ્ગો મહાઇસિ;
સત્તકે પઞ્ચકા થેરા, ગાથાયો પઞ્ચતિંસતીતિ.

૮. અટ્ઠકનિપાતો

૧. મહાકચ્ચાયનત્થેરગાથા

૪૯૪.“કમ્મં બહુકં ન કારયે, પરિવજ્જેય્ય જનં ન ઉય્યમે;
સો ઉસ્સુક્કો રસાનુગિદ્ધો, અત્થં રિઞ્ચતિ યો સુખાધિવાહો.

૪૯૫.“પઙ્કોતિ હિ નં અવેદયું, યાયં વન્દનપૂજના કુલેસુ;
સુખુમં સલ્લં દુરુબ્બહં, સક્કારો કાપુરિસેન દુજ્જહો.

૪૯૬.“ન પરસ્સુપનિધાય, કમ્મં મચ્ચસ્સ પાપકં;
અત્તના તં ન સેવેય્ય, કમ્મબન્ધૂહિ માતિયા.

૪૯૭.“ન પરે વચના ચોરો, ન પરે વચના મુનિ;
અત્તા ચ નં યથાવેદિ [યથા વેત્તિ (સી॰)], દેવાપિ નં તથા વિદૂ.

૪૯૮.“પરે ચ ન વિજાનન્તિ, મયમેત્થ યમામસે;
યે ચ તત્થ વિજાનન્તિ, તતો સમ્મન્તિ મેધગા.

૪૯૯.“જીવતે વાપિ સપ્પઞ્ઞો, અપિ વિત્તપરિક્ખયો;
પઞ્ઞાય ચ અલાભેન [અભાવેન (સી॰ અટ્ઠ॰)], વિત્તવાપિ ન જીવતિ.

૫૦૦.“સબ્બં સુણાતિ સોતેન, સબ્બં પસ્સતિ ચક્ખુના;
ન ચ દિટ્ઠં સુતં ધીરો, સબ્બં ઉજ્ઝિતુમરહતિ.

૫૦૧.“ચક્ખુમાસ્સ યથા અન્ધો, સોતવા બધિરો યથા;
પઞ્ઞવાસ્સ યથા મૂગો, બલવા દુબ્બલોરિવ;
અથ અત્થે સમુપ્પન્ને, સયેથ [પસ્સેથ (ક॰)] મતસાયિક”ન્તિ.

… મહાકચ્ચાયનો થેરો….

૨. સિરિમિત્તત્થેરગાથા

૫૦૨.“અક્કોધનોનુપનાહી, અમાયો રિત્તપેસુણો;
સ વે તાદિસકો ભિક્ખુ, એવં પેચ્ચ ન સોચતિ.

૫૦૩.“અક્કોધનોનુપનાહી, અમાયો રિત્તપેસુણો;
ગુત્તદ્વારો સદા ભિક્ખુ, એવં પેચ્ચ ન સોચતિ.

૫૦૪.“અક્કોધનોનુપનાહી , અમાયો રિત્તપેસુણો;
કલ્યાણસીલો સો [યો (સ્યા॰)] ભિક્ખુ, એવં પેચ્ચ ન સોચતિ.

૫૦૫.“અક્કોધનોનુપનાહી, અમાયો રિત્તપેસુણો;
કલ્યાણમિત્તો સો ભિક્ખુ, એવં પેચ્ચ ન સોચતિ.

૫૦૬.“અક્કોધનોનુપનાહી , અમાયો રિત્તપેસુણો;
કલ્યાણપઞ્ઞો સો ભિક્ખુ, એવં પેચ્ચ ન સોચતિ.

૫૦૭.“યસ્સ સદ્ધા તથાગતે, અચલા સુપ્પતિટ્ઠિતા;
સીલઞ્ચ યસ્સ કલ્યાણં, અરિયકન્તં પસંસિતં.

૫૦૮.“સઙ્ઘે પસાદો યસ્સત્થિ, ઉજુભૂતઞ્ચ દસ્સનં;
‘અદલિદ્દો’તિ તં આહુ, અમોઘં તસ્સ જીવિતં.

૫૦૯.“તસ્મા સદ્ધઞ્ચ સીલઞ્ચ, પસાદં ધમ્મદસ્સનં;
અનુયુઞ્જેથ મેધાવી, સરં બુદ્ધાન સાસન”ન્તિ.

... સિરિમિત્તો થેરો....

૩. મહાપન્થકત્થેરગાથા

૫૧૦.“યદા પઠમમદ્દક્ખિં, સત્થારમકુતોભયં;
તતો મે અહુ સંવેગો, પસ્સિત્વા પુરિસુત્તમં.

૫૧૧.“સિરિં હત્થેહિ પાદેહિ, યો પણામેય્ય આગતં;
એતાદિસં સો સત્થારં, આરાધેત્વા વિરાધયે.

૫૧૨.“તદાહં પુત્તદારઞ્ચ, ધનધઞ્ઞઞ્ચ છડ્ડયિં;
કેસમસ્સૂનિ છેદેત્વા, પબ્બજિં અનગારિયં.

૫૧૩.“સિક્ખાસાજીવસમ્પન્નો, ઇન્દ્રિયેસુ સુસંવુતો;
નમસ્સમાનો સમ્બુદ્ધં, વિહાસિં અપરાજિતો.
૫૧૪.“તતો મે પણિધી આસિ, ચેતસો અભિપત્થિતો;
ન નિસીદે મુહુત્તમ્પિ, તણ્હાસલ્લે અનૂહતે.
૫૧૫.“તસ્સ મેવં વિહરતો, પસ્સ વીરિયપરક્કમં;
તિસ્સો વિજ્જા અનુપ્પત્તા, કતં બુદ્ધસ્સ સાસનં.
૫૧૬.“પુબ્બેનિવાસં જાનામિ, દિબ્બચક્ખુ વિસોધિતં;
અરહા દક્ખિણેય્યોમ્હિ, વિપ્પમુત્તો નિરૂપધિ.

૫૧૭.‘‘તતો રત્યા વિવસાને [વિવસને (સી॰ સ્યા॰)], સૂરિયસ્સુગ્ગમનં પતિ;
સબ્બં તણ્હં વિસોસેત્વા, પલ્લઙ્કેન ઉપાવિસિ’’ન્તિ.

… મહાપન્થકો થેરો….

અટ્ઠકનિપાતો નિટ્ઠિતો.

તત્રુદ્દાનં –

મહાકચ્ચાયનો થેરો, સિરિમિત્તો મહાપન્થકો;

એતે અટ્ઠનિપાતમ્હિ, ગાથાયો ચતુવીસતીતિ.

૯. નવકનિપાતો

૧. ભૂતત્થેરગાથા

૫૧૮.“યદા દુક્ખં જરામરણન્તિ પણ્ડિતો, અવિદ્દસૂ યત્થ સિતા પુથુજ્જના;
દુક્ખં પરિઞ્ઞાય સતોવ ઝાયતિ, તતો રતિં પરમતરં ન વિન્દતિ.

૫૧૯.“યદા દુક્ખસ્સાવહનિં વિસત્તિકં, પપઞ્ચસઙ્ઘાતદુખાધિવાહિનિં;
તણ્હં પહન્ત્વાન સતોવ ઝાયતિ, તતો રતિં પરમતરં ન વિન્દતિ.

૫૨૦.“યદા સિવં દ્વેચતુરઙ્ગગામિનં, મગ્ગુત્તમં સબ્બકિલેસસોધનં;
પઞ્ઞાય પસ્સિત્વ સતોવ ઝાયતિ, તતો રતિં પરમતરં ન વિન્દતિ.

૫૨૧.“યદા અસોકં વિરજં અસઙ્ખતં, સન્તં પદં સબ્બકિલેસસોધનં;
ભાવેતિ સઞ્ઞોજનબન્ધનચ્છિદં, તતો રતિં પરમતરં ન વિન્દતિ.

૫૨૨.“યદા નભે ગજ્જતિ મેઘદુન્દુભિ, ધારાકુલા વિહગપથે સમન્તતો;
ભિક્ખૂ ચ પબ્ભારગતોવ ઝાયતિ, તતો રતિં પરમતરં ન વિન્દતિ.

૫૨૩.“યદા નદીનં કુસુમાકુલાનં, વિચિત્ત-વાનેય્ય-વટંસકાનં;
તીરે નિસિન્નો સુમનોવ ઝાયતિ, તતો રતિં પરમતરં ન વિન્દતિ.

૫૨૪.“યદા નિસીથે રહિતમ્હિ કાનને, દેવે ગળન્તમ્હિ નદન્તિ દાઠિનો;
ભિક્ખૂ ચ પબ્ભારગતોવ ઝાયતિ, તતો રતિં પરમતરં ન વિન્દતિ.

૫૨૫.“યદા વિતક્કે ઉપરુન્ધિયત્તનો, નગન્તરે નગવિવરં સમસ્સિતો;
વીતદ્દરો વીતખિલોવ ઝાયતિ, તતો રતિં પરમતરં ન વિન્દતિ.

૫૨૬.“યદા સુખી મલખિલસોકનાસનો, નિરગ્ગળો નિબ્બનથો વિસલ્લો;
સબ્બાસવે બ્યન્તિકતોવ ઝાયતિ, તતો રતિં પરમતરં ન વિન્દતી”તિ.

… ભૂતો થેરો….

નવકનિપાતો નિટ્ઠિતો.

તત્રુદ્દાનં –

ભૂતો તથદ્દસો થેરો, એકો ખગ્ગવિસાણવા;
નવકમ્હિ નિપાતમ્હિ, ગાથાયોપિ ઇમા નવાતિ.

૧૦. દસકનિપાતો

૧. કાળુદાયિત્થેરગાથા

૫૨૭.‘‘અઙ્ગારિનો દાનિ દુમા ભદન્તે, ફલેસિનો છદનં વિપ્પહાય;
તે અચ્ચિમન્તોવ પભાસયન્તિ, સમયો મહાવીર ભાગી રસાનં.

૫૨૮.‘‘દુમાનિ ફુલ્લાનિ મનોરમાનિ, સમન્તતો સબ્બદિસા પવન્તિ;
પત્તં પહાય ફલમાસસાના [ફલમાસમાનો (ક॰)], કાલો ઇતો પક્કમનાય વીર.

૫૨૯.‘‘નેવાતિસીતં ન પનાતિઉણ્હં, સુખા ઉતુ અદ્ધનિયા ભદન્તે;
પસ્સન્તુ તં સાકિયા કોળિયા ચ, પચ્છામુખં રોહિનિયં તરન્તં.

૫૩૦.‘‘આસાય કસતે ખેત્તં, બીજં આસાય વપ્પતિ;
આસાય વાણિજા યન્તિ, સમુદ્દં ધનહારકા;
યાય આસાય તિટ્ઠામિ, સા મે આસા સમિજ્ઝતુ.

૫૩૧[સં॰ નિ॰ ૧.૧૯૮] ‘‘પુનપ્પુનં ચેવ વપન્તિ બીજં, પુનપ્પુનં વસ્સતિ દેવરાજા;
પુનપ્પુનં ખેત્તં કસન્તિ કસ્સકા, પુનપ્પુનં ધઞ્ઞમુપેતિ રટ્ઠં.

૫૩૨[સં॰ નિ॰ ૧.૧૯૮] ‘‘પુનપ્પુનં યાચનકા ચરન્તિ, પુનપ્પુનં દાનપતી દદન્તિ;
પુનપ્પુનં દાનપતી દદિત્વા, પુનપ્પુનં સગ્ગમુપેન્તિ ઠાનં.

૫૩૩.‘‘વીરો હવે સત્તયુગં પુનેતિ, યસ્મિં કુલે જાયતિ ભૂરિપઞ્ઞો;
મઞ્ઞામહં સક્કતિ દેવદેવો, તયા હિ જાતો [તયાભિજાતો (સી॰)] મુનિ સચ્ચનામો.

૫૩૪.‘‘સુદ્ધોદનો નામ પિતા મહેસિનો, બુદ્ધસ્સ માતા પન માયનામા;
યા બોધિસત્તં પરિહરિય કુચ્છિના, કાયસ્સ ભેદા તિદિવમ્હિ મોદતિ.

૫૩૫.‘‘સા ગોતમી કાલકતા ઇતો ચુતા, દિબ્બેહિ કામેહિ સમઙ્ગિભૂતા;
સા મોદતિ કામગુણેહિ પઞ્ચહિ, પરિવારિતા દેવગણેહિ તેહિ.

૫૩૬.‘‘બુદ્ધસ્સ પુત્તોમ્હિ અસય્હસાહિનો, અઙ્ગીરસસ્સપ્પટિમસ્સ તાદિનો;
પિતુપિતા મય્હં તુવંસિ સક્ક, ધમ્મેન મે ગોતમ અય્યકોસી’’તિ.

… કાળુદાયી થેરો….

૨. એકવિહારિયત્થેરગાથા

૫૩૭.“પુરતો પચ્છતો વાપિ, અપરો ચે ન વિજ્જતિ;
અતીવ ફાસુ ભવતિ, એકસ્સ વસતો વને.

૫૩૮.“હન્દ એકો ગમિસ્સામિ, અરઞ્ઞં બુદ્ધવણ્ણિતં;
ફાસુ [ફાસું (સ્યા॰ પી॰)] એકવિહારિસ્સ, પહિતત્તસ્સ ભિક્ખુનો.

૫૩૯.“યોગી-પીતિકરં રમ્મં, મત્તકુઞ્જરસેવિતં;
એકો અત્તવસી ખિપ્પં, પવિસિસ્સામિ કાનનં.

૫૪૦.“સુપુપ્ફિતે સીતવને, સીતલે ગિરિકન્દરે;
ગત્તાનિ પરિસિઞ્ચિત્વા, ચઙ્કમિસ્સામિ એકકો.

૫૪૧.“એકાકિયો અદુતિયો, રમણીયે મહાવને;
કદાહં વિહરિસ્સામિ, કતકિચ્ચો અનાસવો.

૫૪૨.“એવં મે કત્તુકામસ્સ, અધિપ્પાયો સમિજ્ઝતુ;
સાધિયિસ્સામહંયેવ, નાઞ્ઞો અઞ્ઞસ્સ કારકો.

૫૪૩.“એસ બન્ધામિ સન્નાહં, પવિસિસ્સામિ કાનનં;
ન તતો નિક્ખમિસ્સામિ, અપ્પત્તો આસવક્ખયં.

૫૪૪.“માલુતે ઉપવાયન્તે, સીતે સુરભિગન્ધિકે [ગન્ધકે (સ્યા॰ પી॰ ક॰)];
અવિજ્જં દાલયિસ્સામિ, નિસિન્નો નગમુદ્ધનિ.

૫૪૫.“વને કુસુમસઞ્છન્ને, પબ્ભારે નૂન સીતલે;
વિમુત્તિસુખેન સુખિતો, રમિસ્સામિ ગિરિબ્બજે.

૫૪૬.“સોહં પરિપુણ્ણસઙ્કપ્પો, ચન્દો પન્નરસો યથા;
સબ્બાસવપરિક્ખીણો, નત્થિ દાનિ પુનબ્ભવો”તિ.

... એકવિહારિયો થેરો....

૩. મહાકપ્પિનત્થેરગાથા

૫૪૭.“અનાગતં યો પટિકચ્ચ [પટિગચ્ચ (સી॰)] પસ્સતિ, હિતઞ્ચ અત્થં અહિતઞ્ચ તં દ્વયં;
વિદ્દેસિનો તસ્સ હિતેસિનો વા, રન્ધં ન પસ્સન્તિ સમેક્ખમાના.

૫૪૮[પટિ॰ મ॰ ૧.૧૬૦ પટિસમ્ભિદામગ્ગે] “આનાપાનસતી યસ્સ, પરિપુણ્ણા સુભાવિતા;
અનુપુબ્બં પરિચિતા, યથા બુદ્ધેન દેસિતા;
સોમં લોકં પભાસેતિ, અબ્ભા મુત્તોવ ચન્દિમા.

૫૪૯.‘‘ઓદાતં વત મે ચિત્તં, અપ્પમાણં સુભાવિતં;
નિબ્બિદ્ધં પગ્ગહીતઞ્ચ, સબ્બા ઓભાસતે દિસા.

૫૫૦.‘‘જીવતે વાપિ સપ્પઞ્ઞો, અપિ વિત્તપરિક્ખયો;
પઞ્ઞાય ચ અલાભેન, વિત્તવાપિ ન જીવતિ.

૫૫૧.‘‘પઞ્ઞા સુતવિનિચ્છિની, પઞ્ઞા કિત્તિસિલોકવદ્ધની;
પઞ્ઞાસહિતો નરો ઇધ, અપિ દુક્ખેસુ સુખાનિ વિન્દતિ.

૫૫૨.‘‘નાયં અજ્જતનો ધમ્મો, નચ્છેરો નપિ અબ્ભુતો;
યત્થ જાયેથ મીયેથ, તત્થ કિં વિય અબ્ભુતં.

૫૫૩.‘‘અનન્તરં હિ જાતસ્સ, જીવિતા મરણં ધુવં;
જાતા જાતા મરન્તીધ, એવંધમ્મા હિ પાણિનો.

૫૫૪.‘‘ન હેતદત્થાય મતસ્સ હોતિ, યં જીવિતત્થં પરપોરિસાનં;
મતમ્હિ રુણ્ણં ન યસો ન લોક્યં, ન વણ્ણિતં સમણબ્રાહ્મણેહિ.

૫૫૫.‘‘ચક્ખું સરીરં ઉપહન્તિ તેન [ઉપહન્તિ રુણ્ણં (સી॰), ઉપહન્તિ રોણ્ણં (સ્યા॰ પી॰)], નિહીયતિ વણ્ણબલં મતી ચ;
આનન્દિનો તસ્સ દિસા ભવન્તિ, હિતેસિનો નાસ્સ સુખી ભવન્તિ.

૫૫૬.‘‘તસ્મા હિ ઇચ્છેય્ય કુલે વસન્તે, મેધાવિનો ચેવ બહુસ્સુતે ચ;
યેસં હિ પઞ્ઞાવિભવેન કિચ્ચં, તરન્તિ નાવાય નદિંવ પુણ્ણ’’ન્તિ.

... મહાકપ્પિનો થેરો....

૪. ચૂળપન્થકત્થેરગાથા

૫૫૭.‘‘દન્ધા મય્હં ગતી આસિ, પરિભૂતો પુરે અહં;
ભાતા ચ મં પણામેસિ, ‘ગચ્છ દાનિ તુવં ઘરં’.

૫૫૮.‘‘સોહં પણામિતો સન્તો [ભાતા (અટ્ઠ॰)], સઙ્ઘારામસ્સ કોટ્ઠકે;
દુમ્મનો તત્થ અટ્ઠાસિં, સાસનસ્મિં અપેક્ખવા.

૫૫૯.‘‘ભગવા તત્થ આગચ્છિ [આગઞ્છિ (સી॰ પી॰)], સીસં મય્હં પરામસિ;
બાહાય મં ગહેત્વાન, સઙ્ઘારામં પવેસયિ.

૫૬૦.‘‘અનુકમ્પાય મે સત્થા, પાદાસિ પાદપુઞ્છનિં;
‘એતં સુદ્ધં અધિટ્ઠેહિ, એકમન્તં સ્વધિટ્ઠિતં’.

૫૬૧.‘‘તસ્સાહં વચનં સુત્વા, વિહાસિં સાસને રતો;
સમાધિં પટિપાદેસિં, ઉત્તમત્થસ્સ પત્તિયા.

૫૬૨.‘‘પુબ્બેનિવાસં જાનામિ, દિબ્બચક્ખુ વિસોધિતં;
તિસ્સો વિજ્જા અનુપ્પત્તા, કતં બુદ્ધસ્સ સાસનં.

૫૬૩.‘‘સહસ્સક્ખત્તુમત્તાનં , નિમ્મિનિત્વાન પન્થકો;
નિસીદમ્બવને રમ્મે, યાવ કાલપ્પવેદના.

૫૬૪.‘‘તતો મે સત્થા પાહેસિ, દૂતં કાલપ્પવેદકં;
પવેદિતમ્હિ કાલમ્હિ, વેહાસાદુપસઙ્કમિં [વેહાસાનુપસઙ્કમિં (સ્યા॰ ક॰)].

૫૬૫.‘‘વન્દિત્વા સત્થુનો પાદે, એકમન્તં નિસીદહં;
નિસિન્નં મં વિદિત્વાન, અથ સત્થા પટિગ્ગહિ.

૫૬૬.‘‘આયાગો સબ્બલોકસ્સ, આહુતીનં પટિગ્ગહો;
પુઞ્ઞક્ખેત્તં મનુસ્સાનં, પટિગણ્હિત્થ દક્ખિણ’’ન્તિ.

… ચૂળપન્થકો થેરો….

૫. કપ્પત્થેરગાથા

૫૬૭.‘‘નાનાકુલમલસમ્પુણ્ણો, મહાઉક્કારસમ્ભવો;
ચન્દનિકંવ પરિપક્કં, મહાગણ્ડો મહાવણો.

૫૬૮.‘‘પુબ્બરુહિરસમ્પુણ્ણો, ગૂથકૂપેન ગાળ્હિતો [ગૂથકૂપે નિગાળ્હિતો (સ્યા॰ પી॰ ક॰)];
આપોપગ્ઘરણો કાયો, સદા સન્દતિ પૂતિકં.

૫૬૯.‘‘સટ્ઠિકણ્ડરસમ્બન્ધો , મંસલેપનલેપિતો;
ચમ્મકઞ્ચુકસન્નદ્ધો, પૂતિકાયો નિરત્થકો.

૫૭૦.‘‘અટ્ઠિસઙ્ઘાતઘટિતો, ન્હારુસુત્તનિબન્ધનો;
નેકેસં સંગતીભાવા, કપ્પેતિ ઇરિયાપથં.

૫૭૧.‘‘ધુવપ્પયાતો મરણાય, મચ્ચુરાજસ્સ સન્તિકે;
ઇધેવ છડ્ડયિત્વાન, યેનકામઙ્ગમો નરો.

૫૭૨.‘‘અવિજ્જાય નિવુતો કાયો, ચતુગન્થેન ગન્થિતો;
ઓઘસંસીદનો કાયો, અનુસયજાલમોત્થતો.

૫૭૩.“પઞ્ચનીવરણે યુત્તો, વિતક્કેન સમપ્પિતો;
તણ્હામૂલેનાનુગતો, મોહચ્છાદનછાદિતો.

૫૭૪.“એવાયં વત્તતે કાયો, કમ્મયન્તેન યન્તિતો;
સમ્પત્તિ ચ વિપત્યન્તા, નાનાભાવો વિપજ્જતિ.

૫૭૫.“યેમં કાયં મમાયન્તિ, અન્ધબાલા પુથુજ્જના;
વડ્ઢેન્તિ કટસિં ઘોરં, આદિયન્તિ પુનબ્ભવં.

૫૭૬.“યેમં કાયં વિવજ્જેન્તિ, ગૂથલિત્તંવ પન્નગં;
ભવમૂલં વમિત્વાન, પરિનિબ્બિસ્સન્તિનાસવા”તિ [પરિનિબ્બન્તુનાસવા (સી॰)].

... કપ્પો થેરો....

૬. વઙ્ગન્તપુત્તઉપસેનત્થેરગાથા

૫૭૭.“વિવિત્તં અપ્પનિગ્ઘોસં, વાળમિગનિસેવિતં;
સેવે સેનાસનં ભિક્ખુ, પટિસલ્લાનકારણા.

૫૭૮.“સઙ્કારપુઞ્જા આહત્વા [આહિત્વા (ક॰)], સુસાના રથિયાહિ ચ;
તતો સઙ્ઘાટિકં કત્વા, લૂખં ધારેય્ય ચીવરં.

૫૭૯.“નીચં મનં કરિત્વાન, સપદાનં કુલા કુલં;
પિણ્ડિકાય ચરે ભિક્ખુ, ગુત્તદ્વારો સુસંવુતો.

૫૮૦.“લૂખેનપિ વા [લૂખેનપિ ચ (બહૂસુ)] સન્તુસ્સે, નાઞ્ઞં પત્થે રસં બહું;
રસેસુ અનુગિદ્ધસ્સ, ઝાને ન રમતી મનો.

૫૮૧.“અપ્પિચ્છો ચેવ સન્તુટ્ઠો, પવિવિત્તો વસે મુનિ;
અસંસટ્ઠો ગહટ્ઠેહિ, અનાગારેહિ ચૂભયં.

૫૮૨.“યથા જળો વ મૂગો વ, અત્તાનં દસ્સયે તથા;
નાતિવેલં સમ્ભાસેય્ય, સઙ્ઘમજ્ઝમ્હિ પણ્ડિતો.

૫૮૩.“ન સો ઉપવદે કઞ્ચિ, ઉપઘાતં વિવજ્જયે;
સંવુતો પાતિમોક્ખસ્મિં, મત્તઞ્ઞૂ ચસ્સ ભોજને.

૫૮૪.“સુગ્ગહીતનિમિત્તસ્સ, ચિત્તસ્સુપ્પાદકોવિદો;
સમં અનુયુઞ્જેય્ય, કાલેન ચ વિપસ્સનં.

૫૮૫.“વીરિયસાતચ્ચસમ્પન્નો , યુત્તયોગો સદા સિયા;
ન ચ અપ્પત્વા દુક્ખન્તં, વિસ્સાસં એય્ય પણ્ડિતો.

૫૮૬.“એવં વિહરમાનસ્સ, સુદ્ધિકામસ્સ ભિક્ખુનો;
ખીયન્તિ આસવા સબ્બે, નિબ્બુતિઞ્ચાધિગચ્છતી”તિ.

... ઉપસેનો વઙ્ગન્તપુત્તો થેરો....

૭. (અપર)-ગોતમત્થેરગાથા

૫૮૭.“વિજાનેય્ય સકં અત્થં, અવલોકેય્યાથ પાવચનં;
યઞ્ચેત્થ અસ્સ પતિરૂપં, સામઞ્ઞં અજ્ઝુપગતસ્સ.

૫૮૮.“મિત્તં ઇધ ચ કલ્યાણં, સિક્ખા વિપુલં સમાદાનં;
સુસ્સૂસા ચ ગરૂનં, એતં સમણસ્સ પતિરૂપં.

૫૮૯.“બુદ્ધેસુ સગારવતા, ધમ્મે અપચિતિ યથાભૂતં;
સઙ્ઘે ચ ચિત્તિકારો, એતં સમણસ્સ પતિરૂપં.

૫૯૦.“આચારગોચરે યુત્તો, આજીવો સોધિતો અગારય્હો;
ચિત્તસ્સ ચ સણ્ઠપનં, એતં સમણસ્સ પતિરૂપં.

૫૯૧.“ચારિત્તં અથ વારિત્તં, ઇરિયાપથિયં પસાદનિયં;
અધિચિત્તે ચ આયોગો, એતં સમણસ્સ પતિરૂપં.

૫૯૨.“આરઞ્ઞકાનિ સેનાસનાનિ, પન્તાનિ અપ્પસદ્દાનિ;
ભજિતબ્બાનિ મુનિના, એતં સમણસ્સ પતિરૂપં.

૫૯૩.“સીલઞ્ચ બાહુસચ્ચઞ્ચ, ધમ્માનં પવિચયો યથાભૂતં;
સચ્ચાનં અભિસમયો, એતં સમણસ્સ પતિરૂપં.

૫૯૪.“ભાવેય્ય ચ અનિચ્ચન્તિ, અનત્તસઞ્ઞં અસુભસઞ્ઞઞ્ચ;
લોકમ્હિ ચ અનભિરતિં, એતં સમણસ્સ પતિરૂપં.

૫૯૫.“ભાવેય્ય ચ બોજ્ઝઙ્ગે, ઇદ્ધિપાદાનિ ઇન્દ્રિયાનિ બલાનિ;
અટ્ઠઙ્ગમગ્ગમરિયં, એતં સમણસ્સ પતિરૂપં.

૫૯૬.“તણ્હં પજહેય્ય મુનિ, સમૂલકે આસવે પદાલેય્ય;
વિહરેય્ય વિપ્પમુત્તો, એતં સમણસ્સ પતિરૂપ”ન્તિ.

... ગોતમો થેરો....

દસકનિપાતો નિટ્ઠિતો.

તત્રુદ્દાનં –

કાળુદાયી ચ સો થેરો, એકવિહારી ચ કપ્પિનો;
ચૂળપન્થકો કપ્પો ચ, ઉપસેનો ચ ગોતમો;
સત્તિમે દસકે થેરા, ગાથાયો ચેત્થ સત્તતીતિ.

૧૧. એકાદસનિપાતો

૧. સંકિચ્ચત્થેરગાથા

૫૯૭.‘‘કિં તવત્થો વને તાત, ઉજ્જુહાનોવ પાવુસે;
વેરમ્ભા રમણીયા તે, પવિવેકો હિ ઝાયિનં.

૫૯૮.‘‘યથા અબ્ભાનિ વેરમ્ભો, વાતો નુદતિ પાવુસે;
સઞ્ઞા મે અભિકિરન્તિ, વિવેકપટિસઞ્ઞુતા.

૫૯૯.‘‘અપણ્ડરો અણ્ડસમ્ભવો, સીવથિકાય નિકેતચારિકો;
ઉપ્પાદયતેવ મે સતિં, સન્દેહસ્મિં વિરાગનિસ્સિતં.

૬૦૦.‘‘યઞ્ચ અઞ્ઞે ન રક્ખન્તિ, યો ચ અઞ્ઞે ન રક્ખતિ;
સ વે ભિક્ખુ સુખં સેતિ, કામેસુ અનપેક્ખવા.

૬૦૧.‘‘અચ્છોદિકા પુથુસિલા, ગોનઙ્ગુલમિગાયુતા;
અમ્બુસેવાલસઞ્છન્ના, તે સેલા રમયન્તિ મં.

૬૦૨.‘‘વસિતં મે અરઞ્ઞેસુ, કન્દરાસુ ગુહાસુ ચ;
સેનાસનેસુ પન્તેસુ, વાળમિગનિસેવિતે.

૬૦૩.‘‘‘ઇમે હઞ્ઞન્તુ વજ્ઝન્તુ, દુક્ખં પપ્પોન્તુ પાણિનો’;
સઙ્કપ્પં નાભિજાનામિ, અનરિયં દોસસંહિતં.

૬૦૪.‘‘પરિચિણ્ણો મયા સત્થા, કતં બુદ્ધસ્સ સાસનં;
ઓહિતો ગરુકો ભારો, ભવનેત્તિ સમૂહતા.

૬૦૫.‘‘યસ્સ ચત્થાય [યસ્સત્થાય (સી॰)] પબ્બજિતો, અગારસ્માનગારિયં;
સો મે અત્થો અનુપ્પત્તો, સબ્બસંયોજનક્ખયો.

૬૦૬.‘‘નાભિનન્દામિ મરણં, નાભિનન્દામિ જીવિતં;
કાલઞ્ચ પટિકઙ્ખામિ, નિબ્બિસં ભતકો યથા.

૬૦૭.‘‘નાભિનન્દામિ મરણં, નાભિનન્દામિ જીવિતં;
કાલઞ્ચ પટિકઙ્ખામિ, સમ્પજાનો પતિસ્સતો’’તિ.

… સંકિચ્ચો થેરો….

એકાદસનિપાતો નિટ્ઠિતો.

તત્રુદ્દાનં –

સંકિચ્ચથેરો એકોવ, કતકિચ્ચો અનાસવો;
એકાદસનિપાતમ્હિ, ગાથા એકાદસેવ ચાતિ.

૧૨. દ્વાદસકનિપાતો

૧. સીલવત્થેરગાથા

૬૦૮.“સીલમેવિધ સિક્ખેથ, અસ્મિં લોકે સુસિક્ખિતં;
સીલં હિ સબ્બસમ્પત્તિં, ઉપનામેતિ સેવિતં.

૬૦૯.“સીલં રક્ખેય્ય મેધાવી, પત્થયાનો તયો સુખે;
પસંસં વિત્તિલાભઞ્ચ, પેચ્ચ સગ્ગે પમોદનં [પેચ્ચ સગ્ગે ચ મોદનં (સી॰ પી॰)].

૬૧૦.“સીલવા હિ બહૂ મિત્તે, સઞ્ઞમેનાધિગચ્છતિ;
દુસ્સીલો પન મિત્તેહિ, ધંસતે પાપમાચરં.

૬૧૧.“અવણ્ણઞ્ચ અકિત્તિઞ્ચ, દુસ્સીલો લભતે નરો;
વણ્ણં કિત્તિં પસંસઞ્ચ, સદા લભતિ સીલવા.

૬૧૨.“આદિ સીલં પતિટ્ઠા ચ, કલ્યાણાનઞ્ચ માતુકં;
પમુખં સબ્બધમ્માનં, તસ્મા સીલં વિસોધયે.

૬૧૩.“વેલા ચ સંવરં સીલં [સંવરો સીલં (સી॰), સંવરસીલં (સી॰ અટ્ઠ॰)], ચિત્તસ્સ અભિહાસનં;
તિત્થઞ્ચ સબ્બબુદ્ધાનં, તસ્મા સીલં વિસોધયે.

૬૧૪.“સીલં બલં અપ્પટિમં, સીલં આવુધમુત્તમં;
સીલમાભરણં સેટ્ઠં, સીલં કવચમબ્ભુતં.

૬૧૫.“સીલં સેતુ મહેસક્ખો, સીલં ગન્ધો અનુત્તરો;
સીલં વિલેપનં સેટ્ઠં, યેન વાતિ દિસોદિસં.

૬૧૬.“સીલં સમ્બલમેવગ્ગં, સીલં પાથેય્યમુત્તમં;
સીલં સેટ્ઠો અતિવાહો, યેન યાતિ દિસોદિસં.

૬૧૭.“ઇધેવ નિન્દં લભતિ, પેચ્ચાપાયે ચ દુમ્મનો;
સબ્બત્થ દુમ્મનો બાલો, સીલેસુ અસમાહિતો.

૬૧૮.“ઇધેવ કિત્તિં લભતિ, પેચ્ચ સગ્ગે ચ સુમ્મનો;
સબ્બત્થ સુમનો ધીરો, સીલેસુ સુસમાહિતો.

૬૧૯.“સીલમેવ ઇધ અગ્ગં, પઞ્ઞવા પન ઉત્તમો;
મનુસ્સેસુ ચ દેવેસુ, સીલપઞ્ઞાણતો જય”ન્તિ.

૨. સુનીતત્થેરગાથા

૬૨૦.“નીચે કુલમ્હિ જાતોહં, દલિદ્દો અપ્પભોજનો;
હીનકમ્મં [હીનં કમ્મં (સ્યા॰)] મમં આસિ, અહોસિં પુપ્ફછડ્ડકો.

૬૨૧.‘‘જિગુચ્છિતો મનુસ્સાનં, પરિભૂતો ચ વમ્ભિતો;
નીચં મનં કરિત્વાન, વન્દિસ્સં બહુકં જનં.

૬૨૨.‘‘અથદ્દસાસિં સમ્બુદ્ધં, ભિક્ખુસઙ્ઘપુરક્ખતં;
પવિસન્તં મહાવીરં, મગધાનં પુરુત્તમં.

૬૨૩.‘‘નિક્ખિપિત્વાન બ્યાભઙ્ગિં, વન્દિતું ઉપસઙ્કમિં;
મમેવ અનુકમ્પાય, અટ્ઠાસિ પુરિસુત્તમો.

૬૨૪.‘‘વન્દિત્વા સત્થુનો પાદે, એકમન્તં ઠિતો તદા;
પબ્બજ્જં અહમાયાચિં, સબ્બસત્તાનમુત્તમં.

૬૨૫.‘‘તતો કારુણિકો સત્થા, સબ્બલોકાનુકમ્પકો;
‘એહિ ભિક્ખૂ’તિ મં આહ, સા મે આસૂપસમ્પદા.

૬૨૬.‘‘સોહં એકો અરઞ્ઞસ્મિં, વિહરન્તો અતન્દિતો;
અકાસિં સત્થુવચનં, યથા મં ઓવદી જિનો.

૬૨૭.‘‘રત્તિયા પઠમં યામં, પુબ્બજાતિમનુસ્સરિં;
રત્તિયા મજ્ઝિમં યામં, દિબ્બચક્ખું વિસોધયિં [દિબ્બચક્ખુ વિસોધિતં (ક॰)];
રત્તિયા પચ્છિમે યામે, તમોખન્ધં પદાલયિં.

૬૨૮.‘‘તતો રત્યા વિવસાને, સૂરિયસ્સુગ્ગમનં પતિ;
ઇન્દો બ્રહ્મા ચ આગન્ત્વા, મં નમસ્સિંસુ પઞ્જલી.

૬૨૯.‘‘‘નમો તે પુરિસાજઞ્ઞ, નમો તે પુરિસુત્તમ;
યસ્સ તે આસવા ખીણા, દક્ખિણેય્યોસિ મારિસ’.

૬૩૦.‘‘તતો દિસ્વાન મં સત્થા, દેવસઙ્ઘપુરક્ખતં;
સિતં પાતુકરિત્વાન, ઇમમત્થં અભાસથ.

૬૩૧[સુ॰ નિ॰ ૬૬૦ સુત્તનિપાતેપિ] ‘‘‘તપેન બ્રહ્મચરિયેન, સંયમેન દમેન ચ;
એતેન બ્રાહ્મણો હોતિ, એતં બ્રાહ્મણમુત્તમ’’’ન્તિ.

... સુનીતો થેરો....

દ્વાદસકનિપાતો નિટ્ઠિતો.

તત્રુદ્દાનં –

સીલવા ચ સુનીતો ચ, થેરા દ્વે તે મહિદ્ધિકા;
દ્વાદસમ્હિ નિપાતમ્હિ, ગાથાયો ચતુવીસતીતિ.

૧૩. તેરસનિપાતો

૧. સોણકોળિવિસત્થેરગાથા

૬૩૨.“યાહુ રટ્ઠે સમુક્કટ્ઠો, રઞ્ઞો અઙ્ગસ્સ પદ્ધગૂ [પત્થગૂ (સ્યા॰), પટ્ઠગૂ (ક॰)];
સ્વાજ્જ ધમ્મેસુ ઉક્કટ્ઠો, સોણો દુક્ખસ્સ પારગૂ.

૬૩૩.“પઞ્ચ છિન્દે પઞ્ચ જહે, પઞ્ચ ચુત્તરિ ભાવયે;
પઞ્ચસઙ્ગાતિગો ભિક્ખુ, ઓઘતિણ્ણોતિ વુચ્ચતિ.

૬૩૪.“ઉન્નળસ્સ પમત્તસ્સ, બાહિરાસસ્સ [બાહિરાસયસ્સ (ક॰)] ભિક્ખુનો;
સીલં સમાધિ પઞ્ઞા ચ, પારિપૂરિં ન ગચ્છતિ.

૬૩૫.“યઞ્હિ કિચ્ચં અપવિદ્ધં [તદપવિદ્ધં (સી॰ સ્યા॰)], અકિચ્ચં પન કરીયતિ;
ઉન્નળાનં પમત્તાનં, તેસં વડ્ઢન્તિ આસવા.

૬૩૬.“યેસઞ્ચ સુસમારદ્ધા, નિચ્ચં કાયગતા સતિ;
અકિચ્ચં તે ન સેવન્તિ, કિચ્ચે સાતચ્ચકારિનો;
સતાનં સમ્પજાનાનં, અત્થં ગચ્છન્તિ આસવા.

૬૩૭.“ઉજુમગ્ગમ્હિ અક્ખાતે, ગચ્છથ મા નિવત્તથ;
અત્તના ચોદયત્તાનં, નિબ્બાનમભિહારયે.

૬૩૮.“અચ્ચારદ્ધમ્હિ વીરિયમ્હિ, સત્થા લોકે અનુત્તરો;
વીણોપમં કરિત્વા મે, ધમ્મં દેસેસિ ચક્ખુમા;
તસ્સાહં વચનં સુત્વા, વિહાસિં સાસને રતો.

૬૩૯.“સમથં પટિપાદેસિં, ઉત્તમત્થસ્સ પત્તિયા;
તિસ્સો વિજ્જા અનુપ્પત્તા, કતં બુદ્ધસ્સ સાસનં.

૬૪૦.“નેક્ખમ્મે [નિક્ખમે (ક॰), નેક્ખમ્મં (મહાવ॰ ૨૪૪; અ॰ નિ॰ ૬.૫૫)] અધિમુત્તસ્સ, પવિવેકઞ્ચ ચેતસો;
અબ્યાપજ્ઝાધિમુત્તસ્સ [અબ્યાપજ્ઝાધિમ્હુત્તસ્સ (ક॰)], ઉપાદાનક્ખયસ્સ ચ.

૬૪૧.“તણ્હક્ખયાધિમુત્તસ્સ, અસમ્મોહઞ્ચ ચેતસો;
દિસ્વા આયતનુપ્પાદં, સમ્મા ચિત્તં વિમુચ્ચતિ.

૬૪૨.“તસ્સ સમ્મા વિમુત્તસ્સ, સન્તચિત્તસ્સ ભિક્ખુનો;
કતસ્સ પટિચયો નત્થિ, કરણીયં ન વિજ્જતિ.

૬૪૩.‘‘સેલો યથા એકઘનો [એકઘનો (ક॰)], વાતેન ન સમીરતિ;
એવં રૂપા રસા સદ્દા, ગન્ધા ફસ્સા ચ કેવલા.

૬૪૪.‘‘ઇટ્ઠા ધમ્મા અનિટ્ઠા ચ, નપ્પવેધેન્તિ તાદિનો;
ઠિતં ચિત્તં વિસઞ્ઞુત્તં, વયઞ્ચસ્સાનુપસ્સતી’’તિ.

… સોણો કોળિવિસો થેરો….

તેરસનિપાતો નિટ્ઠિતો.

તત્રુદ્દાનં –

સોણો કોળિવિસો થેરો, એકોયેવ મહિદ્ધિકો;
તેરસમ્હિ નિપાતમ્હિ, ગાથાયો ચેત્થ તેરસાતિ.

૧૪. ચુદ્દસકનિપાતો

૧. ખદિરવનિયરેવતત્થેરગાથા

૬૪૫.‘‘યદા અહં પબ્બજિતો, અગારસ્માનગારિયં;
નાભિજાનામિ સઙ્કપ્પં, અનરિયં દોસસંહિતં.

૬૪૬.‘‘‘ઇમે હઞ્ઞન્તુ વજ્ઝન્તુ, દુક્ખં પપ્પોન્તુ પાણિનો’;
સઙ્કપ્પં નાભિજાનામિ, ઇમસ્મિં દીઘમન્તરે.

૬૪૭.‘‘મેત્તઞ્ચ અભિજાનામિ, અપ્પમાણં સુભાવિતં;
અનુપુબ્બં પરિચિતં, યથા બુદ્ધેન દેસિતં.

૬૪૮.‘‘સબ્બમિત્તો સબ્બસખો, સબ્બભૂતાનુકમ્પકો;
મેત્તચિત્તઞ્ચ [મેત્તં ચિત્તં (સી॰ સ્યા॰)] ભાવેમિ, અબ્યાપજ્જરતો [અબ્યાપજ્ઝરતો (સી॰ સ્યા॰)] સદા.

૬૪૯.‘‘અસંહીરં અસંકુપ્પં, ચિત્તં આમોદયામહં;
બ્રહ્મવિહારં ભાવેમિ, અકાપુરિસસેવિતં.

૬૫૦.‘‘અવિતક્કં સમાપન્નો, સમ્માસમ્બુદ્ધસાવકો;
અરિયેન તુણ્હીભાવેન, ઉપેતો હોતિ તાવદે.

૬૫૧.‘‘યથાપિ પબ્બતો સેલો, અચલો સુપ્પતિટ્ઠિતો;
એવં મોહક્ખયા ભિક્ખુ, પબ્બતોવ ન વેધતિ.

૬૫૨.‘‘અનઙ્ગણસ્સ પોસસ્સ, નિચ્ચં સુચિગવેસિનો;
વાલગ્ગમત્તં પાપસ્સ, અબ્ભમત્તંવ ખાયતિ.

૬૫૩.‘‘નગરં યથા પચ્ચન્તં, ગુત્તં સન્તરબાહિરં;
એવં ગોપેથ અત્તાનં, ખણો વો મા ઉપચ્ચગા.

૬૫૪.‘‘નાભિનન્દામિ મરણં, નાભિનન્દામિ જીવિતં;
કાલઞ્ચ પટિકઙ્ખામિ, નિબ્બિસં ભતકો યથા.

૬૫૫.‘‘નાભિનન્દામિ મરણં…પે॰… સમ્પજાનો પતિસ્સતો.
૬૫૬.‘‘પરિચિણ્ણો મયા સત્થા, કતં બુદ્ધસ્સ સાસનં;
ઓહિતો ગરુકો ભારો, ભવનેત્તિ સમૂહતા.

૬૫૭.‘‘યસ્સ ચત્થાય પબ્બજિતો, અગારસ્માનગારિયં;

સો મે અત્થો અનુપ્પત્તો, સબ્બસંયોજનક્ખયો.

૬૫૮.‘‘સમ્પાદેથપ્પમાદેન, એસા મે અનુસાસની;
હન્દાહં પરિનિબ્બિસ્સં, વિપ્પમુત્તોમ્હિ સબ્બધી’’તિ.

… ખદિરવનિયરેવતો થેરો….

૨. ગોદત્તત્થેરગાથા

૬૫૯.‘‘યથાપિ ભદ્દો આજઞ્ઞો, ધુરે યુત્તો ધુરસ્સહો [ધુરાસહો (અટ્ઠ॰)];
મથિતો અતિભારેન, સંયુગં નાતિવત્તતિ.

૬૬૦.‘‘એવં પઞ્ઞાય યે તિત્તા, સમુદ્દો વારિના યથા;
ન પરે અતિમઞ્ઞન્તિ, અરિયધમ્મોવ પાણિનં.

૬૬૧.‘‘કાલે કાલવસં પત્તા, ભવાભવવસં ગતા;
નરા દુક્ખં નિગચ્છન્તિ, તેધ સોચન્તિ માણવા [માનવા (સી॰)].

૬૬૨.‘‘ઉન્નતા સુખધમ્મેન, દુક્ખધમ્મેન ચોનતા;
દ્વયેન બાલા હઞ્ઞન્તિ, યથાભૂતં અદસ્સિનો.

૬૬૩.‘‘યે ચ દુક્ખે સુખસ્મિઞ્ચ, મજ્ઝે સિબ્બિનિમચ્ચગૂ;
ઠિતા તે ઇન્દખીલોવ, ન તે ઉન્નતઓનતા.

૬૬૪.‘‘ન હેવ લાભે નાલાભે, ન યસે ન ચ કિત્તિયા;
ન નિન્દાયં પસંસાય, ન તે દુક્ખે સુખમ્હિ.

૬૬૫.‘‘સબ્બત્થ તે ન લિમ્પન્તિ, ઉદબિન્દુવ પોક્ખરે;
સબ્બત્થ સુખિતા ધીરા, સબ્બત્થ અપરાજિતા.

૬૬૬.‘‘ધમ્મેન ચ અલાભો યો, યો ચ લાભો અધમ્મિકો;
અલાભો ધમ્મિકો સેય્યો, યં ચે લાભો અધમ્મિકો.

૬૬૭.‘‘યસો ચ અપ્પબુદ્ધીનં, વિઞ્ઞૂનં અયસો ચ યો;
અયસોવ સેય્યો વિઞ્ઞૂનં, ન યસો અપ્પબુદ્ધિનં.

૬૬૮.‘‘દુમ્મેધેહિ પસંસા ચ, વિઞ્ઞૂહિ ગરહા ચ યા;
ગરહાવ સેય્યો વિઞ્ઞૂહિ, યં ચે બાલપ્પસંસના.

૬૬૯.‘‘સુખઞ્ચ કામમયિકં, દુક્ખઞ્ચ પવિવેકિયં;

પવિવેકદુક્ખં સેય્યો, યં ચે કામમયં સુખં.

૬૭૦.‘‘જીવિતઞ્ચ અધમ્મેન, ધમ્મેન મરણઞ્ચ યં;
મરણં ધમ્મિકં સેય્યો, યં ચે જીવે અધમ્મિકં.

૬૭૧.‘‘કામકોપપ્પહીના યે, સન્તચિત્તા ભવાભવે;
ચરન્તિ લોકે અસિતા, નત્થિ તેસં પિયાપિયં.

૬૭૨.‘‘ભાવયિત્વાન બોજ્ઝઙ્ગે, ઇન્દ્રિયાનિ બલાનિ ચ;
પપ્પુય્ય પરમં સન્તિં, પરિનિબ્બન્તિનાસવા’’તિ.

... ગોદત્તો થેરો....

ચુદ્દસકનિપાતો નિટ્ઠિતો.

તત્રુદ્દાનં –

રેવતો ચેવ ગોદત્તો, થેરા દ્વે તે મહિદ્ધિકા;
ચુદ્દસમ્હિ નિપાતમ્હિ, ગાથાયો અટ્ઠવીસતીતિ.

૧૫. સોળસકનિપાતો

૧. અઞ્ઞાસિકોણ્ડઞ્ઞત્થેરગાથા

૬૭૩.‘‘એસ ભિય્યો પસીદામિ, સુત્વા ધમ્મં મહારસં;
વિરાગો દેસિતો ધમ્મો, અનુપાદાય સબ્બસો.

૬૭૪.‘‘બહૂનિ લોકે ચિત્રાનિ, અસ્મિં પથવિમણ્ડલે;
મથેન્તિ મઞ્ઞે સઙ્કપ્પં, સુભં રાગૂપસંહિતં.

૬૭૫.‘‘રજમુહતઞ્ચ વાતેન, યથા મેઘોપસમ્મયે;
એવં સમ્મન્તિ સઙ્કપ્પા, યદા પઞ્ઞાય પસ્સતિ.

૬૭૬[ધ॰ પ॰ ૨૭૭ ધમ્મપદે] ‘‘સબ્બે સઙ્ખારા અનિચ્ચાતિ, યદા પઞ્ઞાય પસ્સતિ;
અથ નિબ્બિન્દતિ દુક્ખે, એસ મગ્ગો વિસુદ્ધિયા.

૬૭૭[ધ॰ પ॰ ૨૭૮ ધમ્મપદે] ‘‘સબ્બે સઙ્ખારા દુક્ખાતિ, યદા પઞ્ઞાય પસ્સતિ
અથ નિબ્બિન્દતિ દુક્ખે, એસ મગ્ગો વિસુદ્ધિયા.

૬૭૮[ધ॰ પ॰ ૨૭૯ ધમ્મપદે] ‘‘સબ્બે ધમ્મા અનત્તાતિ, યદા પઞ્ઞાય પસ્સતિ;
અથ નિબ્બિન્દતિ દુક્ખે, એસ મગ્ગો વિસુદ્ધિયા.

૬૭૯.‘‘બુદ્ધાનુબુદ્ધો યો થેરો, કોણ્ડઞ્ઞો તિબ્બનિક્કમો;
પહીનજાતિમરણો, બ્રહ્મચરિયસ્સ કેવલી.

૬૮૦.‘‘ઓઘપાસો દળ્હખિલો [દળ્હો ખિલો (સ્યા॰ ક॰)], પબ્બતો દુપ્પદાલયો;
છેત્વા ખિલઞ્ચ પાસઞ્ચ, સેલં ભેત્વાન [છેત્વાન (ક॰)] દુબ્ભિદં;
તિણ્ણો પારઙ્ગતો ઝાયી, મુત્તો સો મારબન્ધના.

૬૮૧.‘‘ઉદ્ધતો ચપલો ભિક્ખુ, મિત્તે આગમ્મ પાપકે;
સંસીદતિ મહોઘસ્મિં, ઊમિયા પટિકુજ્જિતો.

૬૮૨.‘‘અનુદ્ધતો અચપલો, નિપકો સંવુતિન્દ્રિયો;
કલ્યાણમિત્તો મેધાવી, દુક્ખસ્સન્તકરો સિયા.

૬૮૩.‘‘કાલપબ્બઙ્ગસઙ્કાસો, કિસો ધમનિસન્થતો;
મત્તઞ્ઞૂ અન્નપાનસ્મિં, અદીનમનસો નરો.

૬૮૪.‘‘ફુટ્ઠો ડંસેહિ મકસેહિ, અરઞ્ઞસ્મિં બ્રહાવને;

નાગો સઙ્ગામસીસેવ, સતો તત્રાધિવાસયે.

૬૮૫.“નાભિનન્દામિ મરણં...પે॰... નિબ્બિસં ભતકો યથા.

૬૮૬.“નાભિનન્દામિ મરણં...પે॰... સમ્પજાનાએ પતિસ્સતો.

૬૮૭.“પરિચિણ્ણો મયા સત્થા...પે॰... ભવનેત્તિ સમૂહતા.

૬૮૮.“યસ્સ ચત્થાય પબ્બજિતો, અગારસ્માનગારિયં;
સો મે અત્થો અનુપ્પત્તો, કિં મે સદ્ધિવિહારિના”તિ.

... અઞ્ઞાસિકોણ્ડઞ્ઞો [અઞ્ઞાકોણ્ડઞ્ઞો (સી॰ સ્યા॰)] થેરો....

૨. ઉદાયિત્થેરગાથા

૬૮૯[અ॰ નિ॰ ૬.૪૩] “મનુસ્સભૂતં સમ્બુદ્ધં, અત્તદન્તં સમાહિતં;
ઇરિયમાનં બ્રહ્મપથે, ચિત્તસ્સૂપસમે રતં.

૬૯૦.“યં મનુસ્સા નમસ્સન્તિ, સબ્બધમ્માન પારગું;
દેવાપિ તં નમસ્સન્તિ, ઇતિ મે અરહતો સુતં.

૬૯૧.“સબ્બસંયોજનાતીતં , વના નિબ્બનમાગતં;
કામેહિ નેક્ખમ્મરતં [નિક્ખમ્મરતં (ક॰)], મુત્તં સેલાવ કઞ્ચનં.

૬૯૨.“સ વે અચ્ચરુચિ નાગો, હિમવાવઞ્ઞે સિલુચ્ચયે;
સબ્બેસં નાગનામાનં, સચ્ચનામો અનુત્તરો.

૬૯૩.“નાગં વો કિત્તયિસ્સામિ, ન હિ આગું કરોતિ સો;
સોરચ્ચં અવિહિંસા ચ, પાદા નાગસ્સ તે દુવે.

૬૯૪.“સતિ ચ સમ્પજઞ્ઞઞ્ચ, ચરણા નાગસ્સ તેપરે;
સદ્ધાહત્થો મહાનાગો, ઉપેક્ખાસેતદન્તવા.

૬૯૫.“સતિ ગીવા સિરો પઞ્ઞા, વીમંસા ધમ્મચિન્તના;
ધમ્મકુચ્છિસમાવાસો, વિવેકો તસ્સ વાલધિ.

૬૯૬.“સો ઝાયી અસ્સાસરતો, અજ્ઝત્તં સુસમાહિતો;
ગચ્છં સમાહિતો નાગો, ઠિતો નાગો સમાહિતો.

૬૯૭.“સયં સમાહિતો નાગો, નિસિન્નોપિ સમાહિતો;
સબ્બત્થ સંવુતો નાગો, એસા નાગસ્સ સમ્પદા.

૬૯૮.“ભુઞ્જતિ અનવજ્જાનિ, સાવજ્જાનિ ન ભુઞ્જતિ;

ઘાસમચ્છાદનં લદ્ધા, સન્નિધિં પરિવજ્જયં.

૬૯૯.‘‘સંયોજનં અણું થૂલં, સબ્બં છેત્વાન બન્ધનં;
યેન યેનેવ ગચ્છતિ, અનપક્ખોવ ગચ્છતિ.

૭૦૦.‘‘યથાપિ ઉદકે જાતં, પુણ્ડરીકં પવડ્ઢતિ;
નોપલિપ્પતિ તોયેન, સુચિગન્ધં મનોરમં.

૭૦૧.‘‘તથેવ ચ લોકે જાતો, બુદ્ધો લોકે વિહરતિ;
નોપલિપ્પતિ લોકેન, તોયેન પદુમં યથા.

૭૦૨.‘‘મહાગિનિ પજ્જલિતો, અનાહારોપસમ્મતિ;
અઙ્ગારેસુ ચ સન્તેસુ, નિબ્બુતોતિ પવુચ્ચતિ.

૭૦૩.‘‘અત્થસ્સાયં વિઞ્ઞાપની, ઉપમા વિઞ્ઞૂહિ દેસિતા;
વિઞ્ઞિસ્સન્તિ મહાનાગા, નાગં નાગેન દેસિતં.

૭૦૪.‘‘વીતરાગો વીતદોસો, વીતમોહો અનાસવો;
સરીરં વિજહં નાગો, પરિનિબ્બિસ્સત્યનાસવો’’તિ.

… ઉદાયી થેરો….

સોળસકનિપાતો નિટ્ઠિતો.

તત્રુદ્દાનં –

કોણ્ડઞ્ઞો ચ ઉદાયી ચ, થેરા દ્વે તે મહિદ્ધિકા;
સોળસમ્હિ નિપાતમ્હિ, ગાથાયો દ્વે ચ તિંસ ચાતિ.

૧૬. વીસતિનિપાતો

૧. અધિમુત્તત્થેરગાથા

૭૦૫.‘‘યઞ્ઞત્થં વા ધનત્થં વા, યે હનામ મયં પુરે;
અવસેસં [અવસે તં (સી॰ અટ્ઠ॰ મૂલપાઠો), અવસેસાનં (અટ્ઠ॰?)] ભયં હોતિ, વેધન્તિ વિલપન્તિ ચ.

૭૦૬.‘‘તસ્સ તે નત્થિ ભીતત્તં, ભિય્યો વણ્ણો પસીદતિ;
કસ્મા ન પરિદેવેસિ, એવરૂપે મહબ્ભયે.

૭૦૭.‘‘નત્થિ ચેતસિકં દુક્ખં, અનપેક્ખસ્સ ગામણિ;
અતિક્કન્તા ભયા સબ્બે, ખીણસંયોજનસ્સ વે.

૭૦૮.‘‘ખીણાય ભવનેત્તિયા, દિટ્ઠે ધમ્મે યથાતથે;
ન ભયં મરણે હોતિ, ભારનિક્ખેપને યથા.

૭૦૯.‘‘સુચિણ્ણં બ્રહ્મચરિયં મે, મગ્ગો ચાપિ સુભાવિતો;
મરણે મે ભયં નત્થિ, રોગાનમિવ સઙ્ખયે.

૭૧૦.‘‘સુચિણ્ણં બ્રહ્મચરિયં મે, મગ્ગો ચાપિ સુભાવિતો;
નિરસ્સાદા ભવા દિટ્ઠા, વિસં પિત્વાવ [પીત્વાવ (સી॰)] છડ્ડિતં.

૭૧૧.‘‘પારગૂ અનુપાદાનો, કતકિચ્ચો અનાસવો;
તુટ્ઠો આયુક્ખયા હોતિ, મુત્તો આઘાતના યથા.

૭૧૨.‘‘ઉત્તમં ધમ્મતં પત્તો, સબ્બલોકે અનત્થિકો;
આદિત્તાવ ઘરા મુત્તો, મરણસ્મિં ન સોચતિ.

૭૧૩.‘‘યદત્થિ સઙ્ગતં કિઞ્ચિ, ભવો વા યત્થ લબ્ભતિ;
સબ્બં અનિસ્સરં એતં, ઇતિ વુત્તં મહેસિના.

૭૧૪.‘‘યો તં તથા પજાનાતિ, યથા બુદ્ધેન દેસિતં;
ન ગણ્હાતિ ભવં કિઞ્ચિ, સુતત્તંવ અયોગુળં.

૭૧૫.‘‘ન મે હોતિ ‘અહોસિ’ન્તિ, ‘ભવિસ્સ’ન્તિ ન હોતિ મે;
સઙ્ખારા વિગમિસ્સન્તિ, તત્થ કા પરિદેવના.

૭૧૬.‘‘સુદ્ધં ધમ્મસમુપ્પાદં, સુદ્ધં સઙ્ખારસન્તતિં;
પસ્સન્તસ્સ યથાભૂતં, ન ભયં હોતિ ગામણિ.

૭૧૭.“તિણકટ્ઠસમં લોકં, યદા પઞ્ઞાય પસ્સતિ;
મમત્તં સો અસંવિન્દં, ‘નત્થિ મે’તિ ન સોચતિ.

૭૧૮.“ઉક્કણ્ઠામિ સરીરેન, ભવેનમ્હિ અનત્થિકો;
સોયં ભિજ્જિસ્સતિ કાયો, અઞ્ઞો ચ ન ભવિસ્સતિ.

૭૧૯.“યં વો કિચ્ચં સરીરેન, તં કરોથ યદિચ્છથ;
ન મે તપ્પચ્ચયા તત્થ, દોસો પેમઞ્ચ હેહિતિ”.

૭૨૦.તસ્સ તં વચનં સુત્વા, અબ્ભુતં લોમહંસનં;
સત્થાનિ નિક્ખિપિત્વાન, માણવા એતદબ્રવું.

૭૨૧.“કિં ભદન્તે કરિત્વાન, કો વા આચરિયો તવ;
કસ્સ સાસનમાગમ્મ, લબ્ભતે તં અસોકતા”.

૭૨૨.“સબ્બઞ્ઞૂ સબ્બદસ્સાવી, જિનો આચરિયો મમ;
મહાકારુણિકો સત્થા, સબ્બલોકતિકિચ્છકો.

૭૨૩.“તેનાયં દેસિતો ધમ્મો, ખયગામી અનુત્તરો;
તસ્સ સાસનમાગમ્મ, લબ્ભતે તં અસોકતા”.

૭૨૪.સુત્વાન ચોરા ઇસિનો સુભાસિતં, નિક્ખિપ્પ સત્થાનિ ચ આવુધાનિ ચ;
તમ્હા ચ કમ્મા વિરમિંસુ એકે, એકે ચ પબ્બજ્જમરોચયિંસુ.

૭૨૫.તે પબ્બજિત્વા સુગતસ્સ સાસને, ભાવેત્વ બોજ્ઝઙ્ગબલાનિ પણ્ડિતા;
ઉદગ્ગચિત્તા સુમના કતિન્દ્રિયા, ફુસિંસુ નિબ્બાનપદં અસઙ્ખતન્તિ.

...અધિમુત્તો થેરો....

૨. પારાપરિયત્થેરગાથા

૭૨૬.“સમણસ્સ અહુ ચિન્તા, પારાપરિયસ્સ ભિક્ખુનો;
એકકસ્સ નિસિન્નસ્સ, પવિવિત્તસ્સ ઝાયિનો.

૭૨૭.“કિમાનુપુબ્બં પુરિસો, કિં વતં કિં સમાચારં;
અત્તનો કિચ્ચકારીસ્સ, ન ચ કઞ્ચિ વિહેઠયે.

૭૨૮.“ઇન્દ્રિયાનિ મનુસ્સાનં, હિતાય અહિતાય ચ;
અરક્ખિતાનિ અહિતાય, રક્ખિતાનિ હિતાય ચ.

૭૨૯.“ઇન્દ્રિયાનેવ સારક્ખં, ઇન્દ્રિયાનિ ચ ગોપયં;
અત્તનો કિચ્ચકારીસ્સ, ન ચ કઞ્ચિ વિહેઠયે.

૭૩૦.“ચક્ખુન્દ્રિયં ચે રૂપેસુ, ગચ્છન્તં અનિવારયં;
અનાદીનવદસ્સાવી, સો દુક્ખા ન હિ મુચ્ચતિ.

૭૩૧.“સોતિન્દ્રિયં ચે સદ્દેસુ, ગચ્છન્તં અનિવારયં;
અનાદીનવદસ્સાવી, સો દુક્ખા ન હિ મુચ્ચતિ.

૭૩૨.“અનિસ્સરણદસ્સાવી , ગન્ધે ચે પટિસેવતિ;
ન સો મુચ્ચતિ દુક્ખમ્હા, ગન્ધેસુ અધિમુચ્છિતો.

૭૩૩.“અમ્બિલં મધુરગ્ગઞ્ચ, તિત્તકગ્ગમનુસ્સરં;
રસતણ્હાય ગધિતો, હદયં નાવબુજ્ઝતિ.

૭૩૪.“સુભાન્યપ્પટિકૂલાનિ, ફોટ્ઠબ્બાનિ અનુસ્સરં;
રત્તો રાગાધિકરણં, વિવિધં વિન્દતે દુખં.

૭૩૫.“મનં ચેતેહિ ધમ્મેહિ, યો ન સક્કોતિ રક્ખિતું;
તતો નં દુક્ખમન્વેતિ, સબ્બેહેતેહિ પઞ્ચહિ.

૭૩૬.“પુબ્બલોહિતસમ્પુણ્ણં, બહુસ્સ કુણપસ્સ ચ;
નરવીરકતં વગ્ગું, સમુગ્ગમિવ ચિત્તિતં.

૭૩૭.“કટુકં મધુરસ્સાદં, પિયનિબન્ધનં દુખં;
ખુરંવ મધુના લિત્તં, ઉલ્લિહં નાવબુજ્ઝતિ.

૭૩૮.“ઇત્થિરૂપે ઇત્થિસરે, ફોટ્ઠબ્બેપિ ચ ઇત્થિયા;
ઇત્થિગન્ધેસુ સારત્તો, વિવિધં વિન્દતે દુખં.

૭૩૯.“ઇત્થિસોતાનિ સબ્બાનિ, સન્દન્તિ પઞ્ચ પઞ્ચસુ;
તેસમાવરણં કાતું, યો સક્કોતિ વીરિયવા.

૭૪૦.“સો અત્થવા સો ધમ્મટ્ઠો, સો દક્ખો સો વિચક્ખણો;
કરેય્ય રમમાનોપિ, કિચ્ચં ધમ્મત્થસંહિતં.

૭૪૧.“અથો સીદતિ સઞ્ઞુત્તં, વજ્જે કિચ્ચં નિરત્થકં;
‘ન તં કિચ્ચ’ન્તિ મઞ્ઞિત્વા, અપ્પમત્તો વિચક્ખણો.

૭૪૨.“યઞ્ચ અત્થેન સઞ્ઞુત્તં, યા ચ ધમ્મગતા રતિ;

तं સમાદાય વત્તેથ, સા હિ વે ઉત્તમા રતિ.

૭૪૩.“ઉચ્ચાવચેહુપાયેહિ, પરેસમભિજિગીસતિ;
હન્ત્વા વધિત્વા અથ સોચયિત્વા, આલોપતિ સાહસા યો પરેસં.

૭૪૪.“તચ્છન્તો આણિયા આણિં, નિહન્તિ બલવા યથા;
ઇન્દ્રિયાનિન્દ્રિયેહેવ , નિહન્તિ કુસલો તથા.

૭૪૫.“સદ્ધં વીરિયં સમાધિઞ્ચ, સતિપઞ્ઞઞ્ચ ભાવયં;
પઞ્ચ પઞ્ચહિ હન્ત્વાન, અનીઘો યાતિ બ્રાહ્મણો.

૭૪૬.“સો અત્થવા સો ધમ્મટ્ઠો, કત્વા વાક્યાનુસાસનિં;
સબ્બેન સબ્બં બુદ્ધસ્સ, સો નરો સુખમેધતી”તિ.

...પારાપરિયો થેરો....

૩. તેલકાનિત્થેરગાથા

૭૪૭.“ચિરરત્તં વતાતાપી, ધમ્મં અનુવિચિન્તયં;
સમં ચિત્તસ્સ નાલત્થં, પુચ્છં સમણબ્રાહ્મણે.

૭૪૮.“‘કો સો પારઙ્ગતો લોકે, કો પત્તો અમતોગધં;
કસ્સ ધમ્મં પટિચ્છામિ, પરમત્થવિજાનનં’.

૭૪૯.“અન્તોવઙ્કગતો આસિ, મચ્છોવ ઘસમામિસં;
બદ્ધો મહિન્દપાસેન, વેપચિત્યસુરો યથા.

૭૫૦.“અઞ્છામિ નં ન મુઞ્ચામિ, અસ્મા સોકપરિદ્દવા;
કો મે બન્ધં મુઞ્ચં લોકે, સમ્બોધિં વેદયિસ્સતિ.

૭૫૧.“સમણં બ્રાહ્મણં વા કં, આદિસન્તં પભઙ્ગુનં.
કસ્સ ધમ્મં પટિચ્છામિ, જરામચ્ચુપવાહનં.

૭૫૨.“વિચિકિચ્છાકઙ્ખાગન્થિતં, સારમ્ભબલસઞ્ઞુતં;
કોધપ્પત્તમનત્થદ્ધં, અભિજપ્પપ્પદારણં.

૭૫૩.“તણ્હાધનુસમુટ્ઠાનં , દ્વે ચ પન્નરસાયુતં [દ્વેધાપન્નરસાયુતં (?)];
પસ્સ ઓરસિકં બાળ્હં, ભેત્વાન યદિ [યદ (સી॰ અટ્ઠ॰) હદિ (?) “હદયે”તિ તંસંવણ્ણના] તિટ્ઠતિ.

૭૫૪.“અનુદિટ્ઠીનં અપ્પહાનં, સઙ્કપ્પપરતેજિતં;

तेन विद्धो पवेधामि, पत्तंव मालुतेरितं.

७५५.“अज्झत्तं मे समुट्ठाय, खिप्पं पच्चति मामकं;
छफस्सायतनी कायो, यत्थ सरति सब्बदा.

७५६.“तं न पस्सामि तेकिच्छं, यो मेतं सल्लमुद्धरे;
नानारज्जेन सत्थेन [नारग्गेन न सत्थेन (?)], नाञ्ञेन विचिकिच्छितं.

७५७.“को मे असत्थो अवणो, सल्लमब्भन्तरपस्सयं;
अहिंसं सब्बगत्तानि, सल्लं मे उद्धरिस्सति.

७५८.“धम्मप्पति हि सो सेट्ठो, विसदोसप्पवाहको;
गम्भीरे पतितस्स मे, थलं पाणिञ्च दस्सये.

७५९.“रहदेहमस्मि ओगाळ्हो, अहारियरजमत्तिके;
मायाउसूयसारम्भ, थिनमिद्धमपत्थटे.

७६०.“उद्धच्चमेघथनितं, संयोजनवलाहकं;
वाहा वहन्ति कुद्दिट्ठिं [दुद्दिट्ठिं (सी॰ ध॰ प॰ ३३९)], सङ्कप्पा रागनिस्सिता.

७६१.“सवन्ति सब्बधि सोता, लता उब्भिज्ज तिट्ठति;
ते सोते को निवारेय्य, तं लतं को हि छेच्छति.

७६२.“वेलं करोथ भद्दन्ते, सोतानं सन्निवारणं;
मा ते मनोमयो सोतो, रुक्खंव सहसा लुवे.

७६३.“एवं मे भयजातस्स, अपारा पारमेसतो;
ताणो पञ्ञावुधो सत्था, इसिसङ्घनिसेवितो.

७६४.“सोपाणं सुगतं सुद्धं, धम्मसारमयं दळ्हं;
पादासि वुय्हमानस्स, ‘मा भायी’ति च मब्रवि.

७६५.“सतिपट्ठानपासादं, आरुय्ह पच्चवेक्खिसं;
यं तं पुब्बे अमञ्ञिस्सं, सक्कायाभिरतं पजं.

७६६.“यदा च मग्गमद्दक्खिं, नावाय अभिरूहनं;
अनधिट्ठाय अत्तानं, तित्थमद्दक्खिमुत्तमं.

७६७.“सल्लं अत्तसमुट्ठानं, भवनेत्तिप्पभावितं;
एतेसं अप्पवत्ताय [अप्पवत्तिया (?)], देसेसि मग्गमुत्तमं.

૭૬૮."દીઘરત્તાનુસયિતં, ચિરરત્તમધિટ્ઠિતં;
બુદ્ધો મેપાનુદી ગન્થં, વિસદોસપ્પવાહનો"તિ.

...તેલકાનિ થેરો....

૪. રટ્ઠપાલત્થેરગાથા

૭૬૯[મ॰ નિ॰ ૨.૩૦૨] "પસ્સ ચિત્તકતં બિમ્બં, અરુકાયં સમુસ્સિતં;
આતુરં બહુસઙ્કપ્પં, યસ્સ નત્થિ ધુવં ઠિતિ.

૭૭૦."પસ્સ ચિત્તકતં રૂપં, મણિના કુણ્ડલેન ચ;
અટ્ઠિં તચેન ઓનદ્ધં, સહ વત્થેહિ સોભતિ.

૭૭૧."અલત્તકકતા પાદા, મુખં ચુણ્ણકમક્ખિતં;
અલં બાલસ્સ મોહાય, નો ચ પારગવેસિનો.

૭૭૨."અટ્ઠપદકતા કેસા, નેત્તા અઞ્જનમક્ખિતા;
અલં બાલસ્સ મોહાય, નો ચ પારગવેસિનો.

૭૭૩."અઞ્જનીવ નવા ચિત્તા, પૂતિકાયો અલઙ્કતો;
અલં બાલસ્સ મોહાય, નો ચ પારગવેસિનો.

૭૭૪."ઓદહિ મિગવો પાસં, નાસદા વાગુરં મિગો;
ભુત્વા નિવાપં ગચ્છામ, કન્દન્તે મિગબન્ધકે.

૭૭૫."છિન્નો પાસો મિગવસ્સ, નાસદા વાગુરં મિગો;
ભુત્વા નિવાપં ગચ્છામ, સોચન્તે મિગલુદ્દકે.

૭૭૬."પસ્સામિ લોકે સધને મનુસ્સે, લદ્ધાન વિત્તં ન દદન્તિ મોહા;
લુદ્ધા ધનં સન્નિચયં કરોન્તિ, ભિય્યોવ કામે અભિપત્થયન્તિ.

૭૭૭."રાજા પસય્હપ્પથવિં વિજેત્વા, સસાગરન્તં મહિમાવસન્તો;
ઓરં સમુદ્દસ્સ અતિત્તરૂપો, પારં સમુદ્દસ્સપિ પત્થયેથ.

૭૭૮."રાજા ચ અઞ્ઞે ચ બહૂ મનુસ્સા, અવીતતણ્હા મરણં ઉપેન્તિ;
ઊનાવ હુત્વાન જહન્તિ દેહં, કામેહિ લોકમ્હિ ન હત્થિ તિત્તિ.

૭૭૯."કન્દન્તિ નં ઞાતી પકિરિય કેસે, અહો વતા નો અમરાતિ ચાહુ;
વત્થેન નં પારુતં નીહરિત્વા, ચિતં સમોધાય તતો ડહન્તિ.

૭૮૦.“સો ડય્હતિ સૂલેહિ તુજ્જમાનો, એકેન વત્થેન [એતેન ગત્થેન (ક॰)] પહાય ભોગે;
ન મીયમાનસ્સ ભવન્તિ તાણા, ઞાતી ચ મિત્તા અથ વા સહાયા.

૭૮૧.“દાયાદકા તસ્સ ધનં હરન્તિ, સત્તો પન ગચ્છતિ યેન કમ્મં;
ન મીયમાનં ધનમન્વેતિ [મન્વિતિ (ક॰)] કિઞ્ચિ, પુત્તા ચ દારા ચ ધનઞ્ચ રટ્ઠં.

૭૮૨.“ન દીઘમાયું લભતે ધનેન, ન ચાપિ વિત્તેન જરં વિહન્તિ;
અપ્પપ્પં હિદં જીવિતમાહુ ધીરા, અસસ્સતં વિપ્પરિણામધમ્મં.

૭૮૩.“અડ્ઢા દલિદ્દા ચ ફુસન્તિ ફસ્સં, બાલો ચ ધીરો ચ તથેવ ફુટ્ઠો;
બાલો હિ બાલ્યા વધિતોવ સેતિ, ધીરો ચ નો વેધતિ ફસ્સફુટ્ઠો.

૭૮૪.“તસ્મા હિ પઞ્ઞાવ ધનેન સેય્યા, યાય વોસાનમિધાધિગચ્છતિ;
અબ્યોસિતત્તા હિ ભવાભવેસુ, પાપાનિ કમ્માનિ કરોતિ મોહા.

૭૮૫.“ઉપેતિ ગબ્ભઞ્ચ પરઞ્ચ લોકં, સંસારમાપજ્જ પરમ્પરાય;
તસ્સપ્પપઞ્ઞો અભિસદ્દહન્તો, ઉપેતિ ગબ્ભઞ્ચ પરઞ્ચ લોકં.

૭૮૬.“ચોરો યથા સન્ધિમુખે ગહીતો, સકમ્મુના હઞ્ઞતિ પાપધમ્મો;
એવં પજા પેચ્ચ પરમ્હિ લોકે, સકમ્મુના હઞ્ઞતિ પાપધમ્મો.

૭૮૭.“કામા હિ ચિત્રા મધુરા મનોરમા, વિરૂપરૂપેન મથેન્તિ ચિત્તં;
આદીનવં કામગુણેસુ દિસ્વા, તસ્મા અહં પબ્બજિતોમ્હિ રાજ.

૭૮૮.“દુમપ્ફલાનીવ પતન્તિ માણવા, દહરા ચ વુડ્ઢા ચ સરીરભેદા;
એતમ્પિ દિસ્વા પબ્બજિતોમ્હિ રાજ, અપણ્ણકં સામઞ્ઞમેવ સેય્યો.

૭૮૯.“સદ્ધાયાહં પબ્બજિતો, ઉપેતો જિનસાસને;
અવજ્ઝા મય્હં પબ્બજ્જા, અનણો ભુઞ્જામિ ભોજનં.

૭૯૦.“કામે આદિત્તતો દિસ્વા, જાતરૂપાનિ સત્થતો;
ગબ્ભવોક્કન્તિતો દુક્ખં, નિરયેસુ મહબ્ભયં.

૭૯૧.“એતમાદીનવં ઞત્વા, સંવેગં અલભિં તદા;
સોહં વિદ્ધો તદા સન્તો, સમ્પત્તો આસવક્ખયં.

૭૯૨.“પરિચિણ્ણો મયા સત્થા, કતં બુદ્ધસ્સ સાસનં;
ઓહિતો ગરુકો ભારો, ભવનેત્તિ સમૂહતા.

૭૯૩.“યસ્સત્થાય પબ્બજિતો, અગારસ્માનગારિયં;

સો મે અત્થો અનુપ્પત્તો, સબ્બસંયોજનક્ખયો’’તિ.

… રટ્ઠપાલો થેરો….

૫. માલુક્યપુત્તત્થેરગાથા

૭૯૪[સં॰ નિ॰ ૪.૯૫] ‘‘રૂપં દિસ્વા સતિ મુટ્ઠા, પિયં નિમિત્તં મનસિ કરોતો;
સારત્તચિત્તો વેદેતિ, તઞ્ચ અજ્ઝોસ્સ તિટ્ઠતિ.

૭૯૫.‘‘તસ્સ વડ્ઢન્તિ વેદના, અનેકા રૂપસમ્ભવા;
અભિજ્ઝા ચ વિહેસા ચ, ચિત્તમસ્સૂપહઞ્ઞતિ;
એવમાચિનતો દુક્ખં, આરા નિબ્બાન [નિબ્બાનં (સી॰)] વુચ્ચતિ.

૭૯૬.‘‘સદ્દં સુત્વા સતિ મુટ્ઠા, પિયં નિમિત્તં મનસિ કરોતો;
સારત્તચિત્તો વેદેતિ, તઞ્ચ અજ્ઝોસ્સ તિટ્ઠતિ.

૭૯૭.‘‘તસ્સ વડ્ઢન્તિ વેદના, અનેકા સદ્દસમ્ભવા;
અભિજ્ઝા ચ વિહેસા ચ, ચિત્તમસ્સૂપહઞ્ઞતિ;
એવમાચિનતો દુક્ખં, આરા નિબ્બાન વુચ્ચતિ.

૭૯૮.‘‘ગન્ધં ઘત્વા સતિ મુટ્ઠા, પિયં નિમિત્તં મનસિ કરોતો;
સારત્તચિત્તો વેદેતિ, તઞ્ચ અજ્ઝોસ્સ તિટ્ઠતિ.

૭૯૯.‘‘તસ્સ વડ્ઢન્તિ વેદના, અનેકા ગન્ધસમ્ભવા;
અભિજ્ઝા ચ વિહેસા ચ, ચિત્તમસ્સૂપહઞ્ઞતિ;
એવમાચિનતો દુક્ખં, આરા નિબ્બાન વુચ્ચતિ.

૮૦૦.‘‘રસં ભોત્વા સતિ મુટ્ઠા, પિયં નિમિત્તં મનસિ કરોતો;
સારત્તચિત્તો વેદેતિ, તઞ્ચ અજ્ઝોસ્સ તિટ્ઠતિ.

૮૦૧.‘‘તસ્સ વડ્ઢન્તિ વેદના, અનેકા રસસમ્ભવા;
અભિજ્ઝા ચ વિહેસા ચ, ચિત્તમસ્સૂપહઞ્ઞતિ;
એવમાચિનતો દુક્ખં, આરા નિબ્બાન વુચ્ચતિ.

૮૦૨.‘‘ફસ્સં ફુસ્સ સતિ મુટ્ઠા, પિયં નિમિત્તં મનસિ કરોતો;
સારત્તચિત્તો વેદેતિ, તઞ્ચ અજ્ઝોસ્સ તિટ્ઠતિ.

૮૦૩.‘‘તસ્સ વડ્ઢન્તિ વેદના, અનેકા ફસ્સસમ્ભવા;
અભિજ્ઝા ચ વિહેસા ચ, ચિત્તમસ્સૂપહઞ્ઞતિ;
એવમાચિનતો દુક્ખં, આરા નિબ્બાન વુચ્ચતિ.

૮૦૪.“ધમ્મં ઞત્વા સતિ મુટ્ઠા, પિયં નિમિત્તં મનસિ કરોતો;
સારત્તચિત્તો વેદેતિ, તઞ્ચ અજ્ઝોસ્સ તિટ્ઠતિ.

૮૦૫.“તસ્સ વડ્ઢન્તિ વેદના, અનેકા ધમ્મસમ્ભવા;
અભિજ્ઝા ચ વિહેસા ચ, ચિત્તમસ્સૂપહઞ્ઞતિ;
એવમાચિનતો દુક્ખં, આરા નિબ્બાન વુચ્ચતિ.

૮૦૬.“ન સો રજ્જતિ રૂપેસુ, રૂપં દિસ્વા પતિસ્સતો;
વિરત્તચિત્તો વેદેતિ, તઞ્ચ નાજ્ઝોસ્સ તિટ્ઠતિ.

૮૦૭.“યથાસ્સ પસ્સતો રૂપં, સેવતો ચાપિ વેદનં;
ખીયતિ નોપચીયતિ, એવં સો ચરતી સતો;
એવં અપચિનતો દુક્ખં, સન્તિકે નિબ્બાન વુચ્ચતિ.

૮૦૮.“ન સો રજ્જતિ સદ્દેસુ, સદ્દં સુત્વા પતિસ્સતો;
વિરત્તચિત્તો વેદેતિ, તઞ્ચ નાજ્ઝોસ્સ તિટ્ઠતિ.

૮૦૯.“યથાસ્સ સુણતો સદ્દં, સેવતો ચાપિ વેદનં;
ખીયતિ નોપચીયતિ, એવં સો ચરતી સતો;
એવં અપચિનતો દુક્ખં, સન્તિકે નિબ્બાન વુચ્ચતિ.

૮૧૦.“ન સો રજ્જતિ ગન્ધેસુ, ગન્ધં ઘત્વા પતિસ્સતો;
વિરત્તચિત્તો વેદેતિ, તઞ્ચ નાજ્ઝોસ્સ તિટ્ઠતિ.

૮૧૧.“યથાસ્સ ઘાયતો ગન્ધં, સેવતો ચાપિ વેદનં;
ખીયતિ નોપચીયતિ, એવં સો ચરતી સતો;
એવં અપચિનતો દુક્ખં, સન્તિકે નિબ્બાન વુચ્ચતિ.

૮૧૨.“ન સો રજ્જતિ રસેસુ, રસં ભોત્વા પતિસ્સતો;
વિરત્તચિત્તો વેદેતિ, તઞ્ચ નાજ્ઝોસ્સ તિટ્ઠતિ.

૮૧૩.“યથાસ્સ સાયરતો રસં, સેવતો ચાપિ વેદનં;
ખીયતિ નોપચીયતિ, એવં સો ચરતી સતો;
એવં અપચિનતો દુક્ખં, સન્તિકે નિબ્બાન વુચ્ચતિ.

૮૧૪.“ન સો રજ્જતિ ફસ્સેસુ, ફસ્સં ફુસ્સ પતિસ્સતો;
વિરત્તચિત્તો વેદેતિ, તઞ્ચ નાજ્ઝોસ્સ તિટ્ઠતિ.

૮૧૫.“યથાસ્સ ફુસતો ફસ્સં, સેવતો ચાપિ વેદનં;

ખીયતિ નોપચીયતિ, એવં સો ચરતી સતો;
એવં અપચિનતો દુક્ખં, સન્તિકે નિબ્બાન વુચ્ચતિ.

૮૧૬.“ન સો રજ્જતિ ધમ્મેસુ, ધમ્મં ઞત્વા પતિસ્સતો;
વિરત્તચિત્તો વેદેતિ, તઞ્ચ નાજ્ઝોસ્સ તિટ્ઠતિ.

૮૧૭.“યથાસ્સ વિજાનતો ધમ્મં, સેવતો ચાપિ વેદનં;
ખીયતિ નોપચીયતિ, એવં સો ચરતી સતો;
એવં અપચિનતો દુક્ખં, સન્તિકે નિબ્બાન વુચ્ચતિ”.

... માલુક્યપુત્તો થેરો....

૬. સેલત્થેરગાથા

૮૧૮.“પરિપુણ્ણકાયો સુરુચિ, સુજાતો ચારુદસ્સનો;
સુવણ્ણવણ્ણોસિ ભગવા, સુસુક્કદાઠોસિ વીરિયવા [સુસુક્કદાઠો વિરીયવા (સી॰)].

૮૧૯.“નરસ્સ હિ સુજાતસ્સ, યે ભવન્તિ વિયઞ્જના;
સબ્બે તે તવ કાયસ્મિં, મહાપુરિસલક્ખણા.

૮૨૦.“પસન્નનેત્તો સુમુખો, બ્રહા ઉજુ પતાપવા;
મજ્ઝે સમણસઙ્ઘસ્સ, આદિચ્ચોવ વિરોચસિ.

૮૨૧.“કલ્યાણદસ્સનો ભિક્ખુ, કઞ્ચનસન્નિભત્તચો;
કિં તે સમણભાવેન, એવં ઉત્તમવણ્ણિનો.

૮૨૨.“રાજા અરહસિ ભવિતું, ચક્કવત્તી રથેસભો;
ચાતુરન્તો વિજિતાવી, જમ્બુસણ્ડસ્સ [જમ્બુમણ્ડસ્સ (ક॰)] ઇસ્સરો.

૮૨૩.“ખત્તિયા ભોગી રાજાનો [ભોગા રાજાનો (સી॰ ક॰), ભોજરાજાનો (સ્યા॰)], અનુયન્તા ભવન્તિ તે;
રાજાભિરાજા [રાજાધિરાજા (સી॰ ક॰)] મનુજિન્દો, રજ્જં કારેહિ ગોતમ”.

૮૨૪.“રાજાહમસ્મિ સેલ, (સેલાતિ ભગવા) ધમ્મરાજા અનુત્તરો;
ધમ્મેન ચક્કં વત્તેમિ, ચક્કં અપ્પટિવત્તિયં”.

૮૨૫.“સમ્બુદ્ધો પટિજાનાસિ, (ઇતિ સેલો બ્રાહ્મણો) ધમ્મરાજા અનુત્તરો;
‘ધમ્મેન ચક્કં વત્તેમિ’, ઇતિ ભાસથ ગોતમ.

૮૨૬.“કો નુ સેનાપતિ ભોતો, સાવકો સત્થુરન્વયો [અન્વયો (સી॰)];
કો તેતમનુવત્તેતિ, ધમ્મચક્કં પવત્તિતં”.

८२७.“मया पवत्तितं चक्कं, (सेलाति भगवा) धम्मचक्कं अनुत्तरं;
सारिपुत्तो अनुवत्तेति, अनुजातो तथागतं.

८२८.“अभिञ्ञेय्यं अभिञ्ञातं, भावेतब्बञ्च भावितं;
पहातब्बं पहीनं मे, तस्मा बुद्धोस्मि ब्राह्मण.

८२९.“विनयस्सु मयि कङ्खं, अधिमुच्चस्सु ब्राह्मण;
दुल्लभं दस्सनं होति, सम्बुद्धानं अभिण्हसो.

८३०.“येसं वे दुल्लभो लोके, पातुभावो अभिण्हसो;
सोहं ब्राह्मण बुद्धोस्मि, सल्लकत्तो [सल्लकन्तो (सी॰)] अनुत्तरो.

८३१.“ब्रह्मभूतो अतितुलो, मारसेनप्पमद्दनो;
सब्बामित्ते वसे [वसी (स्या॰ क॰, म॰ नि॰ २.३९९; सु॰ नि॰ ५६६)] कत्वा, मोदामि अकुतोभयो”.

८३२.“इदं भोन्तो निसामेथ, यथा भासति चक्खुमा;
सल्लकत्तो महावीरो, सीहोव नदती वने.

८३३.“ब्रह्मभूतं अतितुलं, मारसेनप्पमद्दनं;
को दिस्वा नप्पसीदेय्य, अपि कण्हाभिजातिको.

८३४.“यो मं इच्छति अन्वेतु, यो वा निच्छति गच्छतु;
इधाहं पब्बजिस्सामि, वरपञ्ञस्स सन्तिके”.

८३५.“एतं चे रुच्चति भोतो, सम्मासम्बुद्धसासनं;
मयम्पि पब्बजिस्साम, वरपञ्ञस्स सन्तिके.

८३६.“ब्राह्मणा तिसता इमे, याचन्ति पञ्जलीकता;
‘ब्रह्मचरियं चरिस्साम, भगवा तव सन्तिके’”.

८३७.“स्वाखातं ब्रह्मचरियं, (सेलाति भगवा) सन्दिट्ठिकमकालिकं;
यत्थ अमोघा पब्बज्जा, अप्पमत्तस्स सिक्खतो”.

८३८.“यं तं सरणमागम्ह [सरणमागम्म (सब्बत्थ)], इतो अट्ठमे [अट्ठमि (स्या॰ क॰)] चक्खुम;
सत्तरत्तेन भगवा, दन्ताम्ह तव सासने.

८३९.“तुवं बुद्धो तुवं सत्था, तुवं माराभिभू मुनि;
तुवं अनुसये छेत्वा, तिण्णो तारेसिमं पजं.

८४०.“उपधी ते समतिक्कन्ता, आसवा ते पदालिता;

સીહોવ અનુપાદાનો, પહીનભયભેરવો.

૮૪૧.‘‘ભિક્ખવો તિસતા ઇમે, તિટ્ઠન્તિ પઞ્જલીકતા;
પાદે વીર પસારેહિ, નાગા વન્દન્તુ સત્થુનો’’તિ.

... સેલો થેરો....

૭. કાળિગોધાપુત્તભદ્દિયત્થેરગાથા

૮૪૨.‘‘યાતં મે હત્થિગીવાય, સુખુમા વત્થા પધારિતા;
સાલીનં ઓદનો ભુત્તો, સુચિમંસૂપસેચનો.

૮૪૩.‘‘સોજ્જ ભદ્દો સાતતિકો, ઉઞ્છાપત્તાગતે રતો;
ઝાયતિ અનુપાદાનો, પુત્તો ગોધાય ભદ્દિયો.

૮૪૪.‘‘પંસુકૂલી સાતતિકો, ઉઞ્છાપત્તાગતે રતો;
ઝાયતિ અનુપાદાનો, પુત્તો ગોધાય ભદ્દિયો.

૮૪૫.‘‘પિણ્ડપાતી સાતતિકો...પે॰....
૮૪૬.‘‘તેચીવરી સાતતિકો...પે॰....
૮૪૭.‘‘સપદાનચારી સાતતિકો...પે॰....
૮૪૮.‘‘એકાસની સાતતિકો...પે॰....
૮૪૯.‘‘પત્તપિણ્ડી સાતતિકો...પે॰....
૮૫૦.‘‘ખલુપચ્છાભત્તી સાતતિકો...પે॰....
૮૫૧.‘‘આરઞ્ઞિકો સાતતિકો...પે॰....
૮૫૨.‘‘રુક્ખમૂલિકો સાતતિકો...પે॰....
૮૫૩.‘‘અબ્ભોકાસી સાતતિકો...પે॰....
૮૫૪.‘‘સોસાનિકો સાતતિકો...પે॰....
૮૫૫.‘‘યથાસન્થતિકો સાતતિકો...પે॰....
૮૫૬.‘‘નેસજ્જિકો સાતતિકો...પે॰....
૮૫૭.‘‘અપ્પિચ્છો સાતતિકો...પે॰....
૮૫૮.‘‘સન્તુટ્ઠો સાતતિકો...પે॰....
૮૫૯.‘‘પવિવિત્તો સાતતિકો...પે॰....
૮૬૦.‘‘અસંસટ્ઠો સાતતિકો...પે॰....
૮૬૧.‘‘આરદ્ધવીરિયો સાતતિકો...પે॰....
૮૬૨.‘‘હિત્વા સતપલં કંસં, સોવણ્ણં સતરાજિકં;
અગ્ગહિં મત્તિકાપત્તં, ઇદં દુતિયાભિસેચનં.

૮૬૩.“ઉચ્ચે મણ્ડલિપાકારે, દળ્હમટ્ટાલકોટ્ઠકે;
રક્ખિતો ખગ્ગહત્થેહિ, ઉત્તસં વિહરિં પુરે.

૮૬૪.“સોજ્જ ભદ્દો અનુત્રાસી, પહીનભયભેરવો;
ઝાયતિ વનમોગય્હ, પુત્તો ગોધાય ભદ્દિયો.

૮૬૫.“સીલક્ખન્ધે પતિટ્ઠાય, સતિં પઞ્ઞઞ્ચ ભાવયં;
પાપુણિં અનુપુબ્બેન, સબ્બસંયોજનક્ખય”ન્તિ.

… ભદ્દિયો કાળિગોધાય પુત્તો થેરો….

૮. અઙ્ગુલિમાલત્થેરગાથા

૮૬૬.“ગચ્છં વદેસિ સમણ ‘ટ્ઠિતોમ્હિ’, મમઞ્ચ બ્રૂસિ ઠિતમટ્ઠિતોતિ;
પુચ્છામિ તં સમણ એતમત્થં, ‘કથં ઠિતો ત્વં અહમટ્ઠિતોમ્હિ’”.

૮૬૭.“ઠિતો અહં અઙ્ગુલિમાલ સબ્બદા, સબ્બેસુ ભૂતેસુ નિધાય દણ્ડં;
તુવઞ્ચ પાણેસુ અસઞ્ઞતોસિ, તસ્મા ઠિતોહં તુવમટ્ઠિતોસિ”.

૮૬૮.“ચિરસ્સં વત મે મહિતો મહેસી, મહાવનં સમણો પચ્ચપાદિ [પચ્ચુપાદિ (સબ્બત્થ)];
સોહં ચજિસ્સામિ સહસ્સપાપં, સુત્વાન ગાથં તવ ધમ્મયુત્તં”.

૮૬૯ઇચ્ચેવ ચોરો અસિમાવુધઞ્ચ, સોબ્ભે પપાતે નરકે અન્વકાસિ [અકિરિ (મ॰ નિ॰ ૨.૩૪૯)];
અવન્દિ ચોરો સુગતસ્સ પાદે, તત્થેવ પબ્બજ્જમયાચિ બુદ્ધં.

૮૭૦બુદ્ધો ચ ખો કારુણિકો મહેસિ, યો સત્થા લોકસ્સ સદેવકસ્સ;
‘તમેહિ ભિક્ખૂ’તિ તદા અવોચ, એસેવ તસ્સ અહુ ભિક્ખુભાવો.

૮૭૧.“યો ચ પુબ્બે પમજ્જિત્વા, પચ્છા સો નપ્પમજ્જતિ;
સોમં લોકં પભાસેતિ, અબ્ભા મુત્તોવ ચન્દિમા.

૮૭૨.“યસ્સ પાપં કતં કમ્મં, કુસલેન પિધીયતિ [પિથીયતિ (સી॰ સ્યા॰)];
સોમં લોકં પભાસેતિ, અબ્ભા મુત્તોવ ચન્દિમા.

૮૭૩.“યો હવે દહરો ભિક્ખુ, યુઞ્જતિ બુદ્ધસાસને;
સોમં લોકં પભાસેતિ, અબ્ભા મુત્તોવ ચન્દિમા.

૮૭૪[દિસા હિ (સ્યા॰ ક॰, મ॰ નિ॰ ૨.૩૫૨)] “દિસાપિ મે ધમ્મકથં સુણન્તુ, દિસાપિ મે યુઞ્જન્તુ બુદ્ધસાસને;
દિસાપિ મે તે મનુજે ભજન્તુ, યે ધમ્મમેવાદપયન્તિ સન્તો.

૮૭૫.“દિસા હિ મે ખન્તિવાદાનં, અવિરોધપ્પસંસિનં;
સુણન્તુ ધમ્મં કાલેન, તઞ્ચ અનુવિધીયન્તુ.

૮૭૬.“ન હિ જાતુ સો મમં હિંસે, અઞ્ઞં વા પન કિઞ્ચનં [કઞ્ચિનં (સી॰ સ્યા॰), કઞ્ચનં (?)];
પપ્પુય્ય પરમં સન્તિં, રક્ખેય્ય તસથાવરે.

૮૭૭[થેરગા॰ ૧૯] “ઉદકઞ્હિ નયન્તિ નેત્તિકા, ઉસુકારા નમયન્તિ [દમયન્તિ (ક॰)] તેજનં;
દારું નમયન્તિ [દમયન્તિ (ક॰)] તચ્છકા, અત્તાનં દમયન્તિ પણ્ડિતા.

૮૭૮.“દણ્ડેનેકે દમયન્તિ, અઙ્કુસેભિ કસાહિ ચ;
અદણ્ડેન અસત્થેન, અહં દન્તોમ્હિ તાદિના.

૮૭૯.“‘અહિંસકો’તિ મે નામં, હિંસકસ્સ પુરે સતો;
અજ્જાહં સચ્ચનામોમ્હિ, ન નં હિંસામિ કિઞ્ચનં [કઞ્ચિનં (સી॰ સ્યા॰), કઞ્ચનં (?)].

૮૮૦.“ચોરો અહં પુરે આસિં, અઙ્ગુલિમાલોતિ વિસ્સુતો;
વુય્હમાનો મહોઘેન, બુદ્ધં સરણમાગમં.

૮૮૧.“લોહિતપાણિ પુરે આસિં, અઙ્ગુલિમાલોતિ વિસ્સુતો;
સરણગમનં પસ્સ, ભવનેત્તિ સમૂહતા.

૮૮૨.“તાદિસં કમ્મં કત્વાન, બહું દુગ્ગતિગામિનં;
ફુટ્ઠો કમ્મવિપાકેન, અનણો ભુઞ્જામિ ભોજનં.

૮૮૩.“પમાદમનુયુઞ્જન્તિ, બાલા દુમ્મેધિનો જના;
અપ્પમાદઞ્ચ મેધાવી, ધનં સેટ્ઠંવ રક્ખતિ.

૮૮૪.“મા પમાદમનુયુઞ્જેથ, મા કામરતિસન્થવં [સન્ધવં (ક॰)];
અપ્પમત્તો હિ ઝાયન્તો, પપ્પોતિ પરમં સુખં.

૮૮૫.“સ્વાગતં નાપગતં, નેતં દુમ્મન્તિતં મમ;
સવિભત્તેસુ ધમ્મેસુ, યં સેટ્ઠં તદુપાગમં.

૮૮૬.“સ્વાગતં નાપગતં, નેતં દુમ્મન્તિતં મમ;
તિસ્સો વિજ્જા અનુપ્પત્તા, કતં બુદ્ધસ્સ સાસનં.

૮૮૭.“અરઞ્ઞે રુક્ખમૂલે વા, પબ્બતેસુ ગુહાસુ વા;
તત્થ તત્થેવ અટ્ઠાસિં, ઉબ્બિગ્ગમનસો તદા.

૮૮૮.“સુખં સયામિ ઠાયામિ, સુખં કપ્પેમિ જીવિતં;

અહત્થપાસો મારસ્સ, અહો સત્થાનુકમ્પિતો.

૮૮૯.“બ્રહ્મજચ્ચો પુરે આસિં, ઉદિચ્ચો ઉભતો અહુ;
સોજ્જ પુત્તો સુગતસ્સ, ધમ્મરાજસ્સ સત્થુનો.

૮૯૦.“વીતતણ્હો અનાદાનો, ગુત્તદ્વારો સુસંવુતો;
અઘમૂલં વધિત્વાન, પત્તો મે આસવક્ખયો.

૮૯૧.“પરિચિણ્ણો મયા સત્થા, કતં બુદ્ધસ્સ સાસનં;
ઓહિતો ગરુકો ભારો, ભવનેત્તિ સમૂહતા”તિ.

... અઙ્ગુલિમાલો થેરો....

૯. અનુરુદ્ધત્થેરગાથા

૮૯૨.“પહાય માતાપિતરો, ભગિની ઞાતિભાતરો;
પઞ્ચ કામગુણે હિત્વા, અનુરુદ્ધોવ ઝાયતુ.

૮૯૩.“સમેતો નચ્ચગીતેહિ, સમ્મતાળપ્પબોધનો;
ન તેન સુદ્ધિમજ્ઝગં [સુદ્ધમજ્ઝગા (સી॰ ક॰), સુદ્ધિમજ્ઝગમા (સ્યા॰)], મારસ્સ વિસયે રતો.

૮૯૪.“એતઞ્ચ સમતિક્કમ્મ, રતો બુદ્ધસ્સ સાસને;
સબ્બોઘં સમતિક્કમ્મ, અનુરુદ્ધોવ ઝાયતિ.

૮૯૫.“રૂપા સદ્દા રસા ગન્ધા, ફોટ્ઠબ્બા ચ મનોરમા;
એતે ચ સમતિક્કમ્મ, અનુરુદ્ધોવ ઝાયતિ.

૮૯૬.“પિણ્ડપાતપટિક્કન્તો, એકો અદુતિયો મુનિ;
એસતિ પંસુકૂલાનિ, અનુરુદ્ધો અનાસવો.

૮૯૭.“વિચિની અગ્ગહી ધોવિ, રજયી ધારયી મુનિ;
પંસુકૂલાનિ મતિમા, અનુરુદ્ધો અનાસવો.

૮૯૮.“મહિચ્છો ચ અસન્તુટ્ઠો, સંસટ્ઠો યો ચ ઉદ્ધતો;
તસ્સ ધમ્મા ઇમે હોન્તિ, પાપકા સંકિલેસિકા.

૮૯૯.“સતો ચ હોતિ અપ્પિચ્છો, સન્તુટ્ઠો અવિઘાતવા;
પવિવેકરતો વિત્તો, નિચ્ચમારદ્ધવીરિયો.

૯૦૦.“તસ્સ ધમ્મા ઇમે હોન્તિ, કુસલા બોધિપક્ખિકા;

અનાસવો ચ સો હોતિ, ઇતિ વુત્તં મહેસિના.

૯૦૧.‘‘મમ સઙ્કપ્પમઞ્ઞાય, સત્થા લોકે અનુત્તરો;
મનોમયેન કાયેન, ઇદ્ધિયા ઉપસઙ્કમિ.

૯૦૨.‘‘યદા મે અહુ સઙ્કપ્પો, તતો ઉત્તરિ દેસયિ;
નિપ્પપઞ્ચરતો બુદ્ધો, નિપ્પપઞ્ચમદેસયિ.

૯૦૩.‘‘તસ્સાહં ધમ્મમઞ્ઞાય, વિહાસિં સાસને રતો;
તિસ્સો વિજ્જા અનુપ્પત્તા, કતં બુદ્ધસ્સ સાસનં.

૯૦૪.‘‘પઞ્ચપઞ્ઞાસવસ્સાનિ , યતો નેસજ્જિકો અહં;
પઞ્ચવીસતિવસ્સાનિ, યતો મિદ્ધં સમૂહતં.

૯૦૫[દી॰ નિ॰ ૨.૨૨૨] ‘‘નાહુ અસ્સાસપસ્સાસા, ઠિતચિત્તસ્સ તાદિનો;
અનેજો સન્તિમારબ્ભ, ચક્ખુમા પરિનિબ્બુતો.

૯૦૬[દી॰ નિ॰ ૨.૨૨૨] ‘‘અસલ્લીનેન ચિત્તેન, વેદનં અજ્ઝવાસયિ;
પજ્જોતસ્સેવ નિબ્બાનં, વિમોક્ખો ચેતસો અહુ.

૯૦૭.‘‘એતે પચ્છિમકા દાનિ, મુનિનો ફસ્સપઞ્ચમા;
નાઞ્ઞે ધમ્મા ભવિસ્સન્તિ, સમ્બુદ્ધે પરિનિબ્બુતે.

૯૦૮.‘‘નત્થિ દાનિ પુનાવાસો, દેવકાયસ્મિ જાલિનિ;
વિક્ખીણો જાતિસંસારો, નત્થિ દાનિ પુનબ્ભવો.

૯૦૯.‘‘યસ્સ મુહુત્તેન સહસ્સધા, લોકો સંવિદિતો સબ્રહ્મકપ્પો;
વસી ઇદ્ધિગુણે ચુતૂપપાતે, કાલે પસ્સતિ દેવતા સ ભિક્ખુ [સભિક્ખુનો (સી॰ ક॰)].

૯૧૦.‘‘અન્નભારો [અન્નહારો (સી॰)] પુરે આસિં, દલિદ્દો ઘાસહારકો;
સમણં પટિપાદેસિં, ઉપરિટ્ઠં યસસ્સિનં.

૯૧૧.‘‘સોમ્હિ સક્યકુલે જાતો, અનુરુદ્ધોતિ મં વિદૂ;
ઉપેતો નચ્ચગીતેહિ, સમ્મતાળપ્પબોધનો.

૯૧૨.‘‘અથદ્દસાસિં સમ્બુદ્ધં, સત્થારં અકુતોભયં;
તસ્મિં ચિત્તં પસાદેત્વા, પબ્બજિં અનગારિયં.

૯૧૩.‘‘પુબ્બેનિવાસં જાનામિ, યત્થ મે વુસિતં પુરે;
તાવતિંસેસુ દેવેસુ, અટ્ઠાસિં સક્કજાતિયા [સતજાતિયા (સી॰)].

૯૧૪.“સત્તક્ખત્તું મનુસ્સિન્દો, અહં રજ્જમકારયિં;
ચાતુરન્તો વિજિતાવી, જમ્બુસણ્ડસ્સ ઇસ્સરો;
અદણ્ડેન અસત્થેન, ધમ્મેન અનુસાસયિં.

૯૧૫.“ઇતો સત્ત તતો સત્ત, સંસારાનિ ચતુદ્દસ;
નિવાસમભિજાનિસ્સં, દેવલોકે ઠિતા તદા.

૯૧૬.“પઞ્ચઙ્ગિકે સમાધિમ્હિ, સન્તે એકોદિભાવિતે;
પટિપ્પસ્સદ્ધિલદ્ધમ્હિ, દિબ્બચક્ખુ વિસુજ્ઝિ મે.

૯૧૭.“ચુતૂપપાતં જાનામિ, સત્તાનં આગતિં ગતિં;
ઇત્થભાવઞ્ઞથાભાવં, ઝાને પઞ્ચઙ્ગિકે ઠિતો.

૯૧૮.“પરિચિણ્ણો મયા સત્થા…પે॰… ભવનેત્તિ સમૂહતા.

૯૧૯.“વજ્જીનં વેળુવગામે, અહં જીવિતસઙ્ખયા;
હેટ્ઠતો વેળુગુમ્બસ્મિં, નિબ્બાયિસ્સં અનાસવો”તિ.

… અનુરુદ્ધો થેરો….

૧૦. પારાપરિયત્થેરગાથા

૯૨૦.સમણસ્સ અહુ ચિન્તા, પુપ્ફિતમ્હિ મહાવને;
એકગ્ગસ્સ નિસિન્નસ્સ, પવિવિત્તસ્સ ઝાયિનો.

૯૨૧.“અઞ્ઞથા લોકનાથમ્હિ, તિટ્ઠન્તે પુરિસુત્તમે;
ઇરિયં આસિ ભિક્ખૂનં, અઞ્ઞથા દાનિ દિસ્સતિ.

૯૨૨.“સીતવાતપરિત્તાનં, હિરિકોપીનછાદનં;
મત્તટ્ઠિયં અભુઞ્જિંસુ, સન્તુટ્ઠા ઇતરીતરે.

૯૨૩.“પણીતં યદિ વા લૂખં, અપ્પં વા યદિ વા બહું;
યાપનત્થં અભુઞ્જિંસુ, અગિદ્ધા નાધિમુચ્છિતા.

૯૨૪.“જીવિતાનં પરિક્ખારે, ભેસજ્જે અથ પચ્ચયે;
ન બાળ્હં ઉસ્સુકા આસું, યથા તે આસવક્ખયે.

૯૨૫.“અરઞ્ઞે રુક્ખમૂલેસુ, કન્દરાસુ ગુહાસુ ચ;
વિવેકમનુબ્રૂહન્તા, વિહંસુ તપ્પરાયના.

૯૨૬.“નીચા નિવિટ્ઠા સુભરા, મુદૂ અત્થદ્ધમાનસા;

अब्यासेका अमुखरा, अत्थचिन्ता वसानुगा.

९२७.“ततो पासादिकं आसि, गतं भुत्तं निसेवितं;
सिनिद्धा तेलधाराव, अहोसि इरियापथो.

९२८.“सब्बासवपरिक्खीणा, महाझायी महाहिता;
निब्बुता दानि ते थेरा, परित्ता दानि तादिसा.

९२९.“कुसलानञ्च धम्मानं, पञ्ञाय च परिक्खया;
सब्बाकारवरूपेतं, लुज्जते जिनसासनं.

९३०.“पापकानञ्च धम्मानं, किलेसानञ्च यो उतु;
उपट्ठिता विवेकाय, ये च सद्धम्मसेसका.

९३१.“ते किलेसा पवड्ढन्ता, आविसन्ति बहुं जनं;
कीळन्ति मञ्ञे बालेहि, उम्मत्तेहिव रक्खसा.

९३२.“किलेसेहाभिभूता ते, तेन तेन विधाविता;
नरा किलेसवत्थूसु, ससङ्गामेव घोसिते.

९३३.“परिच्चजित्वा सद्धम्मं, अञ्ञमञ्ञेहि भण्डरे;
दिट्ठिगतानि अन्वेन्ता, इदं सेय्योति मञ्ञरे.
९३४.“धनञ्च पुत्तं भरियञ्च, छड्डयित्वान निग्गता;
कटच्छुभिक्खहेतूपि, अकिच्छानि निसेवरे.
९३५.“उदरावदेहकं भुत्वा, सयन्तुत्तानसेय्यका;
कथं वत्तेन्ति [कथा वड्ढेन्ति (सी॰ क॰)] पटिबुद्धा, या कथा सत्थुगरहिता.
९३६.“सब्बकारुकसिप्पानि , चित्तिं कत्वान [चित्तीकत्वान (सी॰), चित्तं कत्वान (स्या॰)] सिक्खरे;
अवूपसन्ता अज्झत्तं, सामञ्ञत्थोति अच्छति [तिरिञ्चति (?)].

९३७.“मत्तिकं तेलचुण्णञ्च, उदकासनभोजनं;
गिहीनं उपनामेन्ति, आकङ्खन्ता बहुत्तरं.

९३८.“दन्तपोनं कपित्थञ्च, पुप्फं खादनियानि च;
पिण्डपाते च सम्पन्ने, अम्बे आमलकानि च.

९३९.“भेसज्जेसु यथा वेज्जा, किच्चाकिच्चे यथा गिही;
गणिकाव विभूसायं, इस्सरे खत्तिया यथा.

९४०.“नेकतिका वञ्चनिका, कूटसक्खी अपाटुका;

બહૂહિ પરિકપ્પેહિ, આમિસં પરિભુઞ્જરે.

૯૪૧.“લેસકપ્પે પરિયાયે, પરિકપ્પેનુધાવિતા;
જીવિકત્થા ઉપાયેન, સઙ્કડ્ઢન્તિ બહું ધનં.

૯૪૨.“ઉપટ્ઠાપેન્તિ પરિસં, કમ્મતો નો ચ ધમ્મતો;
ધમ્મં પરેસં દેસેન્તિ, લાભતો નો ચ અત્થતો.

૯૪૩.“સઙ્ઘલાભસ્સ ભણ્ડન્તિ, સઙ્ઘતો પરિબાહિરા;
પરલાભોપજીવન્તા, અહિરીકા ન લજ્જરે.

૯૪૪.“નાનુયુત્તા તથા એકે, મુણ્ડા સઙ્ઘાટિપારુતા;
સમ્ભાવનંયેવિચ્છન્તિ, લાભસક્કારમુચ્છિતા.

૯૪૫.“એવં નાનપ્પયાતમ્હિ, ન દાનિ સુકરં તથા;
અફુસિતં વા ફુસિતું, ફુસિતં વાનુરક્ખિતું.

૯૪૬.“યથા કણ્ટકટ્ઠાનમ્હિ, ચરેય્ય અનુપાહનો;
સતિં ઉપટ્ઠપેત્વાન, એવં ગામે મુની ચરે.

૯૪૭.“સરિત્વા પુબ્બકે યોગી, તેસં વત્તમનુસ્સરં;
કિઞ્ચાપિ પચ્છિમો કાલો, ફુસેય્ય અમતં પદં.

૯૪૮.“ઇદં વત્વા સાલવને, સમણો ભાવિતિન્દ્રિયો;
બ્રાહ્મણો પરિનિબ્બાયી, ઇસિ ખીણપુનબ્ભવો”તિ.

... પારાપરિયો [પારાસરિયો (સ્યા॰)] થેરો....

વીસતિનિપાતો નિટ્ઠિતો.

તત્રુદ્દાનં –

અધિમુત્તો પારાપરિયો, તેલકાનિ રટ્ઠપાલો;
માલુક્યસેલો ભદ્દિયો, અઙ્ગુલિ દિબ્બચક્ખુકો.

પારાપરિયો દસેતે, વીસમ્હિ પરિકિત્તિતા;
ગાથાયો દ્વે સતા હોન્તિ, પઞ્ચતાલીસ [૨૪૪ ગાથાયોયેવ દિસ્સન્તિ] ઉત્તરિન્તિ.

૧૭. તિંસનિપાતો

૧. ફુસ્સત્થેરગાથા

૯૪૯.પાસાદિકે બહૂ દિસ્વા, ભાવિતત્તે સુસંવુતે;
ઇસિ પણ્ડરસગોત્તો [પણ્ડરસ્સ ગોત્તો (સી॰)], અપુચ્છિ ફુસ્સસવ્હયં.

૯૫૦.‘‘કિંછન્દા કિમધિપ્પાયા, કિમાકપ્પા ભવિસ્સરે;
અનાગતમ્હિ કાલમ્હિ, તં મે અક્ખાહિ પુચ્છિતો’’.

૯૫૧.‘‘સુણોહિ વચનં મય્હં, ઇસિપણ્ડરસવ્હય;
સક્કચ્ચં ઉપધારેહિ, આચિક્ખિસ્સામ્યનાગતં.

૯૫૨.‘‘કોધના ઉપનાહી ચ, મક્ખી થમ્ભી સઠા બહૂ;
ઉસ્સુકી નાનાવાદા ચ, ભવિસ્સન્તિ અનાગતે.

૯૫૩.‘‘અઞ્ઞાતમાનિનો ધમ્મે, ગમ્ભીરે તીરગોચરા;
લહુકા અગરુ ધમ્મે, અઞ્ઞમઞ્ઞમગારવા.

૯૫૪.‘‘બહૂ આદીનવા લોકે, ઉપ્પજ્જિસ્સન્ત્યનાગતે;
સુદેસિતં ઇમં ધમ્મં, કિલેસેસ્સન્તિ [કિલેસિસ્સન્તિ (સી॰), કિલિસિસ્સન્તિ (સ્યા॰ ક॰)] દુમ્મતી.

૯૫૫.‘‘ગુણહીનાપિ સઙ્ઘમ્હિ, વોહરન્તા વિસારદા;
બલવન્તો ભવિસ્સન્તિ, મુખરા અસ્સુતાવિનો.

૯૫૬.‘‘ગુણવન્તોપિ સઙ્ઘમ્હિ, વોહરન્તા યથાત્થતો;
દુબ્બલા તે ભવિસ્સન્તિ, હિરીમના અનત્થિકા.

૯૫૭.‘‘રજતં જાતરૂપઞ્ચ, ખેત્તં વત્થુમજેળકં;
દાસિદાસઞ્ચ દુમ્મેધા, સાદિયિસ્સન્ત્યનાગતે.

૯૫૮.‘‘ઉજ્ઝાનસઞ્ઞિનો બાલા, સીલેસુ અસમાહિતા;
ઉન્નળા વિચરિસ્સન્તિ, કલહાભિરતા મગા.

૯૫૯.‘‘ઉદ્ધતા ચ ભવિસ્સન્તિ, નીલચીવરપારુતા;
કુહા થદ્ધા લપા સિઙ્ગી, ચરિસ્સન્ત્યરિયા વિય.

૯૬૦.‘‘તેલસણ્ઠેહિ કેસેહિ, ચપલા અઞ્જનક્ખિકા;
રથિયાય ગમિસ્સન્તિ, દન્તવણ્ણિકપારુતા.

૯૬૧.“અજેગુચ્છં વિમુત્તેહિ, સુરત્તં અરહદ્ધજં;
જિગુચ્છિસ્સન્તિ કાસાવં, ઓદાતેસુ સમુચ્છિતા [ઓદાતે સુસમુચ્છિતા (સી॰)].

૯૬૨.“લાભકામા ભવિસ્સન્તિ, કુસીતા હીનવીરિયા;
કિચ્છન્તા વનપત્થાનિ, ગામન્તેસુ વસિસ્સરે.

૯૬૩.“યે યે લાભં લભિસ્સન્તિ, મિચ્છાજીવરતા સદા;
તે તેવ અનુસિક્ખન્તા, ભજિસ્સન્તિ અસંયતા.

૯૬૪.“યે યે અલાભિનો લાભં, ન તે પુજ્જા ભવિસ્સરે;
સુપેસલેપિ તે ધીરે, સેવિસ્સન્તિ ન તે તદા.

૯૬૫.“મિલક્ખુરજનં રત્તં [પિલક્ખરજનં રત્તં (?)], ગરહન્તા સકં ધજં;
તિત્થિયાનં ધજં કેચિ, ધારિસ્સન્ત્યવદાતકં.

૯૬૬.“અગારવો ચ કાસાવે, તદા તેસં ભવિસ્સતિ;
પટિસઙ્ખા ચ કાસાવે, ભિક્ખૂનં ન ભવિસ્સતિ.

૯૬૭.“અભિભૂતસ્સ દુક્ખેન, સલ્લવિદ્ધસ્સ રુપ્પતો;
પટિસઙ્ખા મહાઘોરા, નાગસ્સાસિ અચિન્તિયા.

૯૬૮.“છદ્દન્તો હિ તદા દિસ્વા, સુરત્તં અરહદ્ધજં;
તાવદેવ ભણી ગાથા, ગજો અત્થોપસંહિતા”.

૯૬૯[ધ॰ પ॰ ૯; જા॰ ૧.૨.૧૪૧; ૧.૧૬.૧૨૨] “અનિક્કસાવો કાસાવં, યો વત્થં પરિધસ્સતિ [પરિદહિસ્સતિ (સી॰ સ્યા॰)];
અપેતો દમસચ્ચેન, ન સો કાસાવમરહતિ.

૯૭૦.“યો ચ વન્તકાસાવસ્સ, સીલેસુ સુસમાહિતો;
ઉપેતો દમસચ્ચેન, સ વે કાસાવમરહતિ.

૯૭૧.“વિપન્નસીલો દુમ્મેધો, પાકટો કામકારિયો;
વિબ્ભન્તચિત્તો નિસ્સુક્કો, ન સો કાસાવમરહતિ.

૯૭૨.“યો ચ સીલેન સમ્પન્નો, વીતરાગો સમાહિતો;
ઓદાતમનસઙ્કપ્પો, સ વે કાસાવમરહતિ.

૯૭૩.“ઉદ્ધતો ઉન્નળો બાલો, સીલં યસ્સ ન વિજ્જતિ;
ઓદાતકં અરહતિ, કાસાવં કિં કરિસ્સતિ.

૯૭૪.“ભિક્ખૂ ચ ભિક્ખુનિયો ચ, દુટ્ઠચિત્તા અનાદરા;
તાદીનં મેત્તચિત્તાનં, નિગ્ગણ્હિસ્સન્ત્યનાગતે.

૯૭૫.“સિક્ખાપેન્તાપિ થેરેહિ, બાલા ચીવરધારણં;
ન સુણિસ્સન્તિ દુમ્મેધા, પાકટા કામકારિયા.

૯૭૬.“તે તથા સિક્ખિતા બાલા, અઞ્ઞમઞ્ઞં અગારવા;
નાદિયિસ્સન્તુપજ્ઝાયે, ખળુઙ્કો વિય સારથિં.

૯૭૭.“એવં અનાગતદ્ધાનં, પટિપત્તિ ભવિસ્સતિ;
ભિક્ખૂનં ભિક્ખુનીનઞ્ચ, પત્તે કાલમ્હિ પચ્છિમે.

૯૭૮.“પુરા આગચ્છતે એતં, અનાગતં મહબ્ભયં;
સુબ્બચા હોથ સખિલા, અઞ્ઞમઞ્ઞં સગારવા.

૯૭૯.“મેત્તચિત્તા કારુણિકા, હોથ સીલેસુ સંવુતા;
આરદ્ધવીરિયા પહિતત્તા, નિચ્ચં દળ્હપરક્કમા.

૯૮૦.“પમાદં ભયતો દિસ્વા, અપ્પમાદઞ્ચ ખેમતો;
ભાવેથટ્ઠઙ્ગિકં મગ્ગં, ફુસન્તા અમતં પદ”ન્તિ.

... ફુસ્સો થેરો....

૨. સારિપુત્તત્થેરગાથા

૯૮૧.“યથાચારી યથાસતો સતીમા, યતસઙ્કપ્પજ્ઝાયિ અપ્પમત્તો;
અજ્ઝત્તરતો સમાહિતત્તો, એકો સન્તુસિતો તમાહુ ભિક્ખું.

૯૮૨.“અલ્લં સુક્ખં વા ભુઞ્જન્તો, ન બાળ્હં સુહિતો સિયા;
ઊનૂદરો મિતાહારો, સતો ભિક્ખુ પરિબ્બજે.

૯૮૩.“ચત્તારો પઞ્ચ આલોપે, અભુત્વા ઉદકં પિવે;
અલં ફાસુવિહારાય, પહિતત્તસ્સ ભિક્ખુનો.

૯૮૪.“કપ્પિયં તં ચે છાદેતિ, ચીવરં ઇદમત્થિકં [ઇદમત્થિતં (સી॰)];
અલં ફાસુવિહારાય, પહિતત્તસ્સ ભિક્ખુનો.

૯૮૫.“પલ્લઙ્કેન નિસિન્નસ્સ, જણ્ણુકે નાભિવસ્સતિ;
અલં ફાસુવિહારાય, પહિતત્તસ્સ ભિક્ખુનો.

૯૮૬[સં॰ નિ॰ ૪.૨૫૩; ઇતિવુ॰ ૫૩] ‘‘યો સુખં દુક્ખતો અદ્દ, દુક્ખમદ્દક્ખિ સલ્લતો;
ઉભયન્તરેન [ઉભયમન્તરે (સી॰)] નાહોસિ, કેન લોકસ્મિ કિં સિયા.

૯૮૭.‘‘મા મે કદાચિ પાપિચ્છો, કુસીતો હીનવીરિયો;
અપ્પસ્સુતો અનાદરો, કેન લોકસ્મિ કિં સિયા.

૯૮૮.‘‘બહુસ્સુતો ચ મેધાવી, સીલેસુ સુસમાહિતો;
ચેતોસમથમનુયુત્તો, અપિ મુદ્ધનિ તિટ્ઠતુ.

૯૮૯.‘‘યો પપઞ્ચમનુયુત્તો, પપઞ્ચાભિરતો મગો;
વિરાધયી સો નિબ્બાનં, યોગક્ખેમં અનુત્તરં.

૯૯૦.‘‘યો ચ પપઞ્ચં હિત્વાન, નિપ્પપઞ્ચપથે રતો;
આરાધયી સો નિબ્બાનં, યોગક્ખેમં અનુત્તરં.

૯૯૧[ધ॰ પ॰ ૯૮] ‘‘ગામે વા યદિ વારઞ્ઞે, નિન્ને વા યદિ વા થલે;
યત્થ અરહન્તો વિહરન્તિ, તં ભૂમિરામણેય્યકં.

૯૯૨.‘‘રમણીયાનિ અરઞ્ઞાનિ, યત્થ ન રમતી જનો;
વીતરાગા રમિસ્સન્તિ, ન તે કામગવેસિનો.

૯૯૩[ધ॰ પ॰ ૭૬] ‘‘નિધીનંવ પવત્તારં, યં પસ્સે વજ્જદસ્સિનં;
નિગ્ગય્હવાદિં મેધાવિં, તાદિસં પણ્ડિતં ભજે;
તાદિસં ભજમાનસ્સ, સેય્યો હોતિ ન પાપિયો.

૯૯૪[ધ॰ પ॰ ૭૭] ‘‘ઓવદેય્યાનુસાસેય્ય, અસબ્ભા ચ નિવારયે;
સતઞ્હિ સો પિયો હોતિ, અસતં હોતિ અપ્પિયો.

૯૯૫.‘‘અઞ્ઞસ્સ ભગવા બુદ્ધો, ધમ્મં દેસેસિ ચક્ખુમા;
ધમ્મે દેસિયમાનમ્હિ, સોતમોધેસિમત્થિકો;
તં મે અમોઘં સવનં, વિમુત્તોમ્હિ અનાસવો.

૯૯૬.‘‘નેવ પુબ્બેનિવાસાય, નપિ દિબ્બસ્સ ચક્ખુનો;
ચેતોપરિયાય ઇદ્ધિયા, ચુતિયા ઉપપત્તિયા;
સોતધાતુવિસુદ્ધિયા, પણિધી મે ન વિજ્જતિ [કથા॰ ૩૭૮].

૯૯૭.‘‘રુક્ખમૂલંવ નિસ્સાય, મુણ્ડો સઙ્ઘાટિપારુતો;
પઞ્ઞાય ઉત્તમો થેરો, ઉપતિસ્સોવ [ઉપતિસ્સો ચ (સી॰ ક॰)] ઝાયતિ.

૯૯૮.‘‘અવિતક્કં સમાપન્નો, સમ્માસમ્બુદ્ધસાવકો;
અરિયેન તુણ્હીભાવેન, ઉપેતો હોતિ તાવદે.

૯૯૯.[ઉદા॰ ૨૪] ‘‘યથાપિ પબ્બતો સેલો, અચલો સુપ્પતિટ્ઠિતો;
એવં મોહક્ખયા ભિક્ખુ, પબ્બતોવ ન વેધતિ.

૧૦૦૦.અનઙ્ગણસ્સ પોસસ્સ, નિચ્ચં સુચિગવેસિનો;
વાલગ્ગમત્તં પાપસ્સ, અબ્ભમત્તંવ ખાયતિ.

૧૦૦૧.નાભિનન્દામિ મરણં, નાભિનન્દામિ જીવિતં;
નિક્ખિપિસ્સં ઇમં કાયં, સમ્પજાનો પતિસ્સતો.

૧૦૦૨.નાભિનન્દામિ મરણં, નાભિનન્દામિ જીવિતં;
કાલઞ્ચ પટિકઙ્ખામિ, નિબ્બિસં ભતકો યથા.

૧૦૦૩.ઉભયેન મિદં મરણમેવ, નામરણં પચ્છા વા પુરે વા;
પટિપજ્જથ મા વિનસ્સથ, ખણો વો મા ઉપચ્ચગા.

૧૦૦૪.નગરં યથા પચ્ચન્તં, ગુત્તં સન્તરબાહિરં;
એવં ગોપેથ અત્તાનં, ખણો વો મા ઉપચ્ચગા;
ખણાતીતા હિ સોચન્તિ, નિરયમ્હિ સમપ્પિતા.

૧૦૦૫.ઉપસન્તો ઉપરતો, મન્તભાણી [મત્તભાણી (સી॰)] અનુદ્ધતો;
ધુનાતિ પાપકે ધમ્મે, દુમપત્તંવ માલુતો.

૧૦૦૬.ઉપસન્તો ઉપરતો, મન્તભાણી અનુદ્ધતો;
અપ્પાસિ [અબ્બહિ (સ્યા॰), અભાસિ (?)] પાપકે ધમ્મે, દુમપત્તંવ માલુતો.

૧૦૦૭.ઉપસન્તો અનાયાસો, વિપ્પસન્નો અનાવિલો;
કલ્યાણસીલો મેધાવી, દુક્ખસ્સન્તકરો સિયા.

૧૦૦૮.ન વિસ્સસે એકતિયેસુ એવં, અગારિસુ પબ્બજિતેસુ ચાપિ;
સાધૂપિ હુત્વા ન અસાધુ હોન્તિ, અસાધુ હુત્વા પુન સાધુ હોન્તિ.

૧૦૦૯.કામચ્છન્દો ચ બ્યાપાદો, થિનમિદ્ધઞ્ચ ભિક્ખુનો;
ઉદ્ધચ્ચં વિચિકિચ્છા ચ, પઞ્ચેતે ચિત્તકેલિસા.

૧૦૧૦.યસ્સ સક્કરિયમાનસ્સ, અસક્કારેન ચૂભયં;
સમાધિ ન વિકમ્પતિ, અપ્પમાદવિહારિનો.

૧૦૧૧તં ઝાયિનં સાતતિકં, સુખુમદિટ્ઠિવિપસ્સકં;
ઉપાદાનક્ખયારામં, આહુ સપ્પુરિસો ઇતિ.

૧૦૧૨મહાસમુદ્દો પથવી, પબ્બતો અનિલોપિ ચ;
ઉપમાય ન યુજ્જન્તિ, સત્થુ વરવિમુત્તિયા.

૧૦૧૩ચક્કાનુવત્તકો થેરો, મહાઞાણી સમાહિતો;
પથવાપગ્ગિસમાનો, ન રજ્જતિ ન દુસ્સતિ.

૧૦૧૪પઞ્ઞાપારમિતં પત્તો, મહાબુદ્ધિ મહામતિ;
અજળો જળસમાનો, સદા ચરતિ નિબ્બુતો.

૧૦૧૫પરિચિણ્ણો મયા સત્થા...પે॰... ભવનેત્તિ સમૂહતા.
૧૦૧૬સમ્પાદેથપ્પમાદેન , એસા મે અનુસાસની;
હન્દાહં પરિનિબ્બિસ્સં, વિપ્પમુત્તોમ્હિ સબ્બધી’’તિ.

... સારિપુત્તો થેરો....

૩. આનન્દત્થેરગાથા

૧૦૧૭પિસુણેન ચ કોધનેન ચ, મચ્છરિના ચ વિભૂતનન્દિના;
સખિતં ન કરેય્ય પણ્ડિતો, પાપો કાપુરિસેન સઙ્ગમો.

૧૦૧૮સદ્ધેન ચ પેસલેન ચ, પઞ્ઞવતા બહુસ્સુતેન ચ;
સખિતં કરેય્ય પણ્ડિતો, ભદ્દો સપ્પુરિસેન સઙ્ગમો.

૧૦૧૯પસ્સ ચિત્તકતં બિમ્બં...પે॰... યસ્સ નત્થિ ધુવં ઠિતિ.
૧૦૨૦પસ્સ ચિત્તકતં બિમ્બં...પે॰... વત્થેહિ સોભતિ.
૧૦૨૧અલત્તકકતા ...પે॰... નો ચ પારગવેસિનો.
૧૦૨૨અટ્ઠપદકતા...પે॰... નો ચ પારગવેસિનો.
૧૦૨૩અઞ્જનીવ નવા...પે॰... નો ચ પારગવેસિનો.
૧૦૨૪બહુસ્સુતો ચિત્તકથી, બુદ્ધસ્સ પરિચારકો;
પન્નભારો વિસઞ્ઞુત્તો, સેય્યં કપ્પેતિ ગોતમો.

૧૦૨૫ખીણાસવો વિસઞ્ઞુત્તો, સઙ્ગાતીતો સુનિબ્બુતો;
ધારેતિ અન્તિમં દેહં, જાતિમરણપારગૂ.

૧૦૨૬યસ્મિં પતિટ્ઠિતા ધમ્મા, બુદ્ધસ્સાદિચ્ચબન્ધુનો;
નિબ્બાનગમને મગ્ગે, સોયં તિટ્ઠતિ ગોતમો.

१०२७द्वासीति बुद्धतो गण्हिं, द्वे सहस्सानि भिक्खुतो;
ચતુરાસીતિસહસ્સાનિ, યે મે ધમ્મા પવત્તિનો.

१०२८અપ્પસ્સુતાયં પુરિસો, બલિબદ્ધોવ જીરતિ;
મંસાનિ તસ્સ વડ્ઢન્તિ, પઞ્ઞા તસ્સ ન વડ્ઢતિ.

१०२९બહુસ્સુતો અપ્પસ્સુતં, યો સુતેનાતિમઞ્ઞતિ;
અન્ધો પદીપધારોવ, તથેવ પટિભાતિ મં.

१०३०બહુસ્સુતં ઉપાસેય્ય, સુતઞ્ચ ન વિનાસયે;
તં મૂલં બ્રહ્મચરિયસ્સ, તસ્મા ધમ્મધરો સિયા.

१०३१પુબ્બાપરઞ્ઞૂ અત્થઞ્ઞૂ, નિરુત્તિપદકોવિદો;
સુગ્ગહીતઞ્ચ ગણ્હાતિ, અત્થઞ્ચોપપરિક્ખતિ.

१०३२ખન્ત્યા છન્દિકતો [ખન્તિયા છન્દિતો (?)] હોતિ, ઉસ્સહિત્વા તુલેતિ તં;
સમયે સો પદહતિ, અજ્ઝત્તં સુસમાહિતો.

१०३३બહુસ્સુતં ધમ્મધરં, સપ્પઞ્ઞં બુદ્ધસાવકં;
ધમ્મવિઞ્ઞાણમાકઙ્ખં, તં ભજેથ તથાવિધં.

१०३४બહુસ્સુતો ધમ્મધરો, કોસારક્ખો મહેસિનો;
ચક્ખુ સબ્બસ્સ લોકસ્સ, પૂજનીયો બહુસ્સુતો.

१०३५ધમ્મારામો ધમ્મરતો, ધમ્મં અનુવિચિન્તયં;
ધમ્મં અનુસ્સરં ભિક્ખુ, સદ્ધમ્મા ન પરિહાયતિ.

१०३६કાયમચ્છેરગરુનો [ગરુકો (સી॰)], હિય્યમાને [હિય્યમાનો (સી॰)] અનુટ્ઠહે;
સરીરસુખગિદ્ધસ્સ, કુતો સમણફાસુતા.

१०३७ન પક્ખન્તિ દિસા સબ્બા, ધમ્મા ન પટિભન્તિ મં;
ગતે કલ્યાણમિત્તમ્હિ, અન્ધકારંવ ખાયતિ.

१०३८અબ્ભતીતસહાયસ્સ, અતીતગતસત્થુનો;
નત્થિ એતાદિસં મિત્તં, યથા કાયગતા સતિ.

१०३९યે પુરાણા અતીતા તે, નવેહિ ન સમેતિ મે;
સ્વજ્જ એકોવ ઝાયામિ, વસ્સુપેતોવ પક્ખિમા.

१०४०દસ્સનાય અભિક્કન્તે, નાનાવેરજ્જકે બહૂ;

મા વારયિત્થ સોતારો, પસ્સન્તુ સમયો મમં.

૧૦૪૧દસ્સનાય અભિક્કન્તે, નાનાવેરજ્જકે પુથુ;
કરોતિ સત્થા ઓકાસં, ન નિવારેતિ ચક્ખુમા.

૧૦૪૨પણ્ણવીસતિવસ્સાનિ, સેખભૂતસ્સ મે સતો;
ન કામસઞ્ઞા ઉપ્પજ્જિ, પસ્સ ધમ્મસુધમ્મતં.

૧૦૪૩પણ્ણવીસતિવસ્સાનિ, સેખભૂતસ્સ મે સતો;
ન દોસસઞ્ઞા ઉપ્પજ્જિ, પસ્સ ધમ્મસુધમ્મતં.

૧૦૪૪પણ્ણવીસતિવસ્સાનિ, ભગવન્તં ઉપટ્ઠહિં;
મેત્તેન કાયકમ્મેન, છાયાવ અનપાયિની [અનુપાયિની (સ્યા॰ ક॰)].

૧૦૪૫પણ્ણવીસતિવસ્સાનિ, ભગવન્તં ઉપટ્ઠહિં;
મેત્તેન વચીકમ્મેન, છાયાવ અનપાયિની.

૧૦૪૬પણ્ણવીસતિવસ્સાનિ, ભગવન્તં ઉપટ્ઠહિં;
મેત્તેન મનોકમ્મેન, છાયાવ અનપાયિની.

૧૦૪૭બુદ્ધસ્સ ચઙ્કમન્તસ્સ, પિટ્ઠિતો અનુચઙ્કમિં;
ધમ્મે દેસિયમાનમ્હિ, ઞાણં મે ઉદપજ્જથ.

૧૦૪૮અહં સકરણીયોમ્હિ, સેખો અપ્પત્તમાનસો;
સત્થુ ચ પરિનિબ્બાનં, યો અમ્હં અનુકમ્પકો.

૧૦૪૯તદાસિ યં ભિંસનકં, તદાસિ લોમહંસનં;
સબ્બાકારવરૂપેતે, સમ્બુદ્ધે પરિનિબ્બુતે.

૧૦૫૦બહુસ્સુતો ધમ્મધરો, કોસારક્ખો મહેસિનો;
ચક્ખુ સબ્બસ્સ લોકસ્સ, આનન્દો પરિનિબ્બુતો.

૧૦૫૧બહુસ્સુતો ધમ્મધરો, કોસારક્ખો મહેસિનો;
ચક્ખુ સબ્બસ્સ લોકસ્સ, અન્ધકારે તમોનુદો.

૧૦૫૨ગતિમન્તો સતિમન્તો, ધિતિમન્તો ચ યો ઇસિ;
સદ્ધમ્મધારકો થેરો, આનન્દો રતનાકરો.

૧૦૫૩પરિચિણ્ણો મયા સત્થા, કતં બુદ્ધસ્સ સાસનં;
ઓહિતો ગરુકો ભારો, નત્થિ દાનિ પુનબ્ભવો’’તિ.

... આનન્દો થેરો....

તિંસનિપાતો નિટ્ઠિતો.

તત્રુદ્દાનં –

કુસ્સોપતિસ્સો આનન્દો, તયોતિમે પકિત્તિતા;
ગાથાયો તત્થ સઙ્ખાતા, સતં પઞ્ચ ચ ઉત્તરીતિ;

૧૮. ચત્તાલીસનિપાતો

૧. મહાકસ્સપત્થેરગાથા

૧૦૫૪ન ગણેન પુરક્ખતો ચરે, વિમનો હોતિ સમાધિ દુલ્લભો;
નાનાજનસઙ્ગહો દુખો, ઇતિ દિસ્વાન ગણં ન રોચયે.

૧૦૫૫ન કુલાનિ ઉપબ્બજે મુનિ, વિમનો હોતિ સમાધિ દુલ્લભો;
સો ઉસ્સુક્કો રસાનુગિદ્ધો, અત્થં રિઞ્ચતિ યો સુખાવહો.

૧૦૫૬પઙ્કોતિ હિ નં અવેદયું, યાયં વન્દનપૂજના કુલેસુ;
સુખુમં સલ્લ દુરુબ્બહં, સક્કારો કાપુરિસેન દુજ્જહો.

૧૦૫૭સેનાસનમ્હા ઓરુય્હ, નગરં પિણ્ડાય પાવિસિં;
ભુઞ્જન્તં પુરિસં કુટ્ઠિં, સક્કચ્ચં તં ઉપટ્ઠહિં.

૧૦૫૮સો મે [તં (સી॰ ક॰)] પક્કેન હત્થેન, આલોપં ઉપનામયિ;
આલોપં પક્ખિપન્તસ્સ, અઙ્ગુલિ ચેત્થ [પેત્થ (સી॰ ક॰)] છિજ્જથ.

૧૦૫૯કુટ્ટમૂલઞ્ચ [કુડ્ડમૂલઞ્ચ (સી॰ સ્યા॰)] નિસ્સાય, આલોપં તં અભુઞ્જિસં;
ભુઞ્જમાને વા ભુત્તે વા, જેગુચ્છં મે ન વિજ્જતિ.

૧૦૬૦ઉત્તિટ્ઠપિણ્ડો આહારો, પૂતિમુત્તઞ્ચ ઓસધં;
સેનાસનં રુક્ખમૂલં, પંસુકૂલઞ્ચ ચીવરં;
યસ્સેતે અભિસમ્ભુત્વા [અભિભુઞ્જતિ (?)], સ વે ચાતુદ્દિસો નરો.

૧૦૬૧યત્થ એકે વિહઞ્ઞન્તિ, આરુહન્તા સિલુચ્ચયં;
તસ્સ બુદ્ધસ્સ દાયાદો, સમ્પજાનો પતિસ્સતો;
ઇદ્ધિબલેનુપત્થદ્ધો , કસ્સપો અભિરૂહતિ.

૧૦૬૨પિણ્ડપાતપટિક્કન્તો , સેલમારુય્હ કસ્સપો;
ઝાયતિ અનુપાદાનો, પહીનભયભેરવો.

૧૦૬૩પિણ્ડપાતપટિક્કન્તો, સેલમારુય્હ કસ્સપો;
ઝાયતિ અનુપાદાનો, ડય્હમાનેસુ નિબ્બુતો.

૧૦૬૪પિણ્ડપાતપટિક્કન્તો, સેલમારુય્હ કસ્સપો;
ઝાયતિ અનુપાદાનો, કતકિચ્ચો અનાસવો.

૧૦૬૫કરેરિમાલાવિતતા , ભૂમિભાગા મનોરમા;
કુઞ્જરાભિરુદા રમ્મા, તે સેલા રમયન્તિ મં.

૧૦૬૬નીલબ્ભવણ્ણા રુચિરા, વારિસીતા સુચિન્ધરા;
ઇન્દગોપકસઞ્છન્ના, તે સેલા રમયન્તિ મં.

૧૦૬૭નીલબ્ભકૂટસદિસા, કૂટાગારવરૂપમા;
વારણાભિરુદા રમ્મા, તે સેલા રમયન્તિ મં.

૧૦૬૮અભિવુટ્ઠા રમ્મતલા, નગા ઇસિભિ સેવિતા;
અબ્ભુન્નદિતા સિખીહિ, તે સેલા રમયન્તિ મં.

૧૦૬૯અલં ઝાયિતુકામસ્સ, પહિતત્તસ્સ મે સતો;
અલં મે અત્થકામસ્સ [અત્તકામસ્સ (?)], પહિતત્તસ્સ ભિક્ખુનો.

૧૦૭૦અલં મે ફાસુકામસ્સ, પહિતત્તસ્સ ભિક્ખુનો;
અલં મે યોગકામસ્સ, પહિતત્તસ્સ તાદિનો.

૧૦૭૧ઉમાપુપ્ફેન સમાના, ગગનાવબ્ભછાદિતા;
નાનાદિજગણાકિણ્ણા , તે સેલા રમયન્તિ મં.

૧૦૭૨અનાકિણ્ણા ગહટ્ઠેહિ, મિગસઙ્ઘનિસેવિતા;
નાનાદિજગણાકિણ્ણા, તે સેલા રમયન્તિ મં.

૧૦૭૩અચ્છોદિકા પુથુસિલા, ગોનઙ્ગુલમિગાયુતા;
અમ્બુસેવાલસઞ્છન્ના, તે સેલા રમયન્તિ મં.

૧૦૭૪ન પઞ્ચઙ્ગિકેન તુરિયેન, રતિ મે હોતિ તાદિસી;
યથા એકગ્ગચિત્તસ્સ, સમ્મા ધમ્મં વિપસ્સતો.

૧૦૭૫કમ્મં બહુકં ન કારયે, પરિવજ્જેય્ય જનં ન ઉય્યમે;
ઉસ્સુક્કો સો રસાનુગિદ્ધો, અત્થં રિઞ્ચતિ યો સુખાવહો.

૧૦૭૬કમ્મં બહુકં ન કારયે, પરિવજ્જેય્ય અનત્તનેય્યમેતં;
કિચ્છતિ કાયો કિલમતિ, દુક્ખિતો સો સમથં ન વિન્દતિ.

૧૦૭૭ઓટ્ઠપ્પહતમત્તેન, અત્તાનમ્પિ ન પસ્સતિ;
પત્થદ્ધગીવો ચરતિ, અહં સેય્યોતિ મઞ્ઞતિ.

૧૦૭૮અસેય્યો સેય્યસમાનં, બાલો મઞ્ઞતિ અત્તાનં;

ન તં વિઞ્ઞૂ પસંસન્તિ, પત્થદ્ધમાનસં નરં.

૧૦૭૯યો ચ સેય્યોહમસ્મીતિ, નાહં સેય્યોતિ વા પન;
હીનો તંસદિસો [તીનોહં સદિસો (સ્યા॰)] વાતિ, વિધાસુ ન વિકમ્પતિ.

૧૦૮૦પઞ્ઞવન્તં તથા તાદિં, સીલેસુ સુસમાહિતં;
ચેતોસમથમનુત્તં, તઞ્ચે વિઞ્ઞૂ પસંસરે.

૧૦૮૧યસ્સ સબ્રહ્મચારીસુ, ગારવો નૂપલબ્ભતિ;
આરકા હોતિ સદ્ધમ્મા, નભતો પુથવી યથા.

૧૦૮૨યેસઞ્ચ હિરિ ઓત્તપ્પં, સદા સમ્મા ઉપટ્ઠિતં;
વિરૂળ્હબ્રહ્મચરિયા તે, તેસં ખીણા પુનબ્ભવા.

૧૦૮૩ઉદ્ધતો ચપલો ભિક્ખુ, પંસુકૂલેન પારુતો;
કપીવ સીહચમ્મેન, ન સો તેનુપસોભતિ.

૧૦૮૪અનુદ્ધતો અચપલો, નિપકો સંવુતિન્દ્રિયો;
સોભતિ પંસુકૂલેન, સીહોવ ગિરિગબ્ભરે.

૧૦૮૫એતે સમ્બહુલા દેવા, ઇદ્ધિમન્તો યસસ્સિનો;
દસદેવસહસ્સાનિ, સબ્બે તે બ્રહ્મકાયિકા.

૧૦૮૬ધમ્મસેનાપતિં વીરં, મહાઝાયિં સમાહિતં;
સારિપુત્તં નમસ્સન્તા, તિટ્ઠન્તિ પઞ્જલીકતા.

૧૦૮૭‘નમો તે પુરિસાજઞ્ઞ, નમો તે પુરિસુત્તમ;
યસ્સ તે નાભિજાનામ, યમ્પિ નિસ્સાય ઝાયતિ [ઝાયસિ (ક॰ અટ્ઠ॰)].

૧૦૮૮‘અચ્છેરં વત બુદ્ધાનં, ગમ્ભીરો ગોચરો સકો;
યે મયં નાભિજાનામ, વાલવેધિસમાગતા’.

૧૦૮૯તં તથા દેવકાયેહિ, પૂજિતં પૂજનારહં;
સારિપુત્તં તદા દિસ્વા, કપ્પિનસ્સ સિતં અહુ.

૧૦૯૦યાવતા બુદ્ધખેત્તમ્હિ, ઠપયિત્વા મહામુનિં;
ધુતગુણે વિસિટ્ઠોહં, સદિસો મે ન વિજ્જતિ.

૧૦૯૧પરિચિણ્ણો મયા સત્થા, કતં બુદ્ધસ્સ સાસનં;
ઓહિતો ગરુકો ભારો, નત્થિ દાનિ પુનબ્ભવો.

૧૦૯૨. ન ચીવરે ન સયને, ભોજને નુપલિમ્પતિ;
ગોતમો અનપ્પમેય્યો, મુળાલપુપ્ફં વિમલંવ;
અમ્બુના નેક્ખમ્મનિન્નો, તિભવાભિનિસ્સટો.

૧૦૯૩. સતિપટ્ઠાનગીવો સો, સદ્ધાહત્થો મહામુનિ;
પઞ્ઞાસીસો મહાઞાણી, સદા ચરતિ નિબ્બુતો’’તિ.

... મહાકસ્સપો થેરો....

ચત્તાલીસનિપાતો નિટ્ઠિતો.

તત્રુદ્દાનં –

ચત્તાલીસનિપાતમ્હિ, મહાકસ્સપસવ્હયો;
એકોવ થેરો ગાથાયો, ચત્તાસીલ દુવેપિ ચાતિ.

૧૯. પઞ્ઞાસનિપાતો

૧. તાલપુટત્થેરગાથા

૧૦૯૪કદા નુહં પબ્બતકન્દરાસુ, એકાકિયો અદ્દુતિયો વિહસ્સં;
અનિચ્ચતો સબ્બભવં વિપસ્સં, તં મે ઇદં તં નુ કદા ભવિસ્સતિ.

૧૦૯૫કદા નુહં ભિન્નપટન્ધરો મુનિ, કાસાવવત્થો અમમો નિરાસો;
રાગઞ્ચ દોસઞ્ચ તથેવ મોહં, હન્ત્વા સુખી પવનગતો વિહસ્સં.

૧૦૯૬કદા અનિચ્ચં વધરોગનીળં, કાયં ઇમં મચ્ચુજરાયુપદ્દુતં;
વિપસ્સમાનો વીતભયો વિહસ્સં, એકો વને તં નુ કદા ભવિસ્સતિ.

૧૦૯૭કદા નુહં ભયજનનિં દુખાવહં, તણ્હાલતં બહુવિધાનુવત્તનિં;
પઞ્ઞામયં તિખિણમસિં ગહેત્વા, છેત્વા વસે તમ્પિ કદા ભવિસ્સતિ.

૧૦૯૮કદા નુ પઞ્ઞામયમુગ્ગતેજં, સત્થં ઇસીનં સહસાદિયિત્વા;
મારં સસેનં સહસા ભઞ્જિસ્સં, સીહાસને તં નુ કદા ભવિસ્સતિ.

૧૦૯૯કદા નુહં સબ્ભિ સમાગમેસુ, દિટ્ઠો ભવે ધમ્મગરૂહિ તાદિભિ;
યાથાવદસ્સીહિ જિતિન્દ્રિયેહિ, પધાનિયો તં નુ કદા ભવિસ્સતિ.

૧૧૦૦કદા નુ મં તન્દિ ખુદા પિપાસા, વાતાતપા કીટસરીસપા વા;
ન બાધયિસ્સન્તિ ન તં ગિરિબ્બજે, અત્થત્થિયં તં નુ કદા ભવિસ્સતિ.

૧૧૦૧કદા નુ ખો યં વિદિતં મહેસિના, ચત્તારિ સચ્ચાનિ સુદુદ્દસાનિ;
સમાહિતત્તો સતિમા અગચ્છં, પઞ્ઞાય તં તં નુ કદા ભવિસ્સતિ.

૧૧૦૨કદા નુ રૂપે અમિતે ચ સદ્દે, ગન્ધે રસે ફુસિતબ્બે ચ ધમ્મે;
આદિત્તતોહં સમથેહિ યુત્તો, પઞ્ઞાય દચ્છં તદિદં કદા મે.

૧૧૦૩કદા નુહં દુબ્બચનેન વુત્તો, તતોનિમિત્તં વિમનો ન હેસ્સં;
અથો પસત્થોપિ તતોનિમિત્તં, તુટ્ઠો ન હેસ્સં તદિદં કદા મે.

૧૧૦૪કદા નુ કટ્ઠે ચ તિણે લતા ચ, ખન્ધે ઇમેહં અમિતે ચ ધમ્મે;
અજ્ઝત્તિકાનેવ ચ બાહિરાનિ ચ, સમં તુલેય્યં તદિદં કદા મે.

૧૧૦૫કદા નુ મં પાવુસકાલમેઘો, નવેન તોયેન સચીવરં વને;
ઇસિપ્પયાતમ્હિ પથે વજન્તં, ઓવસ્સતે તં નુ કદા ભવિસ્સતિ.

૧૧૦૬કદા મયૂરસ્સ સિખણ્ડિનો વને, દિજસ્સ સુત્વા ગિરિગબ્ભરે રુતં;
પચ્ચુટ્ઠહિત્વા અમતસ્સ પત્તિયા, સંચિન્તયે તં નુ કદા ભવિસ્સતિ.

૧૧૦૭કદા નુ ગઙ્ગં યમુનં સરસ્સતિં, પાતાલખિત્તં વળવામુખઞ્ચ [બલવામુખઞ્ચ (ક॰)];
અસજ્જમાનો પતરેય્યમિદ્ધિયા, વિભિંસનં તં નુ કદા ભવિસ્સતિ.

૧૧૦૮કદા નુ નાગોવ અસઙ્ગચારી, પદાલયે કામગુણેસુ છન્દં;
નિબ્બજ્જયં સબ્બસુભં નિમિત્તં, ઝાને યુતો તં નુ કદા ભવિસ્સતિ.

૧૧૦૯કદા ઇણટ્ટોવ દલિદ્દકો [દળિદ્દકો (સી॰)] નિધિં, આરાધયિત્વા ધનિકેહિ પીળિતો;
તુટ્ઠો ભવિસ્સં અધિગમ્મ સાસનં, મહેસિનો તં નુ કદા ભવિસ્સતિ.

૧૧૧૦બહૂનિ વસ્સાનિ તયામ્હિ યાચિતો, ‘અગારવાસેન અલં નુ તે ઇદં’;
તં દાનિ મં પબ્બજિતં સમાનં, કિંકારણા ચિત્ત તુવં ન યુઞ્જસિ.

૧૧૧૧નનુ અહં ચિત્ત તયામ્હિ યાચિતો, ‘ગિરિબ્બજે ચિત્રછદા વિહઙ્ગમા’;
મહિન્દઘોસત્થનિતાભિગજ્જિનો, તે તં રમેસ્સન્તિ વનમ્હિ ઝાયિનં.

૧૧૧૨કુલમ્હિ મિત્તે ચ પિયે ચ ઞાતકે, ખિડ્ડારતિં કામગુણઞ્ચ લોકે;
સબ્બં પહાય ઇમમજ્ઝુપાગતો, અથોપિ ત્વં ચિત્ત ન મય્હ તુસ્સસિ.

૧૧૧૩મમેવ એતં ન હિ ત્વં પરેસં, સન્નાહકાલે પરિદેવિતેન કિં;
સબ્બં ઇદં ચલમિતિ પેક્ખમાનો, અભિનિક્ખમિં અમતપદં જિગીસં.

૧૧૧૪સુયુત્તવાદી દ્વિપદાનમુત્તમો, મહાભિસક્કો નરદમ્મસારથિ [સારથી (સી॰)];
‘ચિત્તં ચલં મક્કટસન્નિભં ઇતિ, અવીતરાગેન સુદુન્નિવારયં’.

૧૧૧૫કામા હિ ચિત્રા મધુરા મનોરમા, અવિદ્દસૂ યત્થ સિતા પુથુજ્જના;
તે દુક્ખમિચ્છન્તિ પુનબ્ભવેસિનો, ચિત્તેન નીતા નિરયે નિરાકતા.

૧૧૧૬‘મયૂરકોઞ્ચાભિરુતમ્હિ કાનને, દીપીહિ બ્યગ્ઘેહિ પુરક્ખતો વસં;
કાયે અપેક્ખં જહ મા વિરાધય’, ઇતિસ્સુ મં ચિત્ત પુરે નિયુઞ્જસિ.

૧૧૧૭‘ભાવેહિ ઝાનાનિ ચ ઇન્દ્રિયાનિ ચ, બલાનિ બોજ્ઝઙ્ગસમાધિભાવના;
તિસ્સો ચ વિજ્જા ફુસ બુદ્ધસાસને’, ઇતિસ્સુ મં ચિત્ત પુરે નિયુઞ્જસિ.

૧૧૧૮‘ભાવેહિ મગ્ગં અમતસ્સ પત્તિયા, નિય્યાનિકં સબ્બદુખક્ખયોગધં;
અટ્ઠઙ્ગિકં સબ્બકિલેસસોધનં’, ઇતિસ્સુ મં ચિત્ત પુરે નિયુઞ્જસિ.

૧૧૧૯‘દુક્ખન્તિ ખન્ધે પટિપસ્સ યોનિસો, યતો ચ દુક્ખં સમુદેતિ તં જહ;

ઇધેવ દુક્ખસ્સ કરોહિ અન્તં', ઇતિસ્સુ મં ચિત્ત પુરે નિયુઞ્જસિ.

૧૧૨૦.'અનિચ્ચં દુક્ખન્તિ વિપસ્સ યોનિસો, સુઞ્ઞં અનત્તાતિ અઘં વધન્તિ ચ;
મનોવિચારે ઉપરુન્ધ ચેતસો', ઇતિસ્સુ મં ચિત્ત પુરે નિયુઞ્જસિ.

૧૧૨૧.'મુણ્ડો વિરૂપો અભિસાપમાગતો, કપાલહત્થોવ કુલેસુ ભિક્ખસુ;
યુઞ્જસ્સુ સત્થુવચને મહેસિનો', ઇતિસ્સુ મં ચિત્ત પુરે નિયુઞ્જસિ.

૧૧૨૨.'સુસંવુતત્તો વિસિખન્તરે ચરં, કુલેસુ કામેસુ અસઙ્ગમાનસો;
ચન્દો યથા દોસિનપુણ્ણમાસિયા', ઇતિસ્સુ મં ચિત્ત પુરે નિયુઞ્જસિ.

૧૧૨૩.'આરઞ્ઞિકો હોહિ ચ પિણ્ડપાતિકો, સોસાનિકો હોહિ ચ પંસુકૂલિકો;
નેસજ્જિકો હોહિ સદા ધુતે રતો', ઇતિસ્સુ મં ચિત્ત પુરે નિયુઞ્જસિ.

૧૧૨૪.રોપેત્વ રુક્ખાનિ યથા ફલેસી, મૂલે તરું છેત્તુ તમેવ ઇચ્છસિ;
તથૂપમં ચિત્તમિદં કરોસિ, યં મં અનિચ્ચમ્હિ ચલે નિયુઞ્જસિ.

૧૧૨૫.અરૂપ દૂરઙ્ગમ એકચારિ, ન તે કરિસ્સં વચનં ઇદાનિહં;
દુક્ખા હિ કામા કટુકા મહબ્ભયા, નિબ્બાનમેવાભિમનો ચરિસ્સં.

૧૧૨૬.નાહં અલક્ખ્યા અહિરિક્કતાય વા, ન ચિત્તહેતૂ ન ચ દૂરકન્તના;
આજીવહેતૂ ચ અહં ન નિક્ખમિં, કતો ચ તે ચિત્ત પટિસ્સવો મયા.

૧૧૨૭.'અપ્પિચ્છતા સપ્પુરિસેહિ વણ્ણિતા, મક્ખપ્પહાનં વૂપસમો દુખસ્સ';
ઇતિસ્સુ મં ચિત્ત તદા નિયુઞ્જસિ, ઇદાનિ ત્વં ગચ્છસિ પુબ્બચિણ્ણં.

૧૧૨૮.તણ્હા અવિજ્જા ચ પિયાપિયઞ્ચ, સુભાનિ રૂપાનિ સુખા ચ વેદના;
મનાપિયા કામગુણા ચ વન્તા, વન્તે અહં આવમિતું ન ઉસ્સહે.

૧૧૨૯.સબ્બત્થ તે ચિત્ત વચો કતં મયા, બહૂસુ જાતીસુ ન મેસિ કોપિતો;
અજ્ઝત્તસમ્ભવો કતઞ્ઞુતાય તે, દુક્ખે ચિરં સંસરિતં તયા કતે.

૧૧૩૦.ત્વઞ્ઞેવ નો ચિત્ત કરોસિ બ્રાહ્મણો [બ્રાહ્મણે (સી॰), બ્રાહ્મણં (?) ભાવલોપ-તપ્પધાનતા ગહેતબ્બા],
ત્વં ખત્તિયો રાજદસી [રાજદિસી (સ્યા॰ ક॰)] કરોસિ;
વેસ્સા ચ સુદ્દા ચ ભવામ એકદા, દેવત્તનં વાપિ તવેવ વાહસા.

૧૧૩૧.તવેવ હેતૂ અસુરા ભવામસે, ત્વંમૂલકં નેરયિકા ભવામસે;
અથો તિરચ્છાનગતાપિ એકદા, પેતત્તનં વાપિ તવેવ વાહસા.

૧૧૩૨.નનુ દુબ્ભિસ્સસિ મં પુનપ્પુનં, મુહું મુહું ચારણિકંવ દસ્સયં;

ઉમ્મત્તકેનેવ મયા પલોભસિ, કિઞ્ચાપિ તે ચિત્ત વિરાધિતં મયા.

૧૧૩૩ઇદં પુરે ચિત્તમચારિ ચારિકં, યેનિચ્છકં યત્થકામં યથાસુખં;
તદજ્જહં નિગ્ગહેસ્સામિ યોનિસો, હત્થિપ્પભિન્નં વિય અઙ્કુસગ્ગહો.

૧૧૩૪સત્થા ચ મે લોકમિમં અધિટ્ઠહિ,અનિચ્ચતો અદ્ધુવતો અસારતો;
પક્ખન્દ મં ચિત્ત જિનસ્સ સાસને, તારેહિ ઓઘા મહતા સુદુત્તરા.

૧૧૩૫ન તે ઇદં ચિત્ત યથા પુરાણકં, નાહં અલં તુય્હ વસે નિવત્તિતું [વસેન વત્તિતું (?)];
મહેસિનો પબ્બજિતોમ્હિ સાસને, ન માદિસા હોન્તિ વિનાસધારિનો.

૧૧૩૬નગા સમુદ્દા સરિતા વસુન્ધરા, દિસા ચતસ્સો વિદિસા અધો દિવા;
સબ્બે અનિચ્ચા તિભવા ઉપદ્દુતા, કુહિં ગતો ચિત્ત સુખં રમિસ્સસિ.

૧૧૩૭ધિતિપ્પરં કિં મમ ચિત્ત કાહિસિ, ન તે અલં ચિત્ત વસાનુવત્તકો;
ન જાતુ ભસ્તં ઉભતોમુખં છુપે, ધિરત્થુ પૂરં નવ સોતસન્દનિં.

૧૧૩૮વરાહએણેય્યવિગાળ્હસેવિતે, પબ્ભારકુટ્ટે પકતેવ સુન્દરે;
નવમ્બુના પાવુસસિત્થકાનને, તહિં ગુહાગેહગતો રમિસ્સસિ.

૧૧૩૯સુનીલગીવા સુસિખા સુપેખુના, સુચિત્તપત્તચ્છદના વિહઙ્ગમા;
સુમઞ્જુઘોસત્થનિતાભિગજ્જિનો, તે તં રમેસ્સન્તિ વનમ્હિ ઝાયિનં.

૧૧૪૦વુટ્ઠમ્હિ દેવે ચતુરઙ્ગુલે તિણે, સંપુપ્ફિતે મેઘનિભમ્હિ કાનને;
નગન્તરે વિટપિસમો સયિસ્સં, તં મે મુદૂ હેહિતિ તૂલસન્નિભં.

૧૧૪૧તથા તુ કસ્સામિ યથાપિ ઇસ્સરો, યં લબ્ભતિ તેનપિ હોતુ મે અલં;
ન તાહં કસ્સામિ યથા અતન્દિતો, બિળારભસ્તંવ યથા સુમદ્દિતં.

૧૧૪૨તથા તુ કસ્સામિ યથાપિ ઇસ્સરો, યં લબ્ભતિ તેનપિ હોતુ મે અલં;
વીરિયેન તં મય્હ વસાનયિસ્સં, ગજંવ મત્તં કુસલઙ્કુસગ્ગહો.

૧૧૪૩તયા સુદન્તેન અવટ્ઠિતેન હિ, હયેન યોગ્ગાચરિયોવ ઉજ્જુના;
પહોમિ મગ્ગં પટિપજ્જિતું સિવં, ચિત્તાનુરક્ખીહિ સદા નિસેવિતં.

૧૧૪૪આરમ્મણે તં બલસા નિબન્ધિસં, નાગંવ થમ્ભમ્હિ દળ્હાય રજ્જુયા;
તં મે સુગુત્તં સતિયા સુભાવિતં, અનિસ્સિતં સબ્બભવેસુ હેહિસિ.

૧૧૪૫પઞ્ઞાય છેત્વા વિપથાનુસારિનં, યોગેન નિગ્ગય્હ પથે નિવેસિય;
દિસ્વા સમુદયં વિભવઞ્ચ સમ્ભવં, દાયાદકો હેહિસિ અગ્ગવાદિનો.

૧૧૪૬ચતુબ્બિપલ્લાસવસં અધિટ્ઠિતં, ગામણ્ડલંવ પરિનેસિ ચિત્ત મં;
નનુ [નૂન (સી॰)] સંયોજનબન્ધનચ્છિદં, સંસેવસે કારુણિકં મહામુનિં.

૧૧૪૭મિગો યથા સેરિ સુચિત્તકાનને, રમ્મં ગિરિં પાવુસઅબ્ભમાલિનિં [માલિં (?)];
અનાકુલે તત્થ નગે રમિસ્સં [રમિસ્સસિ (સ્યા॰ ક॰)], અસંસયં ચિત્ત પરા ભવિસ્સસિ.

૧૧૪૮યે તુય્હ છન્દેન વસેન વત્તિનો, નરા ચ નારી ચ અનુભોન્તિ યં સુખં;
અવિદ્દસૂ મારવસાનુવત્તિનો, ભવાભિનન્દી તવ ચિત્ત સાવકા''તિ.

... તાલપુટો થેરો....

પઞ્ઞાસનિપાતો નિટ્ઠિતો.

તત્રુદ્દાનં –

પઞ્ઞાસમ્હિ નિપાતમ્હિ, એકો તાલપુટો સુચિ;
ગાથાયો તત્થ પઞ્ઞાસ, પુન પઞ્ચ ચ ઉત્તરીતિ.

૨૦. સટ્ઠિનિપાતો

૧. મહામોગ્ગલ્લાનત્થેરગાથા

૧૧૪૯.આરઞ્ઞિકા પિણ્ડપાતિકા, ઉઞ્છાપત્તાગતે રતા;
દાલેમુ મચ્ચુનો સેનં, અજ્ઝત્તં સુસમાહિતા.

૧૧૫૦.આરઞ્ઞિકા પિણ્ડપાતિકા, ઉઞ્છાપત્તાગતે રતા;
ધુનામ મચ્ચુનો સેનં, નળાગારંવ કુઞ્જરો.

૧૧૫૧.રુક્ખમૂલિકા સાતતિકા, ઉઞ્છાપત્તાગતે રતા;
દાલેમુ મચ્ચુનો સેનં, અજ્ઝત્તં સુસમાહિતા.

૧૧૫૨.રુક્ખમૂલિકા સાતતિકા, ઉઞ્છાપત્તાગતે રતા;
ધુનામ મચ્ચુનો સેનં, નળાગારંવ કુઞ્જરો.

૧૧૫૩.અટ્ઠિકઙ્કલકુટિકે, મંસન્હારુપસિબ્બિતે;
ધિરત્થુ પુરે દુગ્ગન્ધે, પરગત્તે મમાયસે.

૧૧૫૪.ગૂથભસ્તે તચોનદ્ધે, ઉરગણ્ડિપિસાચિનિ;
નવ સોતાનિ તે કાયે, યાનિ સન્દન્તિ સબ્બદા.

૧૧૫૫.તવ સરીરં નવસોતં, દુગ્ગન્ધકરં પરિબન્ધં;
ભિક્ખુ પરિવજ્જયતે તં, મીળ્હં ચ યથા સુચિકામો.

૧૧૫૬.એવઞ્ચે તં જનો જઞ્ઞા, યથા જાનામિ તં અહં;
આરકા પરિવજ્જેય્ય, ગૂથટ્ઠાનંવ પાવુસે''.

૧૧૫૭.એવમેતં મહાવીર, યથા સમણ ભાસસિ;
એત્થ ચેકે વિસીદન્તિ, પઙ્કમ્હિવ જરગ્ગવો.

૧૧૫૮.આકાસમ્હિ હલિદ્દિયા, યો મઞ્ઞેથ રજેતવે;
અઞ્ઞેન વાપિ રઙ્ગેન, વિઘાતુદયમેવ તં.

૧૧૫૯.તદાકાસસમં ચિત્તં, અજ્ઝત્તં સુસમાહિતં;
મા પાપચિત્તે આસાદિ, અગ્ગિખન્ધંવ પક્ખિમા.

૧૧૬૦.પસ્સ ચિત્તકતં બિમ્બં, અરુકાયં સમુસ્સિતં;
આતુરં બહુસઙ્કપ્પં, યસ્સ નત્થિ ધુવં ઠિતિ.

૧૧૬૧ પસ્સ ચિત્તકતં રૂપં, મણિના કુણ્ડલેન ચ;
અટ્ઠિં તચેન ઓનદ્ધં, સહ વત્થેહિ સોભતિ.

૧૧૬૨ અલત્તકકતા પાદા, મુખં ચુણ્ણકમક્ખિતં;
અલં બાલસ્સ મોહાય, નો ચ પારગવેસિનો.

૧૧૬૩ અટ્ઠપદકતા કેસા, નેત્તા અઞ્જનમક્ખિતા;
અલં બાલસ્સ મોહાય, નો ચ પારગવેસિનો.

૧૧૬૪ અઞ્જનીવ નવા ચિત્તા, પૂતિકાયો અલઙ્કતો;
અલં બાલસ્સ મોહાય, નો ચ પારગવેસિનો.

૧૧૬૫ ઓદહિ મિગવો પાસં, નાસદા વાગુરં મિગો;
ભુત્વા નિવાપં ગચ્છામ, કદ્દન્તે મિગબન્ધકે.

૧૧૬૬ છિન્નો પાસો મિગવસ્સ, નાસદા વાગુરં મિગો;
ભુત્વા નિવાપં ગચ્છામ, સોચન્તે મિગલુદ્દકે.

૧૧૬૭ તદાસિ યં ભિંસનકં, તદાસિ લોમહંસનં;
અનેકાકારસમ્પન્ને, સારિપુત્તમ્હિ નિબ્બુતે.

૧૧૬૮ [દી॰ નિ॰ ૨.૨૨૧, ૨૭૨; સં॰ નિ॰ ૧.૧૮૬; ૨.૧૪૩; અપ॰ થેર ૧.૨.૧૧૫; જા॰ ૧.૧.૯૫] ‘‘અનિચ્ચા
વત સઙ્ખારા ઉપ્પાદવય ધમ્મિનો.
ઉપ્પજ્જિત્વા નિરુજ્ઝન્તિ, તેસં વૂપસમો સુખો.

૧૧૬૯ સુખુમં તે પટિવિજ્ઝન્તિ, વાલગ્ગં ઉસુના યથા;
યે પઞ્ચક્ખન્ધે પસ્સન્તિ, પરતો નો ચ અત્તતો.

૧૧૭૦ યે ચ પસ્સન્તિ સઙ્ખારે, પરતો નો ચ અત્તતો;
પચ્ચબ્યાધિંસુ નિપુણં, વાલગ્ગં ઉસુના યથા.

૧૧૭૧ [સં॰ નિ॰ ૧.૨૧, ૯૭] ‘‘સત્તિયા વિય ઓમટ્ઠો, ડય્હમાનોવ મત્થકે;
કામરાગપ્પહાનાય, સતો ભિક્ખુ પરિબ્બજે.

૧૧૭૨ [સં॰ નિ॰ ૧.૨૧, ૯૭]‘‘સત્તિયા વિય ઓમટ્ઠો, ડય્હમાનોવ મત્થકે;
ભવરાગપ્પહાનાય, સતો ભિક્ખુ પરિબ્બજે’’.

૧૧૭૩ ચોદિતો ભાવિતત્તેન, સરીરન્તિમધારિના;
મિગારમાતુપાસાદં, પાદઙ્ગુટ્ઠેન કમ્પયિં.

૧૧૭૪નયિદં સિથિલમારબ્ભ, નયિદં અપ્પેન થામસા;
નિબ્બાનમધિગન્તબ્બં, સબ્બગન્થ-પમોચનં.

૧૧૭૫અયઞ્ચ દહરો ભિક્ખુ, અયમુત્તમપોરિસો;
ધારેતિ અન્તિમં દેહં, જેત્વા મારં સવાહિનિં [સવાહનં (ક॰)].

૧૧૭૬વિવરમનુપભન્તિ વિજ્જુતા, વેભારસ્સ ચ પણ્ડવસ્સ ચ;
નગવિવરગતો ઝાયતિ, પુત્તો અપ્પટિમસ્સ તાદિનો.

૧૧૭૭ઉપસન્તો ઉપરતો, પન્તસેનાસનો મુનિ;
દાયાદો બુદ્ધસેટ્ઠસ્સ, બ્રહ્મુના અભિવન્દિતો.

૧૧૭૮ઉપસન્તં ઉપરતં, પન્તસેનાસનં મુનિં;
દાયાદં બુદ્ધસેટ્ઠસ્સ, વન્દ બ્રાહ્મણ કસ્સપં.

૧૧૭૯યો ચ જાતિસતં ગચ્છે, સબ્બા બ્રાહ્મણજાતિયો;
સોત્તિયો વેદસમ્પન્નો, મનુસ્સેસુ પુનપ્પુનં.

૧૧૮૦અજ્ઝાયકોપિ ચે અસ્સ, તિણ્ણં વેદાન પારગૂ;
એતસ્સ વન્દનાયેતં, કલં નાગ્ઘતિ સોળસિં.

૧૧૮૧યો સો અટ્ઠ વિમોક્ખાનિ, પુરેભત્તં અફસ્સયિ [અપસ્સયિ (સી॰ક॰), અફુસ્સયિ (સ્યા॰)];
અનુલોમં પટિલોમં, તતો પિણ્ડાય ગચ્છતિ.

૧૧૮૨તાદિસં ભિક્ખું માસાદિ [મા હનિ (સી॰)], માત્તાનં ખણિ બ્રાહ્મણ;
અભિપ્પસાદેહિ મનં, અરહન્તમ્હિ તાદિને;
ખિપ્પં પઞ્જલિકો વન્દ, મા તે વિજટિ મત્થકં.

૧૧૮૩નેસો પસ્સતિ સદ્ધમ્મં, સંસારેન પુરક્ખતો;
અધોગમં જિમ્હપથં, કુમ્મગ્ગમનુધાવતિ.

૧૧૮૪કિમીવ મીળ્હસલ્લિત્તો, સઙ્ખારે અધિમુચ્છિતો;
પગાળ્હો લાભસક્કારે, તુચ્છો ગચ્છતિ પોટ્ઠિલો.

૧૧૮૫ઇમઞ્ચ પસ્સ આયન્તં, સારિપુત્તં સુદસ્સનં;
વિમુત્તં ઉભતોભાગે, અજ્ઝત્તં સુસમાહિતં.

૧૧૮૬વિસલ્લં ખીણસંયોગં, તેવિજ્જં મચ્ચુહાયિનં;
દક્ખિણેય્યં મનુસ્સાનં, પુઞ્ઞક્ખેત્તં અનુત્તરં.

૧૧૮૭એતે સમ્બહુલા દેવા, ઇદ્ધિમન્તો યસસ્સિનો;
દસ દેવસહસ્સાનિ, સબ્બે બ્રહ્મપુરોહિતા;
મોગ્ગલ્લાનં નમસ્સન્તા, તિટ્ઠન્તિ પઞ્જલીકતા.

૧૧૮૮'નમો તે પુરિસાજઞ્ઞ, નમો તે પુરિસુત્તમ;
યસ્સ તે આસવા ખીણા, દક્ખિણેય્યોસિ મારિસ'.

૧૧૮૯પૂજિતો નરદેવેન, ઉપ્પન્નો મરણાભિભૂ;
પુણ્ડરીકંવ તોયેન, સઙ્ખારેનુપલિપ્પતિ.

૧૧૯૦યસ્સ મુહુત્તેન સહસ્સધા લોકો, સંવિદિતો સબ્રહ્મકપ્પો વસિ;
ઇદ્ધિગુણે ચુતુપપાતે કાલે, પસ્સતિ દેવતા સ ભિક્ખુ.

૧૧૯૧સારિપુત્તોવ પઞ્ઞાય, સીલેન ઉપસમેન ચ;
યોપિ પારઙ્ગતો ભિક્ખુ, એતાવપરમો સિયા.

૧૧૯૨કોટિસતસહસ્સસ્સ, અત્તભાવં ખણેન નિમ્મિને;
અહં વિકુબ્બનાસુ કુસલો, વસીભૂતોમ્હિ ઇદ્ધિયા.

૧૧૯૩સમાધિવિજ્જાવસિપારમીગતો, મોગ્ગલ્લાનગોત્તો અસિતસ્સ સાસને;
ધીરો સમુચ્છિન્દિ સમાહિતિન્દ્રિયો, નાગો યથા પૂતિલતંવ બન્ધનં.

૧૧૯૪પરિચિણ્ણો મયા સત્થા, કતં બુદ્ધસ્સ સાસનં;
ઓહિતો ગરુકો ભારો, ભવનેત્તિ સમૂહતા.

૧૧૯૫યસ્સ ચત્થાય પબ્બજિતો, અગારસ્માનગારિયં;
સો મે અત્થો અનુપ્પત્તો, સબ્બસંયોજનક્ખયો.

૧૧૯૬[મ॰ નિ॰ ૧.૫૧૩] ''કીદિસો નિરયો આસિ, યત્થ દુસ્સી અપચ્ચથ;
વિધુરં સાવકમાસજ્જ, કકુસન્ધઞ્ચ બ્રાહ્મણં.

૧૧૯૭સતં આસિ અયોસઙ્કૂ, સબ્બે પચ્ચત્તવેદના;
ઈદિસો નિરયો આસિ, યત્થ દુસ્સી અપચ્ચથ;
વિધુરં સાવકમાસજ્જ, કકુસન્ધઞ્ચ બ્રાહ્મણં.

૧૧૯૮યો એતમભિજાનાતિ, ભિક્ખુ બુદ્ધસ્સ સાવકો;
તાદિસં ભિક્ખુમાસજ્જ, કણ્હ દુક્ખં નિગચ્છસિ.

૧૧૯૯મજ્ઝેસરસ્મિં [સરસ્સ (સી॰), સાગરસ્મિં (ક॰)] તિટ્ઠન્તિ, વિમાના કપ્પઠાયિનો;

वेळुरियवण्णा रुचिरा, अच्चिमन्तो पभस्सरा;
अच्छरा तत्थ नच्चन्ति, पुथु नानत्तवण्णियो.

१२००यो एतमभिजानाति...पे॰... कण्ह दुक्खं निगच्छसि.
१२०१यो वे बुद्धेन चोदितो, भिक्खुसङ्घस्स पेक्खतो;
मिगारमातुपासादं, पादङ्गुट्ठेन कम्पयि.

१२०२यो एतमभिजानाति...पे॰... कण्ह दुक्खं निगच्छसि.
१२०३यो वेजयन्तपासादं, पादङ्गुट्ठेन कम्पयि;
इद्धिबलेनुपत्थद्धो, संवेजेसि च देवता.

१२०४यो एतमभिजानाति...पे॰... कण्ह दुक्खं निगच्छसि.
१२०४यो एतमभिजानाति...पे॰... कण्ह दुक्खं निगच्छसि.
१२०५यो वेजयन्तपासादे, सक्कं सो परिपुच्छति;
अपि आवुसो जानासि, तण्हक्खयविमुत्तियो;
तस्स सक्को वियाकासि, पञ्हं पुट्ठो यथातथं.

१२०६यो एतमभिजानाति...पे॰... कण्ह दुक्खं निगच्छसि.
१२०७यो ब्रह्मानं परिपुच्छति, सुधम्मायं ठितो [सुधम्मायाऽभितो (स्या॰)] सभं;
अज्जापि त्यावुसो सा दिट्ठि, या ते दिट्ठि पुरे अहु;
पस्ससि वीतिवत्तन्तं, ब्रह्मलोके पभस्सरं.

१२०८तस्स ब्रह्मा वियाकासि, पञ्हं पुट्ठो यथातथं;
न मे मारिस सा दिट्ठि, या मे दिट्ठि पुरे अहु.

१२०९पस्सामि वीतिवत्तन्तं, ब्रह्मलोके पभस्सरं;
सोहं अज्ज कथं वज्जं, अहं निच्चोम्हि सस्सतो.

१२१०यो एतमभिजानाति...पे॰... कण्ह दुक्खं निगच्छसि.
१२११यो महानेरुनो कूटं, विमोक्खेन अफस्सयि [अपस्सयि (सी॰ क॰)];
वनं पुब्बविदेहानं, ये च भूमिसया नरा.
१२१२यो एतमभिजानाति, भिक्खु बुद्धस्स सावको;
तादिसं भिक्खुमासज्ज, कण्ह दुक्खं निगच्छसि.
१२१३न वे अग्गि चेतयति, अहं बालं डहामीति;
बालोव जलितं अग्गिं, आसज्ज नं पडय्हति.

१२१४एवमेव तुवं मार, आसज्ज नं तथागतं;
सयं डहिस्ससि अत्तानं, बालो अग्गिंव सम्फुसं.

૧૨૧૫અપુઞ્ઞં પસવી મારો, આસજ્જ નં તથાગતં;
કિં નુ મઞ્ઞસિ પાપિમ, ન મે પાપં વિપચ્ચતિ.

૧૨૧૬કરતો તે ચીયતે [મિય્યતે (સબ્બત્થ) મ॰ નિ॰ ૧.૫૧૩ પસ્સિતબ્બં] પાપં, ચિરરત્તાય અન્તક;
માર નિબ્બિન્દ બુદ્ધમ્હા, આસં માકાસિ ભિક્ખુસુ.

૧૨૧૭ઇતિ મારં અતજ્જેસિ, ભિક્ખુ ભેસકળાવને;
તતો સો દુમ્મનો યક્ખો, તત્થેવન્તરધાયથા''તિ.

ઇત્થં સુદં આયસ્મા મહામોગ્ગલ્લાનો [મહામોગ્ગલાનો (ક॰)] થેરો ગાથાયો અભાસિત્થાતિ.

સટ્ઠિનિપાતો નિટ્ઠિતો.

તત્રુદ્દાનં –

સટ્ઠિકમ્હિ નિપાતમ્હિ, મોગ્ગલ્લાનો મહિદ્ધિકો;
એકોવ થેરગાથાયો, અટ્ઠસટ્ઠિ ભવન્તિ તાતિ.

૨૧. મહાનિપાતો

૧. વઙ્ગીસત્થેરગાથા

૧૨૧૮નિક્ખન્તં વત મં સન્તં, અગારસ્માનગારિયં;
વિતક્કા ઉપધાવન્તિ, પગબ્ભા કણ્હતો ઇમે.

૧૨૧૯ઉગ્ગપુત્તા મહિસ્સાસા, સિક્ખિતા દળ્હધમ્મિનો [દળ્હધન્વિનો (સી॰ અટ્ઠ॰)];
સમન્તા પરિકિરેય્યું, સહસ્સં અપલાયિનં.

૧૨૨૦સચેપિ એત્તકા [એતતો (સં॰ નિ॰ ૧.૨૦૯)] ભિય્યો, આગમિસ્સન્તિ ઇત્થિયો;
નેવ મં બ્યાધયિસ્સન્તિ [બ્યાથયિસ્સન્તિ (?)], ધમ્મે સમ્હિ [ધમ્મેસ્વમ્હિ (સ્યા॰ ક॰)] પતિટ્ઠિતો.

૧૨૨૧સક્ખી હિ મે સુતં એતં, બુદ્ધસ્સાદિચ્ચબન્ધુનો;
નિબ્બાનગમનં મગ્ગં, તત્થ મે નિરતો મનો.

૧૨૨૨એવં ચે મં વિહરન્તં, પાપિમ ઉપગચ્છસિ;
તથા મચ્ચુ કરિસ્સામિ, ન મે મગ્ગમ્પિ દક્ખસિ.

૧૨૨૩અરતિઞ્ચ [અરતિં (બહૂસુ)] રતિઞ્ચ પહાય, સબ્બસો ગેહસિતઞ્ચ વિતક્કં;
વનથં ન કરેય્ય કુહિઞ્ચિ, નિબ્બનથો અવનથો સ [નિબ્બનથો અરતો સ હિ (સં॰ નિ॰ ૧.૨૧૦)] ભિક્ખુ.

૧૨૨૪યમિધ પથવિઞ્ચ વેહાસં, રૂપગતં જગતોગધં કિઞ્ચિ;
પરિજીયતિ સબ્બમનિચ્ચં, એવં સમેચ્ચ ચરન્તિ મુતત્તા.

૧૨૨૫ઉપધીસુ જના ગધિતાસે, દિટ્ઠસુતે [દિટ્ઠે સુતે (સી॰)] પટિઘે ચ મુતે ચ;
એત્થ વિનોદય છન્દમનેજો, યો હેત્થ ન લિમ્પતિ મુનિ તમાહુ [તં મુનિમાહુ (સં॰ નિ॰ ૧.૨૧૦)].

૧૨૨૬અથ સટ્ઠિસિતા સવિતક્કા, પુથુજ્જનતાય [પુથૂ જનતાય (સં॰ નિ॰ ૧.૨૧૦)] અધમ્મા નિવિટ્ઠા;
ન ચ વગ્ગગતસ્સ કુહિઞ્ચિ, નો પન દુટ્ઠુલ્લગાહી [દુટ્ઠુલ્લભાણી (સં॰ નિ॰ ૧.૨૧૦)] સ ભિક્ખુ.

૧૨૨૭દબ્બો ચિરરત્તસમાહિતો, અકુહકો નિપકો અપિહાલુ;
સન્તં પદં અજ્ઝગમા મુનિ, પટિચ્ચ પરિનિબ્બુતો કઙ્ખતિ કાલં.

૧૨૨૮માનં પજહસ્સુ ગોતમ, માનપથઞ્ચ જહસ્સુ અસેસં;
માનપથમ્હિ સ મુચ્છિતો, વિપ્પટિસારીહુવા ચિરરત્તં.

૧૨૨૯મક્ખેન મક્ખિતા પજા, માનહતા નિરયં પપતન્તિ;
સોચન્તિ જના ચિરરત્તં, માનહતા નિરયં ઉપપન્ના.

૧૨૩૦ન હિ સોચતિ ભિક્ખુ કદાચિ, મગ્ગજિનો સમ્મા પટિપન્નો;
કિત્તિઞ્ચ સુખઞ્ચાનુભોતિ, ધમ્મદસોતિ તમાહુ તથત્તં.

૧૨૩૧તસ્મા અખિલો ઇધ [અખિલો (સી॰), અખિલોધ (સં॰ નિ॰ ૧.૨૧૧)] પધાનવા, નીવરણાનિ પહાય વિસુદ્ધો;
માનઞ્ચ પહાય અસેસં, વિજ્જાયન્તકરો સમિતાવી.

૧૨૩૨કામરાગેન ડય્હામિ, ચિત્તં મે પરિડય્હતિ;
સાધુ નિબ્બાપનં બ્રૂહિ, અનુકમ્પાય ગોતમ.

૧૨૩૩સઞ્ઞાય વિપરિયેસા, ચિત્તં તે પરિડય્હતિ;
નિમિત્તં પરિવજ્જેહિ, સુભં રાગૂપસંહિતં ( ) [(સઙ્ખારે પરતો પસ્સ, દુક્ખતો મા ચ અત્તતો; નિબ્બાપેહિ મહારાગં, મા દય્હિત્થો પુનપ્પુનં;) (સી॰ સં॰ નિ॰ ૧.૨૧૨) ઉદ્દાનગાથાયં એકસત્તતીતિસઙ્ખ્યા ચ, થેરગાથાટ્ઠકથા ચ પસ્સિતબ્બા].

૧૨૩૪અસુભાય ચિત્તં ભાવેહિ, એકગ્ગં સુસમાહિતં;
સતિ કાયગતા ત્યત્થુ, નિબ્બિદાબહુલો ભવ.

૧૨૩૫અનિમિત્તઞ્ચ ભાવેહિ, માનાનુસયમુજ્જહ;
તતો માનાભિસમયા, ઉપસન્તો ચરિસ્સસિ.

૧૨૩૬તમેવ વાચં ભાસેય્ય, યાયત્તાનં ન તાપયે;
પરે ચ ન વિહિંસેય્ય, સા વે વાચા સુભાસિતા.

૧૨૩૭પિયવાચમેવ ભાસેય્ય, યા વાચા પટિનન્દિતા;
યં અનાદાય પાપાનિ, પરેસં ભાસતે પિયં.

૧૨૩૮સચ્ચં વે અમતા વાચા, એસ ધમ્મો સનન્તનો;
સચ્ચે અત્થે ચ ધમ્મે ચ, આહુ સન્તો પતિટ્ઠિતા.

૧૨૩૯યં બુદ્ધો ભાસતિ વાચં, ખેમં નિબ્બાનપત્તિયા;
દુક્ખસ્સન્તકિરિયાય, સા વે વાચાનમુત્તમા.

૧૨૪૦ગમ્ભીરપઞ્ઞો મેધાવી, મગ્ગામગ્ગસ્સ કોવિદો;
સારિપુત્તો મહાપઞ્ઞો, ધમ્મં દેસેતિ ભિક્ખુનં.

૧૨૪૧સઙ્ખિત્તેનપિ દેસેતિ, વિત્થારેનપિ ભાસતિ;
સાલિકાયિવ નિગ્ઘોસો, પટિભાનં ઉદિય્યતિ [ઉદીરયિ (સી॰), ઉદીય્યતિ (સ્યા॰), ઉદય્યતિ (?) ઉટ્ઠહતીતિ તંસંવણ્ણના].

૧૨૪૨તસ્સ તં દેસયન્તસ્સ, સુણન્તિ મધુરં ગિરં;
સરેન રજનીયેન, સવનીયેન વગ્ગુના;
ઉદગ્ગચિત્તા મુદિતા, સોતં ઓધેન્તિ ભિક્ખવો.

૧૨૪૩અજ્જ પન્નરસે વિસુદ્ધિયા, ભિક્ખૂ પઞ્ચસતા સમાગતા;
સંયોજનબન્ધનચ્છિદા, અનીઘા ખીણપુનબ્ભવા ઇસી.

૧૨૪૪ચક્કવત્તી યથા રાજા, અમચ્ચપરિવારિતો;
સમન્તા અનુપરિયેતિ, સાગરન્તં મહિં ઇમં.

૧૨૪૫એવં વિજિતસઙ્ગામં, સત્થવાહં અનુત્તરં;
સાવકા પયિરુપાસન્તિ, તેવિજ્જા મચ્ચુહાયિનો.

૧૨૪૬સબ્બે ભગવતો પુત્તા, પલાપેત્થ ન વિજ્જતિ;
તણ્હાસલ્લસ્સ હન્તારં, વન્દે આદિચ્ચબન્ધુનં.

૧૨૪૭પરોસહસ્સં ભિક્ખૂનં, સુગતં પયિરુપાસતિ;
દેસેન્તં વિરજં ધમ્મં, નિબ્બાનં અકુતોભયં.

૧૨૪૮સુણન્તિ ધમ્મં વિમલં, સમ્માસમ્બુદ્ધદેસિતં;
સોભતિ વત સમ્બુદ્ધો, ભિક્ખુસઙ્ઘપુરક્ખતો.

૧૨૪૯‘નાગનામો’સિ ભગવા, ઇસીનં ઇસિસત્તમો;
મહામેઘોવ હુત્વાન, સાવકે અભિવસ્સસિ.

૧૨૫૦દિવા વિહારા નિક્ખમ્મ, સત્થુદસ્સનકમ્યતા;
સાવકો તે મહાવીર, પાદે વન્દતિ વઙ્ગિસો.

૧૨૫૧ઉમ્મગ્ગપથં મારસ્સ, અભિભુય્ય ચરતિ પભિજ્જ ખીલાનિ;
તં પસ્સથ બન્ધપમુઞ્ચકરં, અસિતંવ ભાગસો પવિભજ્જ.

૧૨૫૨ઓઘસ્સ હિ નિતરણત્થં, અનેકવિહિતં મગ્ગં અક્ખાસિ;
તસ્મિઞ્ચ અમતે અક્ખાતે, ધમ્મદસા ઠિતા અસંહીરા.

૧૨૫૩પજ્જોતકરો અતિવિજ્ઝ [અતિવિજ્ઝ ધમ્મં (સી॰)], સબ્બઠિતીનં અતિક્કમમદ્દસ [અતિક્કમમદ્દ (સી॰ ક॰)];
ઞત્વા ચ સચ્છિકત્વા ચ, અગ્ગં સો દેસયિ દસદ્ધાનં.

૧૨૫૪એવં સુદેસિતે ધમ્મે, કો પમાદો વિજાનતં ધમ્મં;

તસ્મા હિ તસ્સ ભગવતો સાસને, અપ્પમત્તો સદા નમસ્સમનુસિક્ખે.

૧૨૫૫બુદ્ધાનુબુદ્ધો યો થેરો, કોણ્ડઞ્ઞો તિબ્બનિક્કમો;
લાભી સુખવિહારાનં, વિવેકાનં અભિણ્હસો.

૧૨૫૬યં સાવકેન પત્તબ્બં, સત્થુ સાસનકારિના;
સબ્બસ્સ તં અનુપ્પત્તં, અપ્પમત્તસ્સ સિક્ખતો.

૧૨૫૭મહાનુભાવો તેવિજ્જો, ચેતોપરિયકોવિદો;
કોણ્ડઞ્ઞો બુદ્ધદાયાદો, પાદે વન્દતિ સત્થુનો.

૧૨૫૮નગસ્સ પસ્સે આસીનં, મુનિં દુક્ખસ્સ પારગું;
સાવકા પયિરુપાસન્તિ, તેવિજ્જા મચ્ચુહાયિનો.

૧૨૫૯ચેતસા [તે ચેતસા (સં॰ નિ॰ ૧.૨૧૮)] અનુપરિયેતિ, મોગ્ગલ્લાનો મહિદ્ધિકો;
ચિત્તં નેસં સમન્વેસં [સમન્નેસં (સં॰ નિ॰ ૧.૨૧૮)], વિપ્પમુત્તં નિરૂપધિં.

૧૨૬૦એવં સબ્બઙ્ગસમ્પન્નં, મુનિં દુક્ખસ્સ પારગું;
અનેકાકારસમ્પન્નં, પયિરુપાસન્તિ ગોતમં.

૧૨૬૧ચન્દો યથા વિગતવલાહકે નભે, વિરોચતિ વીતમલોવ ભાણુમા;
એવમ્પિ અઙ્ગીરસ ત્વં મહામુનિ, અતિરોચસિ યસસા સબ્બલોકં.

૧૨૬૨કાવેય્યમત્તા વિચરિમ્હ પુબ્બે, ગામા ગામં પુરા પુરં;
અથદ્દસામ સમ્બુદ્ધં, સબ્બધમ્માન પારગું.

૧૨૬૩સો મે ધમ્મમદેસેસિ, મુનિ દુક્ખસ્સ પારગૂ;
ધમ્મં સુત્વા પસીદિમ્હ, સદ્ધા [અદ્ધા (સી॰ અટ્ઠ॰)] નો ઉદપજ્જથ.

૧૨૬૪તસ્સાહં વચનં સુત્વા, ખન્ધે આયતનાનિ ચ;
ધાતુયો ચ વિદિત્વાન, પબ્બજિં અનગારિયં.

૧૨૬૫બહૂનં વત અત્થાય, ઉપ્પજ્જન્તિ તથાગતા;
ઇત્થીનં પુરિસાનઞ્ચ, યે તે સાસનકારકા.

૧૨૬૬તેસં ખો વત અત્થાય, બોધિમજ્ઝગમા મુનિ;
ભિક્ખૂનં ભિક્ખુનીનઞ્ચ, યે નિરામગતદ્દસા.

૧૨૬૭સુદેસિતા ચક્ખુમતા, બુદ્ધેનાદિચ્ચબન્ધુના;
ચત્તારિ અરિયસચ્ચાનિ, અનુકમ્પાય પાણિનં.

૧૨૬૮દુક્ખં દુક્ખસમુપ્પાદં, દુક્ખસ્સ ચ અતિક્કમં;
અરિયં ચટ્ઠઙ્ગિકં મગ્ગં, દુક્ખૂપસમગામિનં.

૧૨૬૯એવમેતે તથા વુત્તા, દિટ્ઠા મે તે યથા તથા;
સદત્થો મે અનુપ્પત્તો, કતં બુદ્ધસ્સ સાસનં.

૧૨૭૦સ્વાગતં વત મે આસિ, મમ બુદ્ધસ્સ સન્તિકે;
સુવિભત્તેસુ [સવિભત્તેસુ (સી॰ ક॰)] ધમ્મેસુ, યં સેટ્ઠં તદુપાગમિં.

૧૨૭૧અભિઞ્ઞાપારમિપ્પત્તો, સોતધાતુ વિસોધિતા;
તેવિજ્જો ઇદ્ધિપત્તોમ્હિ, ચેતોપરિયકોવિદો.

૧૨૭૨પુચ્છામિ સત્થારમનોમપઞ્ઞં, દિટ્ઠેવ ધમ્મે યો વિચિકિચ્છાનં છેત્તા;
અગ્ગાળવે કાલમકાસિ ભિક્ખુ, ઞાતો યસસ્સી અભિનિબ્બુતત્તો.

૧૨૭૩નિગ્રોધકપ્પો ઇતિ તસ્સ નામં, તયા કતં ભગવા બ્રાહ્મણસ્સ;
સો તં નમસ્સં અચરિ મુત્યપેખો, આરદ્ધવીરિયો દળ્હધમ્મદસ્સી.

૧૨૭૪તં સાવકં સક્ક મયમ્પિ સબ્બે, અઞ્ઞાતુમિચ્છામ સમન્તચક્ખુ;
સમવટ્ઠિતા નો સવનાય સોતા [હેતું (સી॰ સ્યા॰) સુત્તનિપાતટ્ઠકથા પસ્સિતબ્બા], તુવં નો સત્થા ત્વમનુત્તરોસિ".

૧૨૭૫છિન્દ નો વિચિકિચ્છં બ્રૂહિ મેતં, પરિનિબ્બુતં વેદય ભૂરિપઞ્ઞ;
મજ્ઝેવ નો ભાસ સમન્તચક્ખુ, સક્કોવ દેવાન સહસ્સનેત્તો.

૧૨૭૬યે કેચિ ગન્થા ઇધ મોહમગ્ગા, અઞ્ઞાણપક્ખા વિચિકિચ્છઠાના;
તથાગતં પત્વા ન તે ભવન્તિ, ચક્ખુઞ્હિ એતં પરમં નરાનં.

૧૨૭૭નો ચે હિ જાતુ પુરિસો કિલેસે, વાતો યથા અબ્ભઘનં વિહાને;
તમોવસ્સ નિવુતો સબ્બલોકો, જોતિમન્તોપિ ન પભાસેય્યું [ન જોતિમન્તોપિ નરા તપેય્યું (સુ॰ નિ॰ ૩૫૦)].

૧૨૭૮ધીરા ચ પજ્જોતકરા ભવન્તિ, તં તં અહં વીર તથેવ મઞ્ઞે;
વિપસ્સિનં જાનમુપાગમિમ્હ, પરિસાસુ નો આવિકરોહિ કપ્પં.

૧૨૭૯ખિપ્પં ગિરં એરય વગ્ગુ વગ્ગું, હંસોવ પગ્ગય્હ સણિકં નિકૂજ;
બિન્દુસ્સરેન સુવિકપ્પિતેન, સબ્બેવ તે ઉજ્જુગતા સુણોમ.

૧૨૮૦પહીનજાતિમરણં અસેસં, નિગ્ગય્હ ધોનં વદેસ્સામિ [પટિવેદિયામિ (સી॰ ક॰)] ધમ્મં;

ન કામકારો હિ [હોતિ (સી॰ ક॰)] પુથુજ્જનાનં, સઙ્ખેય્યકારો ચ [વ (બહૂસુ)] તથાગતાનં.

૧૨૮૧સમ્પન્નવેય્યાકરણં તવેદં, સમુજ્જુપઞ્ઞસ્સ સમુગ્ગહીતં;
અયમઞ્જલિ પચ્છિમો સુપ્પણામિતો, મા મોહયી જાનમનોમપઞ્ઞ.

૧૨૮૨પરોપરં અરિયધમ્મં વિદિત્વા, મા મોહયી જાનમનોમવીરિય;
વારિં યથા ઘમ્મનિ ઘમ્મતત્તો, વાચાભિકઙ્ખામિ સુતં પવસ્સ.

૧૨૮૩યદત્થિકં બ્રહ્મચરિયં અચરી, કપ્પાયનો કચ્ચિસ્સતં અમોઘં;
નિબ્બાયિ સો આદુ સઉપાદિસેસો [અનુપાદિસેસા (સી॰), અનુપાદિસેસો (ક॰)], યથા વિમુત્તો અહુ તં સુણોમ.

૧૨૮૪'અચ્છેચ્છિ તણ્હં ઇધ નામરૂપે,
(ઇતિ ભગવા) કણ્હસ્સ સોતં દીઘરત્તાનુસયિતં;
અતારિ જાતિં મરણં અસેસં', ઇચ્ચબ્રવિ ભગવા પઞ્ચસેટ્ઠો.

૧૨૮૫એસ સુત્વા પસીદામિ, વચો તે ઇસિસત્તમ;
અમોઘં કિર મે પુટ્ઠં, ન મં વઞ્ચેસિ બ્રાહ્મણો.

૧૨૮૬યથા વાદી તથા કારી, અહુ બુદ્ધસ્સ સાવકો;
અચ્છેચ્છિ મચ્ચુનો જાલં, તતં માયાવિનો દળ્હં.

૧૨૮૭અદ્દસ ભગવા આદિં, ઉપાદાનસ્સ કપ્પિયો;
અચ્ચગા વત કપ્પાનો, મચ્ચુધેય્યં સુદુત્તરં.

૧૨૮૮તં દેવદેવં વન્દામિ, પુત્તં તે દ્વિપદુત્તમ;
અનુજાતં મહાવીરં, નાગં નાગસ્સ ઓરસ''ન્તિ.

ઇત્થં સુદં આયસ્મા વઙ્ગીસો થેરો ગાથાયો

અભાસિત્થાતિ.

મહાનિપાતો નિટ્ઠિતો.

તત્રુદ્દાનં –

સત્તતિમ્હિ નિપાતમ્હિ, વઙ્ગીસો પટિભાણવા;
એકોવ થેરો નત્થઞ્ઞો, ગાથાયો એકસત્તતીતિ.

નિટ્ઠિતા થેરગાથાયો.

તત્રુદ્દાનં –

સહસ્સં હોન્તિ તા ગાથા, તીણિ સટ્ઠિસતાનિ ચ;
થેરા ચ દ્વે સતા સટ્ઠિ, ચત્તારો ચ પકાસિતા.

સીહનાદં નદિત્વાન, બુદ્ધપુત્તા અનાસવા;
ખેમન્તં પાપુણિત્વાન, અગ્ગિખન્ધાવ નિબ્બુતાતિ.

થેરગાથાપાળિ નિટ્ઠિતા.